

„Mesterek és kutatók”

KÜLÖNSZÁM

„Mesterek és kutatók”

Kedves Kollégák!

A „Mesterek és Kutatók” című különszámban a Közép-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában lévő nevelési-oktatási intézményekben dolgozó, mesterprogramot megvalósító mesterpedagógusok és kutatótanárok programjait gyűjtöttük össze és mutatjuk be.

A gyűjtemény abból a célból készült, hogy kiváló szakembereink innovációi ne csak a saját intézményükben, hanem a Tankerületi Központ valamennyi iskolájában, kollégiumában, sőt – reményeink szerint – akár azon kívül eső intézményekben is hasznosulhassanak.

Gratulálunk kollégáink teljesítményéhez, és a programjaik további megvalósításához jó egészséget, valamint sok sikert kívánunk.

dr. Házlinger György s.k.
tankerületi igazgató

*Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola,
Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény és Kollégium*

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Ari Pálma Katalin, mesterpedagógus

Tanítói, magyar nyelv és irodalom szakos tanári, gyógypedagógiai (oligofrénpedagógia-szurtopedagógia) és speciális pedagógia szakos előadói végzettséggel rendelkezik. 2017-ben már sikeresen védte azt a mesterprogramját, amely a mostani szakmai céljait megalapozza.

1. A DSZIT (Dinamikus Szenzoros Integrációs Terápiá- Ayres) terápia továbbgondolása a gyógypedagógiai habilitáció megsegítése.

A terápiáról: A. J. Ayres 1972-ben publikálta az a munkáját, amely a tanulási részképesség zavarok, tanulási zavarok hátterében rendellenes neurofizikai folyamatokat feltételezett. Ennek megfelelő terápiás eljárására diagnosztikát és terápiás eljárást fejlesztett ki. A terápia célja olyan szenzoros inputok adása, amelyek elősegítik a gyermekek már meglévő mozgásválaszainak érettebb, és integratívabb megjelenését. A DSZIT terápia nondirektív terápia. Ez azt jelenti, hogy a terápiás eljárás során a terapeuták kreativitása, rugalmassága nagyon fontos. A gyermekek szabadságot élveznek a választásban, hogy melyik tevékenységet választják, azt meddig kívánják a terápia során végezni. A gyermekek neuropszichológiai érettségének megfelelően strukturálódik a gyakorlás és fejlesztés lehetősége. A terápia elsősorban a vestibuláris rendszer, a taktilitás és a propioceptív ingerek, szenzoros integrációs folyamatok kapcsolatára épül.

A kolléga az intézményegység óvodai részében végzi ezt a terápiát. 5 óvodai csoport van, ebből 3 csoport hallássérült gyermekek, 1 csoport logopédiai (megkésett beszédfejlődés) 1 csoport pedig a pszichés fejlődési rendellenességgel küzdő kisgyermekek speciális óvodai nevelését végzi. Mesterprogramjának elsődleges célja az adaptálható diagnosztikai rendszer átgondolása (hallássérült és a megkésett

beszédfejlődés zavaraival küzdő gyermekek) és az erre építhető speciális terápiás eljárás felépítése.

A diagnosztikus eljárás kapcsán szemlélete szerint a gyermekek speciális (elsődlegesen mozgásos) képességprofiljának feltérképezése nem deficiteltár, hanem esélydiagnózis, ami a fejlesztés, fejlődés lehetőségét hordozza. A terápiás eljárás kapcsán pedig elsődleges annak a terápiás térnek, helyzetnek a megteremtése, amely alkalmazkodik az óvodás gyermekek életkori sajátosságaihoz. Ez pedig a mese és a játék. A terápiás tér általában mesehelyszín. Így változik át a szőnyeg Vörös-tengerré, vagy a szenzoros akadálypálya a hétfejű sárkány birodalmává.

2. A nyelvi és kommunikációs készségek fejlesztését célzó szövegértést fejlesztő szöveggyűjtemény az általános iskola 7-8. évfolyama részére

Szöveggyűjteménye elsődlegesen olyan szövegtípusokkal dolgozik, amely a gyermekek nyelvi és önálló életvezetési kompetenciáját hatékonyan segítheti meg. A szöveggyűjteménybe ismeretterjesztő szövegek, reklámszövegek, használati útmutatók, bankok apró betűs szövegei, plakátok, hírek, hirdetések stb.) kerülnek majd. A szövegadaptációk és feladatlapok három szinten lesznek adaptálva és megszerkesztve. Így szövegadaptáció készül a hallássérüléssel és súlyosabb beszédfejlődési rendellenességgel küzdő gyermekek, a tanulási részképességzavarral (dyslexia-dysgraphia) küzdő gyermekek, valamint a normál fejlődésű gyermekek részére.

A szöveggyűjtemény használható lesz magyar nyelv és irodalom órán akár tanórai differenciálásra, az egyéni rehabilitációs – rehabilitációs gyógypedagógiai munka folyamán, illetve akár osztályfőnöki tanórán is.

Berzsenyi Dániel Gimnázium

Kutatótanári program

Megvalósítási időszak: 2019–2024

Dr. Asztalos Éva, kutatótanár

Kutatótanári tevékenysége egy olyan foglalkozásgyűjtemény létrehozására irányul, amely magyar fakultáció, humán tagozatos képzés, illetőleg gimnáziumi irodalmi szakkör keretein belül egyaránt alkalmazható. A 72 tanórát átfogó tankönyv szem előtt tartja a változatos tanulói igényeket: a közép- és emelt szintű érettségi követelményeit, az olvasás szeretetét, az alkotásból származó örömet és az önértelmezés fokozottan érvényesülő szempontját. A tanítással töltött hosszú évek során a szerző arra a következtetésre jutott, hogy a kilencvenes évek elején a hazai irodalomtudományban is végbemenő fordulat alapelemei csak nehezen tudnak beépülni a diákok gondolkodásmódjába. Jóllehet a tankönyvpiacra azóta számos színvonalas irodalomkönyv, valamint a magyar nyelv és irodalom oktatását támogató taneszköz látott napvilágot, a szerzőközpontú, pszichologizáló megközelítés elavult sémáitól a tanulók többsége mégsem tud elvonatkoztatni. Éppen ezért az említett tananyagfejlesztőkétől eltérő utat választott a tanulói szemléletváltás szorgalmazására: nem az irodalomtudományt és a poétikát, hanem az önismeretet helyezi foglalkozásterveinek középpontjába.

Tanárjelöltek mentoraként fokozott figyelemmel kíséri az új módszereket, magyarórán folyamatosan teszteli őket. Tisztában van azzal, hogy a modern taneszközöknek milyen kritériumokat kell teljesíteniük. Gyűjteményének fejezeteit, leckéit ezek figyelembevételével állítja össze, különös tekintettel arra, hogy a fel-

adatok révén a tanuló kapcsolatot találjon a tanultak és saját tapasztalatai, élményei között, továbbá arra, hogy aktívan részt vehessen az új ismeretek megszerzésében. Fontosnak tartja, hogy a tevékenységi formák ne csak az ismeretek felidézését, hanem azok továbbgondolását és alkalmazását is ösztönözzék.

A foglalkozástervek felépítését az az alapvetés határozza meg, hogy mindannak a létrehozásában, amit értelmezünk, mi magunk is jelentékenyen részt veszünk. Ez a felfogás más szemmel enged rápillantani magára a nyelvre, az irodalmi szövegek értelmezésének jelentőségére, valamint érintettségünkre a nyelvvel való együttműködésben. A tagozatos-fakultációs oktatás – magyar nyelv és irodalomból – túlmutat a gimnáziumi kerettantervekben rögzített ismereteken, legfőbb célja az ismeretbővítés és a tehetséggondozás. Ennek megfelelően a készülő gyűjtemény fejezetei is túlmerészkednek az érettségi követelményrendszerben előírtakon. Ugyanakkor vállalják az emelt szintű érettségire való felkészítést, ám mindezzel együtt elvetik az ismétlésen és begyakorláson alapuló tréningezést. Helyette a sikeres érettségihez a felfedezésen, az önismereten, az újfajta megközelítésmódokon, a kompetenciák és a meglévő ismeretek elmélyítésén, valamint új összefüggésbe helyezésén keresztül viszik közelebb a tanulókat.

Berzsenyi Dániel Gimnázium

Kutatótanári program

Megvalósítási időszak: 2020–2024

dr. Baranyai Klára, kutatótanár

dr. Baranyai Klára a 33. tanévét kezdte meg tanárként a Berzsenyi Dániel Gimnáziumban. 2010 óta ő a fizika munkaközösség vezetője.

Az iskola Akkreditált Kiváló Tehetségpont, és ezt leginkább a tagozatos tantervű osztályainak köszönheti. 1990-ben indult újra a gimnázium fizika tagozata: egy fél osztály emelt szintű fizika, matematika és informatika tantervvel. Régóta működik a speciális matematika tagozat, ahol szintén sok a fizika iránt nyitott diák. Emellett van humán-és nyelvi osztály is, ahol viszont inkább idegenkedés fogadja ezt a tantárgyat.

A Berzsenyiben tanító tanároknak tehát feladata egyrészt a tehetségek segítése, megfelelő fejlesztő, érdekes feladatok kitalálása, másrészt az is, hogy a fizikát inkább elutasító diákok számára a hétköznapi életben hasznosítható tudást nyújtson, és amennyire lehet, megszerettesse velük a tárgyat.

A tehetséggondozás immár hagyománnyá vált formája a fizika önképzőkör és tábor. A tanév vége felé megszervezett tehetséggondozó táborba a gyerekek projektekkel készülnek a tanév során. A tábor programjának egy része ezeknek a projekteknek a bemutatkozása. Ennek a tábornak az 2011-es elindítása dr. Baranyai Klára nevéhez fűződik, de az egész fizika munkaközösség részt vesz a munkában.

dr. Baranyai Klára kutatómunkája a projektmunkára épülő tehetséggondozó munkával foglalkozik. A munka során a következő kérdések kerülnek a középpontba:

- Találhatunk-e olyan témákat, amelyek feltérképezése a középiskolai tananyagra épül, de a tananyagban közvetlenül nem szerepel, kívül esik a tanárok szokásos tartalmi készletén, a feldolgozása esetleg túlmutat a tantervi követelményeken, de nem haladja meg a diákok által befogadható szintet?
- A témák feldolgozása során milyen tanulói mérések rendszeresíthetők a hétköznapi tanítási gyakorlatban? Az ehhez szükséges segédletek elkészítése.
- Lehetséges-e ezeknek a projekteknek olyan hozadékát találni, ami kifejezetten a nem tehetséggondozó osztályokban is alkalmazható, figyelem-felkeltő, esetleg a hétköznapi élethez köthető?
- Ha található ilyen, mi módon lehet ezt bevezetni a gyakorlatba, hogyan lehet leírással, feladatlapokkal az esetleges számonkérés valamilyen formájával támogatni?
- Mennyiben segíti a tehetséggondozás projektmunkára épülő önképzőköri és tábori formája a diákok elköteleződését?

A kutatómunkát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara Anyagfizikai Tanszékével együttműködve végzi.

*Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Barsy Anna, mesterpedagógus

Változó világunkban a 21. századi természettudományos tárgyak, azaz a STEM tudományok tanítása már olyan új módszereket igényelnek, melyek nem nélkülözhetik az élményalapú, de mégis tudományos igényű megközelítést. Különösen igaz ez a fizikára, ahol a mérés és modellalkotás metódusa az utóbbi időben a korszerű mérés technika fejlődésével új lehetőségeket kínál. A kolléga fejlesztő innovátorként olyan új elemeket szeretne mesterprogramjában megvalósítani, ami lényegesen túlmutat a külföldi/hazai módszerek adaptálásán, az iskolai szintű innováción.

1. A már bevált, jó gyakorlatok folytatása, új módszerek adaptálása

A pedagógus kolléga programjának új szakaszában az eddig bevált jó gyakorlatait mind a matematika-fizika, mind pedig a tantárgyakhoz vagy ezekhez nem köthető területeken szeretné megosztani konferenciákon, publikációkban.

Az iskola a Microsoft Innovatív Iskolája, ezért a kolléga expertként támogatja az ország Innovatív Iskoláit a vezetői tréningeken. Ezzel lehetősége nyílik, hogy a tapasztalatait olyan körben oszthassa meg, ahol közvetlen hatással tud lenni az élenjáró iskolák digitális átalakulására.

Másik jelentős program, amiben továbbra is tevékenyen szeretne részt venni, az a Hipersuli program.

2. A fizikai mérések új dimenzióba helyezése myDaQ és egyéb datalogger/mikrokontroller eszközökkel

Mesterprogramjának új, innovatív eleme, hogy olyan kísérleti összeállításokat szeretne megvalósítani, ami a fizikai méréseket más szemszögből közelíti meg. A téma különleges aktualitással bír, mert iskolájában, a Mozgásjavító EGYMI-ben a mozgásukban korlátozott diákok manipulatív képességeinek hiánya sokszor a hagyományos értelemben vett kísérletezésnek komoly gátját jelenti.

3. A robotok és drónok (Lego EV3, mBot, Edison, Tello EDU, stb.) fizika és matematika órákon való alkalmazhatóságának lehetőségei

Harmadik és rendkívül motiváló elemként azokat a lehetőségeket veszi számba, ahol olyan programozható eszközök, mint a mikrokontrollerek (pl. microbit), robotok (Edison, mBot, EV3) lennének a középpontban, és a problémamegoldáson keresztül jutnánk el ahhoz, hogy a fizika milyen problémák megoldására ad lehetőségeket.

Budapest XIII. Kerületi Hunyadi Mátyás Általános Iskola

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2018–2023

Benséné Villányi Gabriella, mesterpedagógus

1. Nemzetiségek megismerése, néphagyományok ápolása – (ismeretátadás, innováció)

Mesterprogramjának egyik célja, hogy a tanulók megismerjék a kerületünkben élő nemzetiségek történelmét, életét, kultúráját, művészetét, népviseletét, szokásait, ételeit. Fontosnak tartja, hogy a gyermekek és a szülei képesek legyenek a másság elfogadására, mivel iskolájukban minden évfolyamon vannak más nemzetiségű, bőrszínű, más kultúrából érkezett tanulók.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

Már öt éve minden évben megszervezte az iskola aulájában tartandó **nemzetiségi kiállítást**, amely egyúttal egy kis ízelítőt nyújt a nemzetiségek kulturális hagyományaiból is.

2. Pedagógus önértékelési rendszer kiépítése (fejlesztő-újító tevékenység, tudásmegosztás)

Második öt éves programja az öt évre szóló önértékelési rendszer megtervezése, stratégiai irányítása, a feladatok felosztása. A pedagógus önértékelésekkel felkészülnek az intézményi önértékelésre. Ehhez hozzátartozik az intézményi alapidokumentumok átvizsgálása. Újra kellett írni a Pedagógiai Programjukat, a Helyi Tantervüket, a Házi rendjüket. Fontos feladatuk még a pedagógusminősítésekre való felkészülés, a minősítendő kollégák előzetes óralátogatása, a gyakornokok gyakornoki feladatainak illetve azok dokumentációjának ellenőrzése.

Céljai között még az is szerepel, hogy inspirálja, motiválja és ösztönözze, valamint támogassa a kollégákat abban, hogy pozitívan álljanak az oktatásban megjelenő kihívások felé! Merjék megmutatni a tudásukat, vállalják a minősítést, ne féljenek bebizonyítani szakmai felkészültségüket, a gyermekek iránti elkötelezettségüket.

3. A kompetenciamérésekre épített program a mérések eredményeinek elemzése alapján.

Tehetséggondozás-felzárkóztatás (tudásmegosztás)

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola kimagasló eredményeket ért el a 2004 óta megrendezésre kerülő **OKM méréseken**. Mesterprogramjának célja, hogy az eredmények ismeretében **tervet készítsen a jövőre vonatkozóan** a jó eredmények megtartására, az esetlegesen gyengébben teljesítő tanulók felzárkóztatására, illetve a kimagasló eredményt elért tanulók részére tehetségfejlesztésre, illetve a verseny-előkészítők szervezésére.

Fontosnak tartja, hogy a pedagógusok felkeltsék az érdeklődést a tanított tantárgyuk iránt, segítő, mentoráló szerepet töltsenek be, és úgy irányítsák, segítsék a tanulás folyamatát, hogy próbálják rávezetni a gyermekeket az összefüggések felismerésére, hogy képesek legyenek az önálló ismertszerzésre, a kutatómunkára. Természetesen a maguk szintjének megfelelően. Ehhez meg kell ismerniük a mai infokommunikációs eszközöket, s az eszközök helyes használatát. Érdekesség, izgalmassá, innovatívvá, interaktívá kell tenni a tanórákat. Ehhez szemléletváltásra van szükség, elsősorban a pedagógusok fejében.

(Fotó: Weber Gábor)

Váci Mihály Kollégium

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Biró Andrea, mesterpedagógus

A Váci Mihály Kollégium minden szempontból ideális terep a program megvalósítására: kollégiumi közösségek működésével összefüggő, kötelező kollégiumi, szabadon választható és tematikus csoportfoglalkozást, ezen kívül speciális ismereteket adó, tudásgazdagító, tehetség-kibontakoztató és valamely kézműves területen tehetséges tanulókat intenzíven továbbfejlesztő egyéni és csoportos foglalkozások körét foglalja össze. A foglalkozási csoport nyitott műhelymunkai keretek között zajlik diákok és tanárok részvételével, melyek közösségi fejlesztést, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló egyéni és csoportos tevékenységek is.

Az alkotói munkával létrehozott tárgyak készítése során művészi élményhez jutunk, hatékonyabban és mélyre hatóbban ismerhető meg népi kultúránk, népművészetünk.

- Elősegíthető az esztétikai- művészeti tudatosság megjelenése.
- Gazdagodik az érzélemvilág. Megtapasztalható az alkotásban rejlő öröm.
- Fejlődik a finommotorika, a szépérzék, a fantázia.
- Kézműves tevékenység során mentális felfrissülés, elmélyülés (flow) jön létre.
- Esztétikai értékek átélése mellett ismeretanyag-szerzés és bővítés valósul meg.
- Mindemellett a foglalkozások türelemre, kitartásra és pontos munkára nevelnek.
- Fejlődik a kézügyesség, a figyelemösszpontosítás, az alkotó és kreatív képesség.
- Megmozgatja a képzeletet, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást, a formaérzéklet, a szín- és eszközhasználatot.

Az **Alkoss szabadon! (Kézműves szobától a nyitott műhelyig)** elnevezésű mestertanári program tervezett tevékenységei kollégiumi keretek között:

- **Kézműves technikák tanítása:** Magyarország néhány ismert és jellemző kézműves mesterségének (szövés, ne-mezelés, csuhé-, gyékény- és szalmatárgy készítés, hímzés, csipkekészítés, kosárfonás, tojásírás, gyöngyözés, gyertya-mártás, mézeskalács-készítés) alapszintű elsajátítása tárgyaláson keresztül.
- **Kézimunka alapjainak tanítása:** kötés, horgolás, makramézás, varrás, patchwork.
- **Kreatív hobbi technikák tanítása:** decoupage, virágkötés, gipszöntés, papírhajtogatás.
- **Népi kultúránk jellemzői, néprajzi alapismeretek tudásközvetítése:** A történelmi Magyarország jellegzetes tájegységeinek komplex népművészeti alapismeret-morzsáinak átadása, néprajzi alapok lefektetése.
- **Külsős programok szervezése:** Programhoz kapcsolódó kiállítás és múzeumlátogatás, néprajzi előadásokon, bemutató foglalkozásokon való részvétel. Élő népszokások (tollfosztás, disznóvágás, busójárás, locsolkodás...) megtekintése, átélése vidéki helyszíneken: Szentendre, Mohács, Hollókő, Nyíregyháza, Etyek, Ócsa, Decs.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2024

Biró Csaba, mesterpedagógus

Az integráltan tanuló látássérült diákok, végezzék akár általános iskolai, középiskolai vagy éppen egyetemi tanulmányaikat, több nehézséggel találkoznak a személyes interakciók, a diáktársakkal való kapcsolatfelvétel-kapcsolattartás során, mint a tanulmányaik végzése közben.

A hazai oktatási intézmények nagy része nincs még felkészülve az SNI diákok, de különösen nem a súlyos fokban látássérült diákok fogadására. Nem hogy befogadására, azaz az inklúzióra.

Véleménye szerint az integráció minimum kétszereplős folyamat, amely során a (be)fogadott személynek legalább annyi, ha nem több kötelezettsége (felkészülésben, alkalmazkodásban, adaptálódásban) keletkezik, mint a többségi iskola diákjainak, tantestületének.

Meglátása szerint a sikertelen integrációs folyamat során nemcsak a befogadott, hanem a befogadó diákok is sérülnek.

Mesterprogram célja

Ahhoz, hogy a befogadás fő színterét jelentő osztályközösségben, vagy fiatal felnőttek esetében, az első munkahelyen a lehető legkisebb ellenállásba ütközzön a sérült személy fogadása, fel kell készíteni a látássérült embert, vagy úgy is

mondhatnánk, **járatossá kell tenni őt** a látók társadalmában való eligazodásban.

Ehhez nyújt segítséget **készülő kiadványa**, amelyben hasznos tanácsokat, útmutatót kínál az integrációs folyamat akadályainak leküzdésében a látássérült diákoknak, szüleiknek, tanáraiknak.

A „**Kívül tágasabb – útmutató a látók társadalmához**” munkacímét kapott kiadványban igyekszik az élet minden területén bepillantást nyújtani olvasói számára a többségi diákok mindennapjaiba.

Amellett, hogy tanulmányozza a többségi diákok kultúra-fogyasztási szokásait, tanulási-, ismeretszerzési módszereit, attitűdvizsgálati kérdőívezés során mélyebb betekintést nyert és ismereteket szerzett ezen közösségek és tagjaik látássérültek felé irányuló pozitív és negatív előítéleteiről, amelyet szintén megoszt olvasóival.

Mindezzel párhuzamosan javaslatokat is tesz arra, hogyan tud kapcsolódni ezen közösségekhez, illetve ezen közösségek tagjaihoz a látássérült személy, és segít annak felismerésében, hogyan lehet képes változtatni esetleges rossz szokásain, kapcsolatteremtési-, kommunikációs technikáin annak érdekében, hogy a későbbiekben tevételes közreműködője lehessen befogadásának ösztönzésében.

Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Boldvai Ferenc János, mesterpedagógus

Ebben az intézményben nagyrészt hallássérült gyermekek tanulnak, akik számára különösen fontos a megismerő tevékenység alapjain álló tanulás, élmények szerzése, a motiváltság, és a digitális kompetenciák elsajátítása. A mesterprogramban olyan elemek jelennek meg, amelyek hatékonyan támogatják a diákok megismerő tevékenységét és személyiségük fejlődését.

1. Sokoldalú oktatászoftver

A hallássérült gyermekek számára a szókincs fejlesztése kiemelt feladat, mivel szókészletük többnyire elmarad a korosztályuk átlagától. A mesterprogram első része ehhez járul hozzá egy széleskörű szókincs- és memóriafejlesztő szoftver létrehozásával. A mesterpedagógus az eddigi tapasztalatokat felhasználva az ezt megelőző mesterprogramban elkészült szoftver továbbfejlesztésén fog dolgozni a 2021–2025-ös időszakban. A meglévő adatbázis további szókészletekkel bővül. Az oktatászoftver tervezetten felhasználóbarát, széles körben használható és alkalmas lesz mind frontális, mind egyéni oktatásra. A szoftver szókészlete a felhasználók igényeihez igazítható, bármilyen szó-kép-hang párosítás feltölthető az adatbázisába, lehetővé téve az egyéni differenciálást is, mely nélkül a hatékony oktatás elképzelhetetlen. A szoftver lehetőséget ad az adatbázisában lévő fájlok logikai sorrendbe állítására, így folyamatok tanítására is alkalmas lesz. Az elkészülő szoftver a halló diákok oktatására, valamint idegen nyelv gyakorlására is használható lehet.

2. Élménypedagógia

A mesterprogram másik fele az élménypedagógia elvének megfelelően a diákok közvetlen tapasztalataira épít. A mesterpedagógus a tananyaghoz kapcsolódóan különböző helyszínekre, intézményekbe viszi a tanulókat. Az iskola kötött kereteiből kilépve a motiváltság erősödik és a tanulás eredményesebb lesz. A programok során a gyermekek személyisége, önértékelése és a szociális kompetenciák is fejlődnek.

A mesterpedagógus terve megvalósításához az intézményen kívül a korábbi program során három külsős partnerrel kötött együttműködési megállapodást: Országos Meteorológiai Szolgálat, ELTE Tatai Geológus Kert, Terebint Bt. Ebben a ciklusban egy újabb partnert sikerült bevonni a programba: BME Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszék.

3. Ismertető leírások

Az intézménylátogatások során különleges ismertető is készülnek, amelyek a hallássérült gyerekek és felnőttek számára segítik a tájékozódást, eligazodást. Mivel az ő szókincsük szűkebb, a bonyolultabb szövegek értelmezése nehézséget jelenthet számukra. Ezek az ismertető nagy segítséget nyújthatnak a későbbiek során az intézményekbe látogató érdeklődők számára.

Váci Mihály Kollégium

Pályaorientációs mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Borbély Zsuzsanna, mesterpedagógus

*„Keress olyan munkát, amelyet szívesen végzel,
és akkor egész életedben nem kell dolgoznod.”*

Konfucius

Kollégiumuk diákjai 100 féle iskolába járnak. Mind az érettségi előtt állók, mind az OKJ-s diákok között számtalanszor felmerült, hogyan tovább? Milyen szakmát válasszak? Hogy tudok elhelyezkedni? A gyakorlatban felmerült igény vezette a kollégát, hogy letegye a pályaorientációs szakvizsgát, és mesterpedagógusként segítse a diákokat a helyes pályaorientációs döntés irányába.

Mostanra már világossá vált, hogy egy ember az élete során *többször is pályát módosíthat*. Inkább már életút-támogató pályaorientációról (Lifelong Guidance LLG) lehet beszélni. A pályaválasztást folyamatként kell értelmezni. Tehát fel kell készíteni a fiatalokat arra, hogy nyitottak legyenek a változásokra, hogy képesek legyenek önállóan és tudatosan tervezni az életpályájukat. Ezért ennek a mesterprogramnak a **fő célja, hogy** kialakuljon és elmélyüljön az életút-támogató pályaorientáció szemlélete a diákokban. Ehhez nyújtanak segítséget a különféle foglalkozások is.

1. Önismeret fejlesztése

A megfelelő szakma megtalálásához, elengedhetetlen a kellő önismeret. A foglalkozásokon önismereti kérdőíveket töltenek ki a diákok, amit alaposan átbeszélnek. Ezután szituációs gyakorlatok keretében próbálhatják ki magukat. Az interneten is elérhető számtalan pályaorientációs önismereti kérdőív, amivel megismerteti a diákokat, így azokkal a későbbiekben önállóan tudnak majd dolgozni.

2. Pályaismeret bővítése

A helyes döntés meghozásához fontos, hogy a diákok minél több szakmát ismerjenek meg. A pályák világa állandóan

bővül, ezért különösen fontos naprakésznek lenni ebben a témában. Az interneten található honlapok segítségével majd önállóan is képesek lesznek tájékozódni a szakmák világában.

3. Munkaerő-piaci ismeretek szélesítése

A foglalkozásokon megismerkednek a diákok a munkaerő-piac fogalmával, szereplőivel. Megismerik a diákok a választott pálya társadalmi elismertségét, gazdasági hasznosságát, a várható keresetet. Milyen a jó önéletrajz? Milyen a sikeres állásinterjú? Ezekre a kérdésekre is felkészülnek a foglalkozásokon.

4. Egyéni pályaorientáció

Minden diák külön egyéniség, így nagy szükség van egyéni tanácsadásra is. Abban az esetben, ha van céljuk, megbeszéljük az eléréséhez szükséges lépéseket. Amennyiben teljesen bizonytalanok önmagukban, és a céljaikban, különböző önértékelési eljárások segítségével feltérképezik a belső motivációikat. A reális énkép megismerésével, reális lehetőségek megtalálása a cél.

5. Új tanulási módszerek

Azt a kérdést, hogy hogyan érdemes tanulni, csak azután érdemes feltenni, ha tudjuk, miért tanulunk, mi a célunk vele. Csak motiváltan eredményes a tanulás. A tanulás lehet öröm forrása is. Ezek a foglalkozások is ezt segítik elő.

6. Munkatársaknak jó gyakorlatok bemutatása

A munkatársainak is segítséget nyújt a pályaorientációs foglalkozások tartásához. Az önismereti kérdőíveket, hasznos honlapokat, jó gyakorlatokat, legújabb törvényi változásokat, felvételi követelményeket írásos formában is rendelkezésére bocsájtja a tantestületüknek.

Berzsenyi Dániel Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram „A rajz és vizuális kultúra oktatásának megújítása a múzeumpedagógia bevonásával a kortárs művészetek jegyében”

Megvalósítási időszak: 2021–2026

Boskovitzné Csernyánszky Katalin, mesterpedagógus

Mesterprogramja elsődleges célja az iskolai oktatás és a múzeumlátogatás összehangolása, a múzeumpedagógia szakos rajztanár és a múzeumpedagógus szoros együttműködésének kialakítása, valamint a tanulók kreatív alkotásainak bemutatására alkalmas színtér létrehozása.

A három választott fő tevékenységfókusz:

1. A rajz és vizuális kultúra, valamint a múzeumpedagógia gyakorlat beépítése a helyi tantervbe, és a jó gyakorlat átadása más középiskolák számára.

Mesterprogramja első elemeként a feltételek megfogalmazását jelölte meg a helyi tantervben, valamint a helyi tanmenet kidolgozását és a projekt eredményeinek terjesztését, a jó gyakorlat átadását más középiskolák számára. További részei az iskolai és múzeumpedagógiai foglalkozások összehangolása, szorosabb oktatási-nevelési stratégia, a múzeummal közös együttműködés technikai feltételeinek kidolgozása.

2. A projekt során keletkezett szakmai és képzőművészeti anyagok folyamatos dokumentálása és bemutatása.

A tanulás színtere lehet az iskola (formális), ahol tantervileg tervezett tanulással, vagy a múzeum (non formális), ahol kötetlen tanulási formában, vagy az otthon (informális), ahol információszerezéssel, képességfejlesztéssel kap választ a diák környezeti, társadalmi és gazdasági kérdésekre. Az iskola előkészít – a múzeum foglalkoztat – az otthon visszacsatol.

Más és más módszereket alkalmazunk mindhárom területen.

A múzeumpedagógiai foglalkozás előnyeikhez sorolható, hogy az alkotás kreatív környezetben fejleszti a tanuló önismeretét, kulcskompetenciákat fejleszt (esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőkészség, kezdeményező- és vállalkozásképesség, anyanyelvi kommunikáció), csökkenti a leterheltségből adódó frusztrációt, a másfajta készségek gyakorlásával ellensúlyozza a szellemi igénybevételt, erősíti a közösséget, maradandó élményt okoz.

Mesterprogramja második eleme a projekt ezen eredményeinek kidolgozását tartalmazza: a tematikus tervek elkészítését és bemutatását, az elő-, a múzeumi-, és utófoglalkozások dokumentálását és az alkotásokból megrendezett iskolai kiállítást.

3. Egy saját iskolaigaléria technikai feltételeinek megteremtése, és a kiállítótér létrehozása.

Jelenleg a kiállítások megrendezésére az intézményben egy állandóan változó kiállítási tér áll rendelkezésre, mozgatható paravánokkal. A mesterpedagógus az iskola vezetőségével együtt fontosnak tartja egy állandó, jól felszerelt, fényforrásokkal megvilágított, sínekben futtatott képakasztókkal rendelkező kiállítási terület létrehozását. A szűkös anyagi lehetőségek miatt az elképzelés csak több ütemben valósítható meg, alapvetően szülői és tankerületi támogatással. A 2026-os tanév végére tervezik ennek megvalósítását. A költséghatékony megoldás segítené a lépésről lépésre haladó fejlesztést. Meglátása szerint egy több célnak megfelelő iskolagaléria növelné az iskola jó hírét, erősítené elismertségét.

Váci Mihály Kollégium

Hátránykompenzáció és a lemorzsolódás csökkentése Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Bukovics András, mesterpedagógus

A Váci Mihály Kollégium a főváros egyik legnagyobb koedukált középiskolás kollégiuma.

A kollégiumban eltöltött elmúlt tizenkilenc év folyamán előbb a minőségfejlesztő munkacsoport tagjaként, majd intézményvezető-helyettesként, – munkaköréből fakadóan – rendszeres feltáró- elemző tevékenységet végzett az intézmény dokumentációs rendszerének szabályozása területén, a partnerazonosítás- és megkérdezés eljárásrendje területén, a tehetséggondozás-képességfejlesztés eljárásrendje, az intézmény mérési, ellenőrzési, értékelési rendszerének szabályozása, és egyéb más területeken.

A diákokkal, családokkal való kommunikáció, bánásmód rugalmas szemléletet, módszereket igényel, amit fejlesztő-újító attitűddel lehet megvalósítani. Munkájában különösen odafigyel a gyermekközpontúságra, és ezzel összefüggésben a pozitív nevelési környezettel kapcsolatos elvárásokra, a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésére.

Az ötéves időszak tervezett tevékenységei, produktumai

A mesterprogram első lépése egy helyzetfeltárás a kiinduló helyzet meghatározásához. Ez a lemorzsolódás aktuális állapotának felmérésénél dokumentumelemzéssel és tanári interjúkkal történik. Ahhoz, hogy a hátránykompenzáció minél hatékonyabban működjön a továbbiakban, meg kell határozni az aktuális helyzetet, melyet legegyszerűbben diák és szülői kérdőíves kutatással, és dokumentumelemzéssel lehet megállapítani. Természetesen, mindezen tevékenységek végzése közben figyelni kell, hogy a szervezeti klíma milyen állapotban van, a szervezet funkcionálisan hogyan működik, és milyen lépéseket szükséges megtenni, annak érdekében, hogy a működés zavartalan és hatékony legyen, ennek érdekében felméréseket tervez a nevelőtestület körében.

Egyes célok eléréséhez javaslat készül, melynek formája az intézkedési terv. Az intézkedési tervben foglaltak szerint, illetve a vezetői intézkedésnek megfelelően: az intézkedés megtételére a felelőst, a határidőt, valamint a végrehajtás ellenőrzését a vezető jelöli ki.

Berzsenyi Dániel Gimnázium

Kutatótanári program, fizika

Megvalósítási időszak: 2020–2024

dr. Csernovszky Zoltán, kutatótanár

Kutatómunkájának prioritása a magyar közoktatási rendszerbe illeszkedő Fizika-tárgyú szakanyagok kidolgozása. Kiemelt figyelmet szentel nemzetközi fizikatanítási szakanyagok, módszerek és trendek megismerésére és közoktatási rendszerbe illesztésükre.

Aktuális kutatásai és a kutatásoknak keretet nyújtó szervezetek, intézmények:

1. Az MTA-ELTE Fizika Tanítása Kutatócsoport Modern Fizika Munkacsoportja a **kaotikus mozgások** középiskolai alkalmazásának lehetőségeit kutatja. Itt kaotikus mozgásokat mutató rendszerek számítógépes szimulációit elemzi, majd gyors-kamerával követi azokat. A tárgykörben szakköri füzet fejezetét készíti elő.
2. Az MTA-ELTE Fizika Tanítása Kutatócsoport Környezetfizika Munkacsoportban a napelemek, az új típusú **organikus napelemek** és a fotoszintézis fényszakaszának működési elvét népszerűsíti. Lehetőség szerint a minden értelemben áttörés előtt álló perovszkit napelemek működésének középiskolában használható modelljén dolgozik.
3. Az ELTE TTK Fizikatanári–Fizikusi **Tudományos Diákkörében** diák-előadás előkészítésén, annak elméleti és gyakorlati hátterének biztosításán dolgozik.
4. Az **MTA-ELTE Fizika Tanítása Kutatócsoport** módszertani anyagainak kipróbálásában vesz részt, beválásuk statisztikai kiértékelésén dolgozik.

A kutatások megvalósításának legfontosabb partnerei és helyszínei:

1. A **Berzsenyi Dániel Gimnázium** különböző tagozatainak fizikaórái, fizikaszakkörei, Fizikátábora, különböző versenyfelkészítések.
2. Más **középiskolák Fizika-tárgyú rendezvényei** (versenyek, megemlékezések).
3. Az ELTE TTK Fizikatanári Doktori Iskola, **fizikatanári – fizikusi szervezetek magyar nyelvű rendezvényei**, ankétjai, konferenciái, népszerűsítő előadásai.
4. Nemzetközi fizikatanári–fizikusi szervezetek (MPTL, GIREP), az ELTE TTK Fizikatanári Doktori Iskola **angol nyelvű rendezvényei, konferenciái**.

Kutatásainak legfontosabb írásbeli disszeminációs terei:

1. Angol nyelvű fizikatanítási–fizikusi szaklapokban közölt cikkek.
 - **European Journal of Physics**, (kiadó Institut Of Physics, Birmingham)
 - **Canadian Journal of Physics**: (kiadó Canadian Scientific Society)
2. Magyar nyelvű fizikatanári–fizikusi szaklapban közölt cikk.: **Fizikai Szemle**
3. Angol nyelvű fizikatanári–fizikusi konferenciák Absztraktaiban közölt projektleírások:
 - **MPTL** (Multimedia in Physics Teaching and Learning)
 - **GIREP** (Group International de Recherche sur l'Enseignement de la Physique)
4. A **European Journal of Physics** szaklap közlés előtti cikkeinek lektorálása.

Berzsényi Dániel Gimnázium

Kutatótanári program

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Dobóné Dr. Tarai Éva, kutatótanár

A 2021-ben induló második kutatótanári ciklusának témája és célkitűzései szervesen kapcsolódnak a doktori kutatások során megkezdett és az előző években zajló tevékenységekhez. A kémia tantárgy megosztó volta, csökkenő népszerűsége és tanulási nehézségei indokoltá teszik olyan szakdidaktikai kutatások folytatását, amelyek eredményei a közoktatásban közvetlenül hasznosíthatók, és a diákok és a kémia szakos pedagógusok munkáját könnyebbé és eredményesebbé tehetik.

A kémia nehéz tanulhatóságát több tényező együttes hatása idézheti elő. A szűkebb, szakmai okok a kémiatantárgy jellegéből fakadnak (sok tudományos- és elvont fogalom, kémiai jelek, szimbólumok használata, a jelenségek többszintű értelmezése, stb.) A tanulási nehézségek másik forrása a tanulók gondolkodási rendszere, ami az új ismeretek befogadásának és megértésének minden egyes tanulónál sajátos, egyedi színezetet ad. Mind ezek, és még sok egyéb tényező miatt a diákok sok értelmezési nehézséggel, kémiai fogalmakhoz kapcsolódó tévképzetrel rendelkeznek, amely gátolhatja őket az értő tanulásban. Kutatótanári munkája ilyen elméleti háttérből kiindulva két fő tevékenységi körre irányul.

1. A nemzetközi szakmódszertani kutatások feltárták, hogy szinte minden, a kémiában alapfogalomnak minősülő tudáselemhez számos tévképzet társul. Bár hazai kutatások is folytak ezen a területen, de viszonylag kevés összehasonlítható adat áll rendelkezésre. Munkája során részben ezen adatok bővítésén dolgozik, részben olyan eszközök és módszerek megtalálásán és kidolgozásán, amelyek alkalmasak a tanulói naiv elméletek gyors diagnózisára és lehetséges korrekciójára. Ezen eszközök egy része olyan

társas tevékenységekre épül, amelyek során a kémiai fogalmakon túl a diákok a „jövő képességek” számos elemét is megtanulhatják és gyakorolhatják (társtanítás, együttműködés, kommunikáció, felelősségvállalás, stb.). A kutatás terepe maga az iskolai tanítási óra, így az eredmények és tapasztalatok azonnal hasznosulnak a közoktatásban. A ciklus végére a kutatási program szerint kipróbált módszerek gyűjteménye áll majd a kémiát tanítók rendelkezésére.

2. Kutatótanári tevékenységének másik, de az előzőektől nem elkülönült része a tehetséggondozás egy speciális formája. A Berzsényi Dániel Gimnáziumban működő Kémiai Önképzőkör nyitott keretei olyan kémia iránt érdeklődő és elkötelezett diákok tevékenységének biztosítanak kereteket, akik kíváncsiságuk, érdeklődésük és egyéb kutatói erényeik miatt szívesen vesznek részt az önképzőköri projektekben. A kutatótanári tevékenysége során elsajátított és kipróbált kutatás módszertani ismereteket, továbbadja diákjainak, akik így már középiskolásként megismerhetik és gyakorlatban, saját projektjeikben kipróbálhatják a természettudományos megismerési módszereket a szakirodalom áttekintésétől a kérdésfelvetésen, hipotézis állításon, kísérletek tervezésén, végrehajtásán és az eredmények elemzésén keresztül egészen a publikálásig.

Kutatásait a Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola Neveléstudományi Program Oktatókutatás és Alkalmazásai alprogramjához kapcsolódva végzi a „Kísérletek a kémiaoktatás módszertani megújítása” témában dolgozó csoport tagjaként.

Prizma Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Vezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Drozd Zsuzsanna Ildikó, mesterpedagógus

A PRIZMA óvodáskortól a nyolcadik évfolyam végéig biztosítja a különböző fogyatékoságokkal küzdő, integráltan nem nevelhető-oktatható gyermekek ellátását. Három szervezeti egységben: óvodai-, iskolai-, utazó gyógypedagógiai intézményegységben folyik a tevékenység. Az óvodában 3 csoport, az iskolában 16 osztály, az utazóknál 37 intézmény ellátásáról gondoskodnak a pedagógus és a nem pedagógus szakemberek. Ilyen szerteágazó tevékenységet csak biztos szakmai dokumentáció alapján lehet elvégezni, amely megfelel a törvényi előírásoknak, tartalmaz és jól követhető információkat tartalmaz.

1. Helyi Pedagógiai Program folyamatos napra készen tartása

A Helyi Pedagógiai Program egyik sajátossága, hogy időről időre megújul, szinte évente. Ehhez számos jogszabályt, rendeletet kell nyomon követni, és azoknak megfelelően alakítani a dokumentumot. A Prizma Helyi Pedagógiai Programjának felülvizsgálata 2020. 1. félévében megtörtént. Ebben a munkában nagy szerepet vállalt a 2019-2020. tanév második félévétől működő új szakmai szervezet, az Intézményi Dokumentációs Munkaközösség, mely Drozd Zsuzsanna kezdeményezésére alakult. Létrejöttéhez szükséges volt a vezetőség és a nevelőtestület egyetértése, valamint a fenntartó engedélye. Mindhárom intézményegységből, valamennyi szakterületről rendelkeznek tagokkal, akik kivették részüket a dokumentum átdolgozásának munkálataiból, a hiányzó fejezetek kidolgozásából.

2. Továbbképzési program, Beiskolázási terv elkészítése

A Helyi Pedagógiai Programban meghatározott munkakörökhez és szükséges végzettségekhez szervesen kapcsolódik a Prizma továbbképzési programja. Ennek kidolgozása és felülvizsgálata Drozd Zsuzsanna feladata, melyet a munkaközösségek vezetőivel szorosan együttműködve végez. A dokumentumban foglaltak megvalósításának záloga az éves (első és második félévi) Beiskolázási terv. Ezt a jelentkezések alapján történő összeállítás után a nevelőtestület fogadja el. Az intézmény költségvetésének függvénye, hogy egy naptári évben mennyi pénzt fordíthat a Prizma ennek megvalósítására. Az egyeztetés minden esetben a tankerülettel is megtörténik. Az elvégzett képzésekkel kapcsolatos dokumentáció elkészítése és biztonságos tárolása a vezetőség és a titkárság feladata.

3. Belső tudásmegosztás megvalósítása

A belső tudásmegosztás – a többi intézményhez hasonlóan – folyamatosan működik a Prizmában is. Ennek szervezett, dokumentálható formája a következő években az egész intézményben megvalósul.

Tervezett forma: Minden kolléga, aki a tanévek során tanulmányokat folytat, rövid, maximum 15 perces bemutatót készít, és előadást tart társainak. Ezekre a programokra évente 3 alkalommal, a nevelőtestületi értekezletekhez kapcsolva kerülhet sor. Alkalmanként 3 bemutató kapna helyet az értekezletek programjában. Eleinte kontakt előadások formájában, melyről felvétel készül, amihez – felhasználva az informatikai lehetőségeket – hozzáférést kapnak az érdeklődők. Sajnos a 2020. év első félévé, a koronavírus miatt, rendkívüli volt. Ez a program pont halasztódik addig, amíg helyreáll a megszokott tanítási-bejárési rend, megszűnik a vírusveszély.

Prizma Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2016–2021

Dudikné Iski Mónika, mesterpedagógus

Pedagógusi munkája során a mindennapi tevékenységei középpontjában a segítségadás, támogatás, fejlesztés és fejlődés áll. Évek óta, rendszeresen fogad hallgatókat a különböző képzőhelyekről, akiknek igyekszik átadni tudását, tapasztalatát, betekinhetnek és részt vehetnek a mindennapi gyógypedagógusi munkájában. Aktív és rendszeres kapcsolatot tart fenn a képzőhelyekkel. Munkatársai és a szülők, illetve egyéb szakmai partnerek számára lehetőséget biztosít, hogy foglalkozásait látogassák. Továbbá az intézményben működő szakmai munkaközösségek, valamint szakmai munkacsoportok munkáját is támogatja, törekedve a horizontális együttműködés megvalósulására. Az ötéves ciklusban tervezett és a már megvalósult projektben olyan tevékenységek jelennek meg, amelyekben az egyéni és intézményi célok összehangolódnak a hatékony és eredményes működés érdekében. Rendszeresen elkészíti az év végi értékelő, reflektív beszámolókat.

1. Gyakorlatvezetői munkacsoport vezetése

A 2016-17-es tanévben megalakult fejlesztő-támogató céllal a kolléganő vezetésével a gyakorlatvezetői munkacsoport. A szakmai munkacsoport létrejöttét fontosnak tartotta, mivel több felsőoktatási és szakképző intézményből érkeznek az intézményébe hallgatók gyakorlatra. A gyakorlatvezető munkatársakkal rendszeres kapcsolatot tart és koordinálja a hallgatókat, valamint végzi és rendszerezi a dokumentációt. Időszerű és folyamatos az intézmény Hallgatók Fogadásának Szabályzatának az újragondolása, aktualizálása, célja ennek megvalósítása.

Munkája eredményeként a képzőhelyekkel megfelelő és eredményes a kapcsolattartás, a munkacsoport jól működik. A hallgatók szívesen jönnek gyakorlatra, négy gyógypedagógus, aki nála töltötte gyakorlatát, továbbá más gyakorlatvezető munkatárs hallgatója is az intézmény munkatársa lett. Programjában szerepel a tankerületünkben lévő EGYMI-k gyakorlatvezetői számára Fórum rendezése.

2. A Prizma nap szervezése

... amit általában december elején rendez, már hagyomány az intézményben. Ezen a szakmai napon nemcsak az intézmény munkatársai vesznek részt, hanem a szülők számára is nyitott, illetve más külső partnereket is meghív. Ezzel támogatni kívánja a szülői és más partneri kapcsolatot. Továbbá lehetőséget biztosít a belső továbbképzésre, tudásátadásra, a tanuló szervezetté válásra, szervezeti kultúra fejlesztésére és a közösségépítésre.

3. Hospitálási Rend készítése és megvalósítása

Ez a program segíti a kollégákat különböző szakmai gyakorlatok megismerésében, a munkatársi kapcsolatok erősítésében, az egymástól való tanulásban, a pedagógus kompetenciák elmélyítésében, és erősíti a kollégák reflektív gondolkodását. A hospitáláson minden gyógypedagógus kolléga részt vesz, egy szabadon választott időpontban, egy szabadon választott foglalkozás/óra bemutatásával.

Budapest XIII. Kerületi Gárdonyi Géza Általános Iskola

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Edvi Gabriella, mesterpedagógus

Mesterprogramját a fejlesztő innovátori tevékenység köré építette: az iskola, a gyerekek, a kollégák és a testnevelők számára hasznos és új programokat szeretne megvalósítani.

Digitális kompetencia, IKT eszközök – az utóbbi évtizedekben a legnagyobb változás talán a digitális világban történt.

Célja az ötéves mesterprogramján túl – új hagyományokat teremteni iskolájában, a Gárdonyiban.

1. Iskolarádió, digitális faliújság

Egy projekt keretében, más tevékenységekkel együtt indította újra – 15 éves hallgatás után – az iskolarádiót. A rádióval együtt egy digitális faliújságot is készít. Itt óriásmonitoron láthatják majd a gyerekek az őket érintő híreket, érdekességeket. Faliújságként, a jeles ünnepeken, megemlékezéseken különböző digitális formában fogja kiállítani az anyagokat. Pl. Aradi vértanúk napja, Október 23-i megemlékezés, Március 15. vagy Víz világnapja, Állatok világnapja, Valentin nap. Egyéb, iskolát és tanulóközösséget érintő rendezvényekről készült felvételek, interjúk is láthatók lesznek. Megjelenhetnek itt az iskola büszkeségei, és a versenyeredményeket elérő diákok is nagyobb közönséget kapnak. A program beindítását az „infószaakkör” és a Diákönkormányzat segítségével végezte, de a későbbiekben az iskola egészét akarja bevonni a tevékenységekbe.

2. Digitális év – digitális hagyományok teremtése

A gyerekek használják a digitális eszközöket, de leginkább csak játékokra. Amennyiben nem csak játékokra használják, meg kell tanulniuk ezeknek az eszközöknek a helyes és felelősségteljes használatát. A mesterprogrammal a tanév folyamán több olyan tevékenységet, projektet szervez, mely a tanulók digitális kompetenciáját fejleszti.

A digitális eszközök készségszintre fejlesztett, tudatos használata mellett a programozási nyelvek által fejleszthető a gyerekek logikus gondolkodása, fejlődik problémamegoldó képességük, kreativitásuk, fejlődik algoritmikus gon-

dolkodásuk, megtanulnak folyamatokban gondolkodni, tervezni, megtanulnak alkotni. A programozási nyelvek el-sajátításával készíthetnek játékokat is. Ezt szeretné továbbfejleszteni, és hasznosítani.

Iskolájában hagyomány, hogy az óvodásoknak, iskola-bemutató foglalkozásokat szerveznek, amelyek egyikén a felső tagozat mutatkozik be, a felsős tanulók pedig a foglalkozások vezetésében is segédkeznek. Kémiai, fizikai kísérleteket mutatnak be, akár a Csodák palotájában, a kicsik mikroszkóppal nézegethetnek sejteket, terepasztalon ismerkedhetnek a földrajzzal, és logikai játékokat játszhatnak a legjobb „matematikusainkkal”. Mesterpedagógusunk kezdeményezésére és segítségével az informatika tantárgy olyan játékprogramokkal mutatkozik be, amelyeket a tanulók készítenek, programoznak kifejezetten erre a napra, az óvodások számára. Ezzel a digitális kultúra tantárgy is belép az Ovi-suli rendezvény hagyományai közé.

December hónapban „zenés karácsonyi képeslap” pályázatot ír ki, melyre a tanulók plakátokat, bemutatókat, filmeket alkothatnak. A pályázókat értékes ajándékokkal jutalmazza, valamint az intézmény a nyertes pályamunkával köszönti karácsonykor partnereit is – mindezzel személyesebbé téve a szeretet ünnepét.

Tervei szerint tavasszal az intézmény a Nagy Digitális Kaland országos program egyik házigazdája lesz, mely versenyre számos csapattal be is neveznek.

3. Szakrajz készítő program

Harmadik fő célja a testnevelők segítése. Számukra szeretne egy szoftvert fejleszteni, ugyanis míg szinte minden tantárgyból készülnek digitális tananyagok, addig a testnevelők ebben a tekintetben perifériára kerültek. A minősítésen elvárt, hogy az óravázlat esztétikus formában jelenjen meg, a főiskolán is számítógéppel készült terveket kérnek, ehhez azonban nincs ingyenes szakrajzkészítő program. Célja egy ilyen program fejlesztése, és közzététele a világhálón.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekeotthona

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2025

Ekkert Zsuzsanna mesterpedagógus

A Vakok Iskolájának szakiskolája és készségfejlesztő iskolája az elmúlt két évtizedben jelentős változáson ment keresztül. A változások egyik fő kiváltója az iskola tanulói összetételének megváltozása volt: kevesebb olyan tanuló jár az iskolába, aki „csak” látássérült, és nőtt a társuló sérülésekkel élő tanulók aránya az egész intézményen belül.

A szakiskolai tanulóközösség nagyon színes képet mutat, mivel az iskola alapidokumentuma lehetővé teszi a szakiskolában és a készségfejlesztő iskolában is azt, hogy ne csak látássérült SNI tanulókat fogadjon az intézmény. Ez azt is eredményezi, hogy a középiskolás korosztály a szakiskolában még szórtaabb képességekkel rendelkezik.

A mesterpedagógus kezdeményezésére rajzolódott ki a terv, hogy a szakiskola szakoktatói, szaktanárai és rehabilitációs tanárai alkossanak meg, állítsanak össze egy több tesztből, felmérésből álló szakiskolai mérési rendszert, mely a tanítási-tanulási folyamat eredményességének javítása érdekében a tanulók kompetenciáit különböző területeken térképezi fel. Ennek a rendszernek a csapatmunkában való megalkotása, és vezetőként, személyes koordinálása a fejlesztő innovátori mesterprogram témája.

A saját képesség-/kompetenciamérési rendszer előnyei

- felmérhetővé válik a tanulók bemeneti tudása és képességei, különös tekintettel a fejlesztendő és kiemelkedő területekre,
- a tanításban, fejlesztésben jelentkező nehézségek, elakadások háttere érthetővé válik,
- a mérésekre alapozva egyéni fejlesztési tervek készülhetnek,
- a szülők számára objektív visszajelzések nyújthatók gyermekük valós tudásáról
- és fejlődéséről,
- a jelentkező tanulók képességeinek feltérképezése alapján stratégiai tervek dolgozhatók ki a szakiskola jövőjével kapcsolatban.

A mérési rendszer tervezett területei

- matematika
- szövegértés
- péksegéd és számítógépes adatrögzítő pályaalakmassági felmérés
- finommotorikus képességek felmérése (kézműves szakmák)

*Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2023

Enyedi Andrea, mesterpedagógus

A változó világ megköveteli, hogy új, a fiatalok érdeklődését felkeltő tanulásszervezési módokat vezessünk be. Az innovatív, gamifikált, vagyis játékosított tanulási módszerek népszerűsége egyre növekszik, hiszen az érdeklődés felkeltésének, és a motiváció fenntartásának bizonyítottan hatékony eszköze.

A mozgáskorlátozott fiatalok helyzetükből adódóan sokkal jobban rá vannak utalva az algoritmikus gondolkodás el-sajátítására, az informatikai eszközök nyújtotta lehetőségek kihasználására. Ugyanakkor bizonyos tapasztalatok megszerzésében, élethelyzetek megtapasztalásában jelentős lemaradással bírnak. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztésén, a konkrét tapasztalatszerzésen túl számos kompetencia fejlesztését biztosítják a szabadulósobák, amik 2019-re budapesti hungaricumává váltak. Sajnos ezeket az iskola tanulói a megközelíthetőségük miatt nem tudják megismerni. Az intézmény sajátossága, hogy rendelkezik megfelelő háttérrel valódi, kerekesszékkal és más segédeszközzel közlekedő fiatalok számára kialakított szabadulósoba megvalósításának lehetőségével.

1. Szabadulósobák megvalósítása

A játékosítás legfontosabb eleme a játékban tartás a folyamatos visszajelzéssel, és rendszeres jutalmazással. Ez a szabadulósobák esetében a végcél, a „kiszabadulás” eléréséig adott, és a témák sokszínűsége – esetenként tematizálása – sokrétű tananyagtartalom felvonultatására ad módot.

A játékban tartás továbbá azt is jelenti, hogy egy-egy szoba teljesítése esetén választ kell adni arra a kérdésre, mi lehet még az ösztönző erő, hiszen csak szakaszosan biztosítható új kihívást rejtő szoba. Azonban, ha egy-egy szoba teljesítése után lehetőséget biztosítunk a diákoknak, hogy részt vehessenek a következő feladványok tesztelésében, majd ők maguk is alkothassanak feladatot, végül vezethessék a játékot, akkor biztosítottuk a folyamatos motivációt. Az egyes szintek teljesítéséért persze meg kell kapniuk az okleveleket, kitűzőket, jutalmakat a segítő diákoknak is.

A feladat az egyéni teljesítményeket csapatmunkává tudja alakítani.

A nehézségi szintet, vagyis a korosztályhoz illesztést a segítség módja és mennyisége szabályozza.

2. Bekapcsolódás az érzékenyítő programba

Az érzékenyítés lényege, hogy szembesítsük az egészséges fiatalokat és felnőtteket mozgáskorlátozott társaik nehézségeivel. Ezért a szabadulósoba kihívásait a látogatóknak mozgáskorlátozott eszközök használatával kell megoldaniuk.

A tapasztalat szerint „élőben” megtapasztalni a problémát sokkal mélyebb nyomot hagy, mint megfigyelőként kipróbálva az eszközöket. Pl.: be szeretnénk nézni az asztal alá, vagy levennénk a polcra a tárgyat... de egyedül nem megy.

A játék, a kihívás, a felnőtteket is motiválja, így csapatépítő programként és az új kollégák mentorálásába illesztve segíti a cél elérését.

Budapest XIII. Kerületi Hunyadi Mátyás Általános Iskola

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2018–2023

Ercsényi Judit, mesterpedagógus

- **Kompetenciák fejlesztése-új osztályprogrammal a „természetbarát” osztály indítása**
- **szervezetfejlesztés**
- **tudásmegosztó, segítő tevékenység**

Már évekkel ezelőtt az iskola környezeti nevelése kerületszerte ismert volt, hisz itt rendezték meg először a 3-4. évfolyamosoknak a Zöldike természetismereti játékos vetélkedőt, a természettudományi tantárgyi vetélkedőkön sorra nyerték a kerületi, fővárosi versenyeket. Az intézmény szoros kapcsolatban áll az Iskolakert Hálózattal, tagja a hazai ÖKO iskoláknak, a nevelés területén a fenntarthatóság, a természet szeretete mindig is benne volt a pedagógusok tevékenységében. A tantestület tagjai vallják, hogy *„Jelen lenni örömmel, megfigyelné nyitottsággal, tevékenykedni együtt”* szemlélet minden tantárgyban, minden iskolán kívüli programban a változást, az új szemléletet alakítja ki a hunyadis diákokban.

A személyiség és közösségformálás pozitív hatással van a gyerekekre: a hosszú távú csoportmunka, a felelősségi feladatok kiosztása és vállalása, a minőségre törekvés a feladatok elvégzésekor, az egyre igényesebb produktumok elkészítése, az innovatív ötletek létrehozása, a digitális látásmód kialakítása mind a fenntarthatóság, az ökolábnyomunk csökkentésének 1-1 állomása. Mindezeket szolgálja a „Ment-a”

iskolakert, a zebrapintyek gondozása, a rendszeres kertrendezés, az újrahasznosítási akciók, környezetvédelmi programok, zöld-pályázatokon való sikeres részvétel.

A programban épít a kreatív, alkotó pedagógusok újító szándékú pedagógiai törekvéseire. A több év alatt kialakult kölcsönös bizalom és elfogadás alapján, szakmailag azonos értékrendet követve, a helyi sajátosságokat megőrizve arra törekszenek, hogy az új struktúrában eredményesen működjön az új koncepció alapján kialakított osztály. Az idei tanévben már az 5. természetbarát osztályt indították. A tantestületre eddig is jellemző volt az innováció, a partneri elégedettségi mérés, a bemutató órák utáni szóbeli beszélgetések, a bevált jó gyakorlatok bemutatásával, terjesztésével, publikálásával, az együttműködés lehetőségeit kihasználva, a saját és más iskolák „jó gyakorlatát” megismerve, sikeres „Erasmus +” pályázaton részt vevő kollegák angolai és írországi iskolákban szerzett tapasztalatait meghallgatva, az eddigi programokat újragondolva. Ehhez segít az is, hogy a tantestület számára a tanév során 1-1 nevelési értekezletet más közoktatási intézményben tartanak. A fővárosi/kerületi Pedagógiai napok rendezvényein hallottak, a közösségépítő hosszú hétvégék kirándulásai, más, újabb szemléletet adnak az iskolai hétköznapiakra. *„Tanulj a tegnapból, élj a mánap és reménykedj a holnapban! A legfontosabb azonban, hogy ne hagyd abba a kérdezést!”* (A. Einstein)

*Zuglói Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Farkas Edit, mesterpedagógus

A mesterprogram fókuszában a pedagógusok, gyógypedagógusok felé irányuló tudásátadó, támogató tevékenység áll. Az évtizedek alatt összegyűjtött tudás, tapasztalat így nem csak pusztán a gyógypedagógiai tevékenység során kamatozik, hanem szélesebb körben hasznosul.

A mesterpedagógus a napi, gyerekekkel végzett gyógypedagógiai munkája mellett hosszú évek óta foglalkozik hallgatók gyakorlati képzésével, mentorálással, illetve előadások, tréningek, workshopok tartásával. Emellett az autizmussal élő tanulók számára megkezdődött egy szociális munkafüzet elkészítése is. A mesterprogram ezeknek a tevékenységeknek a további, még magasabb színvonalú folytatására irányul.

1. Tudásátadás, tudásmegosztás – a szakmaiság erősítése műhelymunka, előadások, képzések megszervezésével

Elsősorban autizmus és ADHD témakörben tervezett tudásátadás több tevékenység mentén. A már létrehozott előadás-tervezet adaptálása az adott hallgatósághoz és tökéletesítése a hallgatói visszajelzések alapján. Egyes autizmus-specifikus módszerek alkalmazási lehetőségének megismertetése **és kiterjesztése** az ADHD-s tanulók beilleszkedésének megkönnyítésére, viselkedésproblémáiknak csökkentésére. A Közép-Pesti Tankerületi Központ által évente rendezett Pedagógiai Napok programja nem csak a zuglói, hanem a XIII. kerületi pedagógusok számára is nyitva áll. A célok között szerepel ezen a rendezvénysorozaton is évente megmutatkozni és előzetes tájékozódás és igényfelmérés mentén előadást tartani vagy workshopot

rendezni. Az Autizmus Világnapjához kapcsolódó, immár többéves hagyomány folytatása érzékenyítő, felvilágosító, tájékoztató program megrendezésével tankerületen belül.

2. Gyógypedagógus hallgatók és pályakezdők szakmai segítése. A gyakorlatvezetői és mentori munka protokolljának létrehozása, pontosítása

Elengedhetetlen, hogy a gyakorlatvezetés tervezett, tudatos formában valósuljon meg intézményi szinten. A mentori teendők konkretizálása, egységesítése is nagyon fontos intézményen belül. Ennek érdekében egy széleskörű felmérésen alapuló protokoll kidolgozása szükségszerűvé vált. Ehhez szükséges a mentoráltak, és az őket támogató kollégák igényeinek, elgondolásainak felmérése, elemzése, kiértékelése és ezek alapján a protokoll pontosítása.

3. Autizmussal élő tanulók szociális készségfejlesztő munkafüzetének kidolgozása

Az autizmussal élő gyermekek szociális készségfejlesztéséhez egy munkafüzet megalkotása kezdődött el. Ez a segédanyag, az elképzelések szerint alkalmazható lesz tanulásban akadályozott gyermekekkel foglalkozó kollégák nevelő-oktató munkájához, illetve az utazó gyógypedagógus számára, a többségi iskolába járó SNI tanítványok fejlesztéséhez is. A munkafüzet nem életkor vagy osztályfok szerint dolgozza fel a szociális tartalmakat, hanem témakörönként, így a gyerekek akkor foglalkoznak azok feldolgozásával, amikor érettek arra, hogy az adott feladattal, témával foglalkozzanak.

Németh László Gimnázium

Mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2016–2021

Farkas Tímea, mesterpedagógus

Mesterpedagógusi tevékenysége fókuszába a tudásmegosztó-segítő tevékenységet állította. A mesterprogramjában meghatározott főbb célok:

- A pedagógusképzés elősegítése, a tanárjelöltek felkészítése a pedagóguspályára, ehhez egy felmérő kérdőív kidolgozása, amely a hallgató önértékelésére alapozva már a hospitálási időszaktól elősegíti, hogy a legfontosabb fejlesztendő területre koncentráljanak.
- A gimnáziumban a nyelvtanulás és az európai kulturális integritás elősegítésére angol nyelven folyó diákcseré program létrehozása, ebbe pályája elején levő kolléga bevonása, és ezzel a kolléga szakmai fejlődésének elősegítése, útmutatás új cserekapcsolatok kiépítésére.
- Internetes weboldalakra saját készítésű feladatlapok feltöltése, és ezzel a tudásmegosztás elősegítése szélesebb körben.

1. Mentortevékenység

Az elmúlt 5 évben elsősorban a Károli Egyetem angol szakos hallgatóit mentorálta, de a Pécsi Tudományegyetemről is érkezett hozzá leendő pedagógus. A jelöltek közül többen csoportos gyakorlatra érkeztek, ahol a tanárnő és saját óráik elemzésével kezdték meg tanítási gyakorlatukat, és bepillantást nyertek egy gimnázium világába. A hosszú gyakorlatra érkezett hallgatók több időt töltenek az iskolában, ezért ők komolyabban bekapcsolódtak az iskola tanórán kívüli tevékenységeibe is. Bevonta őket a kerületi Mastermind versenyek lebonyolításába, a diáknapi eseményekbe, a továbbtanulási témanap programjaiba és különböző osztályrendezvényekbe. Legutolsó hallgatója a gimnáziumban kezdte meg pedagóguspályáját.

A hallgatók önértékelésére alapozva egy kérdőívet kezdett fejleszteni, amely segít a hallgatóknak a gyengeségeik

fejlesztésére koncentrálni a hospitálási időszaktól kezdve. A kérdőívet a hallgatóknál felmerülő problémás területekkel folyamatosan kiegészíti, hogy egy valóban a gyakorlati kérdéseken alapuló kérdéssort alakíthasson ki.

2. Diákcseré

A Németh László Gimnáziumnak évek óta működő cserekapcsolatai vannak több német iskolával, de az iskolában a német nyelvet egyre kevesebben tanulják, ezért felmerült az igény egy angol nyelvű kapcsolat kiépítésére. Az elmúlt 5 év alatt 2 diákcseré programot szervezett meg angol nyelven, vagyis a német és magyar diákok az angolt, mint közvetítő nyelvet használták a kommunikációra. A budapesti programok során a diákok közösen meglátogatták többek közt a Parlamentet, a Sziklakórházat, jártak Visegrádon, szabadulósobában, a Frida Kahlo kiállításon, a Terror Házában, mindenhol angol nyelvű vezetéssel. A németországi utazás során a diákok eljutottak Wolfsburgba, a Volkswagen gyárba, ellátogattak egy 70 éve működő menekülttáborba és annak múzeumába, a megosztott Németország között húzódott valamikori határra, betekintést nyertek egy német iskolába, bejárták Alsó-Szászország több szép kisvárosát és megismerkedtek a helyi speciális favázas építészettel. Miközben kulturális ismeretekkel gazdagodtak, idegennyelvi kompetenciájukat is fejlesztették, és többen életre szóló barátságokat kötöttek.

3. Webes tudásmegosztás

A tudásmegosztást nemcsak iskolai szinten tekinti feladatának, hanem szélesebb körben is. Ennek elősegítésére dalos feladatokat tölt fel az internetre, hogy a hallásértés gyakoroltatásához sokak számára elérhető gyakorlási lehetőséget biztosítson.

Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Farkas Zoltán, mesterpedagógus

Az Ady Endre Gimnázium mindig kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a gyerekek ne csak a tanórákon szerezzenek ismereteket, hanem minél több élményhez jutva, örömeiket leljék az iskolában, a tanulásban. Azzal a céllal is, hogy ezt majd továbbadják leendő gyermekeiknek, ők maguk pedig szívesen emlékezzenek vissza a középiskolában töltött évekre.

Farkas Zoltán mesterprogramjának célkitűzései ezt az élményszerű tanulást szeretnék elősegíteni a következő tevékenységformákkal:

1. Utazások szerte a Kárpát-medencében

Az ötéves megvalósítási ciklusban több Határtalanul programot szervez Farkas Zoltán, 2020-ig az így elnyert pályázati összegek máris több millió forintba rúgnak.

A mestertanár pályázik egyéb forrásokra is, ennek eredményeként célzottan keresnek fel magyar történelmi, irodalmi, kulturális helyszíneket, amivel elmélyül a tanulók elméleti tudása, az együttműködő partneriskolák diákjaival ismerkedhetnek, barátságok, kapcsolatok épülhetnek, erősödik az összetartozás tudata, betekintést nyerhetnek egy másik oktatási rendszer, iskola mindennapjaiba.

2. Versenyek szervezése, versenyztetés

A tehetséges fiatalok számára lehetőség nyílik több humán jellegű versenyen való elindulásra, Farkas Zoltán is szervez a mesterprogram révén országos (kárpát-medencei) versenyeket. A 2020-as évben, jelenleg is zajlik egy országos verseny a Forradalom és szabadságharc témaköréből, neves szakmai zsűri kontrollálásával, országosan, illetve a határon túlról is mintegy 70 versenyző részvételével. Mindebben

természetesen a gimnázium diákjai is részt vesznek. A program kiváló lehetőséget biztosít a kollégák közötti együttműködések kialakítására, a szakmai innovációra.

3. Testvériskolai kapcsolatok létrehozása, szakmai együttműködés tantestületek között

A gimnáziumot évek óta tartó kapcsolat fűzi felvidéki és erdélyi (partiumi) iskolákhoz. 2020-ban testvériskolai kapcsolatot létesült a gimnázium és a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium között. A mesterprogram célzottan törekszik a két tantestület közötti kapcsolatok elmélyítésére, közös szakmai konferenciák, látogatások szervezésére, diákcseraprogramok kialakítására, közös utazások megvalósítására. Az Ady Gimnázium diákjai állandó és sikeres résztvevői a szatmári Kölcsey-napoknak (versmondó versenyeken való kimagasló szereplés).

4. Történelmi teaházak szervezése

Célja a hazai humán, elsősorban a történettudomány köréből érkező előadók „testközelbe” hozása a középiskolás korosztállyal, tudáselmélyítés, motiváció kialakítása a diákok körében.

5. Honismereti szakkör iskolai működtetése

Tanítás-tanulás a helyszínen. Hazai történelmi, kulturális emlékhelyek felkeresése, élményszerű tanulás helyi idegenvezetéssel, tanulói kiselőadásokkal.

A kialakult járványhelyzet akadályozza a különböző tevékenységeket, de a lehetőségekhez képest a programban foglaltak maradéktalan megvalósítása a cél, ha másként nem, a tervezett programok időbeli átcsoportosításával.

Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Feketéné Tóth Márta, mesterpedagógus

Intézményünk az oktató-nevelő munka minél színvonalasabb elvégzése mellett kiemelt feladatnak tartja olyan hiánypótló ismeretek átadását, melyek napjainkban elengedhetetlenül szükségesek. Céljaik között szerepel a diákok pénzügyi tudatosságának fejlesztése. Ezen innovációs tevékenység létjogosultságát szakmai érvek mellett tanárként és szülőként szerzett tapasztalataik is alátámasztják. Fontos, hogy diákjaik felismerjék, és elkerüljék a kockázatos pénzügyi helyzeteket, vegyék észre a saját igényeiket, szükségleteiket kielégítő pénzügyi szolgáltatásokat, és azokat minél hatékonyabban tudják használni.

Az ötéves ciklus fő célja: **Pénzügyi, gazdasági ismeretek átadása a Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnáziumban.**

1. rész cél: Pénzügyi, gazdasági ismeretekkel kapcsolatos innovációk létrehozása és kipróbálása. Fejlesztendő területek azonosítása, tervek készítése és megvalósítása

A legtöbb olyan tevékenység, ami az eddig megszokottól eltérő témával foglalkozik, a hagyományos módszerektől nagyban különböző módon végezhető a leghatékonyabban. Ezért jelenik meg mesterprogramja első elemeként innovációk létrehozása és kipróbálása. A tervezett munka első lépése a fejlesztendő területek meghatározása, mely tevékenység többszörös célt szolgál: elősegíti a diákok motiválását, hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók igényéhez igazodjon a témaválasztás, és számukra megfelelő szinten történjen az ismeretátadás. A reflexiók készítése, készíttetése, majd értékelése, és a szükség esetén végrehajtott módosítások a tevékenység minél hatékonyabb megvalósítását eredményezhetik.

2. rész cél: A végzett tevékenység során szerzett tapasztalatok dokumentálása, kollégák számára elérhetővé tétele, disszeminálási tevékenység végzése

Feketéné Tóth Márta már a mesterprogram elkészítése előtt hosszú évek során változatos pénzügyi, gazdasági programokat szervezett, versenyekre készült és sikeresen szerepelt diákjaival, melyeket dokumentált, tájékoztatta ezekről a tantestületet és az érintett diákok szüleit is. Bemutató órákat tartott intézményen belül és kívül egyaránt. A Közép-Pesti Tankerületi Pedagógiai Napok keretében a tavalyi PÉN77 iskolai megszervezését és megvalósítását mutatta be, jó gyakorlatként. A mesterprogram fontos része ezen tevékenységek további folytatása.

3. rész cél: Szakmai partnerekkel folyamatos kapcsolat fenntartása, a közös munka során szakmai ismeretek bővülése, részvétel innovatív tartalmak kidolgozásában

A Gimnáziumban eddig végzett innovatív tevékenység egyik nagyon fontos feltétele a szaktanár tárgyi tudásán túl az a **külső támogatás**, amit szakmai partnereiktől kapnak (pénzügyi, gazdasági szektor egyéni és intézményi képviselői). A támogatók keresése nagyon eredményesnek bizonyult, mert a megszólítottak is fontosnak tartották céljaikat, és a **társadalmi felelősségvállalás** részeként elkötelezetten vettek részt a közös munkában.

A mesterprogram megvalósításához hozzájárulhat egyik kiemelkedő szakmai partnerükkel (OTP Bank Nyrt) kötött háromoldalú együttműködési szerződés is.

A szakmai partnereik között szerepelnek országos szervezetek, alapítványok, egyetemi szakkollégiumok, és amire talán a legbüszkébbek lehetnek: volt diákjaik is.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Kutatótanári program

Megvalósítási időszak: 2015–2020

Flamich Mária Magdolna PhD., kutatótanár

A *Pedagóguskompetenciák az inkluzív szemléletű tanárképzésben – Integrációban tanuló vak és aliglátó általános iskolás diákok, valamint osztályfőnökeik és utazótanáraik nézeti a befogadásról* című kutatás a hazai, többségi környezetben tanuló vak általános iskolás diákok és tanáraik helyzetébe nyújt betekintést. Hazánkban a többségi környezetben tanuló vak és aliglátó diákok elbeszéléseiből, beszámolóiból gyakran az derül ki, pedagógusaik, tanáraik látássérült tanulók oktatásához szükséges kompetenciái jelenleg szinte valamennyi tantárgy vonatkozásában bizonytalanságot mutatnak. Az oktatók elsősorban saját elképzeléseikre és kreativitásukra hagyatkozva keresnek utat vak és aliglátó tanítványaik sikeres oktatásához. Az ötéves ciklus többségi környezetben tanuló vak és aliglátó diákok, osztályfőnökeik és utazótanáraik komplex kontextusában tárja fel az integrált oktatás kihívásait kiegészítve az insider kutatói megközelítés nézőpontjával.

A kutatás célja megélt tapasztalatok alapján feltárni a többségi oktatási környezetben tanuló vak általános iskolás diákok és pedagógusaik kihívásait, valamint az utazó gyógypedagógusok e kihívásokra adott válaszait, reflexióit.

Cél továbbá, a megélt tapasztalatokon túl, kulturális fogvatékosságtudomány eszközeivel elméleti megalapozást és gyakorlati alternatívát javasolni inkluzív szemléletű pedagógusok képzéséhez.

A kutatás során érzékelt komplex probléma a közelmúlt gyakorlatának felülírására, a speciális iskolák szerepének újragondolására késztet valamennyi érintett résztvevőt. Bár nyilvánvalóan elengedhetetlen a pedagógusok következetes felkészítése fogvatékossággal élő tanulók oktatására, a felkészítés nem helyettesíti a speciális iskolák speciális tudását. Az észszerű integráció megfontolása újabb dimenzióba helyezheti az együttnevelést.

Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2025

Frekot Erika, mesterpedagógus

Frekot Erika 1990 óta az Ady Endre Gimnázium biológia-földrajz szakos tanára, 2005 óta igazgatóhelyettes. Egyik motorja volt az iskola ökoiskolává alakulásának. Elkötelezett híve az iskolai környezet fenntarthatóbbá tételének, zöldítésének, az udvar fejlesztésének. Számos megnyert pályázat segítségével madárbarát, rovarbarát és biodiverzitás kertet alakított ki az iskola udvarán. Beindította a Tanösvény projektet, melynek keretében egy- vagy kétórás programra fogadják az iskolában a közeli Ökoiskolák és Zöld óvodák csoportjait, szabadtéri foglalkozásra.

Frekot Erika innovációs mesterprogramját 2019-ben védte meg. A programban mindazon tevékenységek átgondolt továbbfejlesztése szerepel, melyet már évek óta végez az iskola és a diákság érdekében. Ismeretterjesztő tevékenysége már korábban is túlnyúlt az intézmény falain: hazai fajokról szóló mesekönyvei jelentek meg a Kossuth Kiadói Csoport gondozásában, a RAM Colosseumban két alkalommal önálló természetfotó kiállítása volt. Ismeretterjesztő honlapot és közösségi média csoportot működtet.

A mesterprogram első évének legnagyobb eredménye, hogy Erika felkért egy volt adys diákot, jelenleg tájépítész hallgatót, hogy tervezze át zöld rekreációs térré az iskola kihasználatlan átriumát. A terveket aztán benyújtották a XIII. Kerületi Önkormányzat udvarfelújítási pályázatára. Az elnyert pénzből 2020 nyarán megvalósult a látványos fejlesztés. Minden munkát az iskola dolgozói, tanárai és diákjai végeztek. Utóbbiak az iskolai közösségi szolgálat keretében

170 munkaórával járultak hozzá a sikerhez. A mellékelt kép az átrium egy részletét mutatja, ahol Frekot Erika is szerepel, de mint kérte, kapjon nagyobb hangsúlyt a növényzet, az elért eredmény, mint a személye. A padokkal, magaságysokkal, futónövényekkel kellemessé tett, nyitott tetejű térben a diákok minden szünetben kint tartózkodhatnak a szabadlevegőn.

A mesterprogram másik hangsúlyos területe a Tanösvény projekt továbbfejlesztése. Szintén pályázat segítségével sikerült újabb bemutató odúkkal (kuvikodú, süntanya) bővíteni a tanösvényt. A madárodútelep 7 új, tartós odúval bővült. A tisztításukat, a madáretetést a biológia tagozatosok végzik, iskolai közösségi szolgálat keretében. A Rovar Hotel is új darázs garázzsal gazdagodott. Sajnos a vírushelyzet miatt sem tavasszal, sem ősszel nem fogadhatott az iskola külsős gyerekcsoportokat a tanösvényen.

A tudásmegosztás egyik színtere az erdei vándortábori program. Frekot Erika két nyáron (2018, 2019) vezetett vándortábort. A két útvonalhoz kidolgozott szakmai anyagait (lévén, hogy vizsgázott terepi vezető és geotúra-vezető) megosztotta az iskolai kollégákkal és az egykori vándortábori képzés egyes résztvevőivel.

Évek során összegyűjtött, tematikus terepi játékgyűjteményét, szakmai anyagait és változatos feladatlapjait szintén bármely kolléga rendelkezésére bocsátja iskolán belül és kívül.

Frekot Erika együttműködik a Kiskunsági Nemzeti Parkkal, ahol társszerző egy ismeretterjesztő mesekönyvsorozatban.

*Gyengénlátók Általános Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézménye és Kollégiuma*

Kutatótanári program
**Látássérült gyermekek szüleinek trauma-feldolgozásának
segítése**

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Gadó Márta, kutatótanár

A Gyengénlátók Egységes Módszertani Intézményének gyógypedagógusaként munkájának szerves része a szülőkkel való kapcsolattartás. Az elmúlt években az a meggyőződés fogalmazódott meg, hogy a gyermek optimális fejlődését nemcsak az ő képességeinek és készségeinek fejlesztése szolgálja, hanem legalább ilyen súllyal van szükség a szülők megsegítésére. Az óvodáskorú gyermek legtöbb-
ször heti egy foglalkozást tölt el az intézményben, idejének nagy részét családjában, szüleivel tölti. Ezért a megbékélt, biztonságot és melegséget sugározni tudó szülői magatartás segítése a legfontosabb, amit a gyermek érdekében segíteni kell.

Kutatótanári programjában a következő célokat és feladatokat jelölte ki:

1. A téma szakirodalmának tanulmányozása a trauma-feldolgozás modern elméleteinek megismerésével (gyász-munka, megküzdési stratégiák, reziliencia elmélet, peer counselling, stb.)
2. Csoportos alkalmak, programok szervezése: mini-konferenciák, meseterápiás foglalkozások, fogyatékos gyermekek testvéreinek szervezett beszélgető kör és tábor.

3. Szülőkkel való beszélgetés, a szülők egymással való beszélgetésének beépítése az Intézmény keretein belül: első találkozások protokolljának kidolgozása, szülők iskolája programjának átalakítása, családi hétfvégék megrendezése.

A megvalósítás folyamatában szembesülni kellett azzal, hogy az érintett szülők egy-egy kivételtől eltekintve nem jelentkeztek, illetve kevesen jöttek el a felkínált programokra. Ennek hátterében szerepeltek praktikus okok is (a gyermekek felügyeletének problémája), de ugyanilyen mértékben a háritás, a nehéz helyzetben levő szülő szerepének tagadása.

Ezért a megvalósítás második szakaszában az intézményegységen belüli programok átalakítására, továbbfejlesztésére fókuszált. Ennek eredményeit fogja kutatási beszámolójában összegezni.

A kutatótanári program megvalósítását a COVID 19 járvány jelentősen hátráltatta. A szülőkkel való találkozás 2020. márciustól a tanév végéig szünetelt. A jelenlegi tanévben már a korlátozásokra előkészülve megteremtette az online térben való csoportos foglalkozások lehetőségét, ennek pozitív és negatív hatásait is elemezni fogja kutatómunkája hátralevő részében.

*Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Gasparicsné Csillag Ágnes, mesterpedagógus

A „Mozgásjavító EGYMI” egy fantasztikus infrastrukturális adottságokkal és tárgyi felszereltséggel rendelkező hely, ahol minden adott a diákok magasszintű oktatásához, neveléséhez. A mozgásfejlesztéssel foglalkozó szakemberek rendkívül elhivatottak – nemcsak a diákok fejlesztésében, de a jövő szakembereinek képzésében is. Mindkettőben nagy jelentősége van az egységes elveken alapuló, azonos módon végzett mozgásvizsgálatoknak.

Mesterprogramjának megvalósításával a pedagógus arra törekszik, hogy a következő öt évben nemzetközi standardok szerint átdolgozza, megújítsa a mozgásvizsgálatok során használt tesztek, és videófelvételen alapuló dokumentációval segítse a tesztfelvételi eljárás megértését, egységesítését, a vizsgálatok során szerzett adatok pontos értékelését. Ez nagy segítség lesz az Intézményben aktuálisan dolgozó mozgásnevelőknek a mozgásvizsgálatok pontos és helyes kivitelezésében és értékelésében, ezzel párhuzamosan hozzájárul a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar szomatopedagógia szakirányú hallgatóinak gyakorlati képzéséhez.

A tesztek videóval bemutatott ismertetése olyan fejlesztő-támogató tevékenység, amely egységes tesztfelvételi

eljárást eredményez, ami azáltal, hogy nem függ a vizsgálatot végző személytől, lehetővé teszi objektív, longitudinális vizsgálatok, „utánkövetési rendszer” megvalósítását.

Intézményen belül támogatja az új, illetve pályakezdő kollégákat a munkavégzésben, az egységes szemlélet kialakításában, szakmaiságuk megerősítésében. Segíti a szakmában régóta dolgozó kollégák módszertani megújulását, megkönnyíti a mentorálási folyamatot. Témacentrikusabbá teszi a szakemberek egymás közötti kommunikációját, egyszerűbbé teszi a szülők korrekt tájékoztatását. A standardizált tesztfelvétel segíti az intézményen belüli, intézményen kívüli és nemzetközi tudásmegosztást, kutatások tervezését és megvalósítását.

Intézményen kívül pozitív irányú változást jelent a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar szomatopedagógia szakirányú hallgatóinak képzésében. A hallgatóknak nagyobb rálátást ad a különböző diagnóziscsoportok vizsgálati lehetőségeire, a vizsgálatok során felmerülő nehézségek leküzdésére, az egyetemi szaktárgyi oktatókat segíti a vizsgálati helyzetek bemutatásában, az értékelés érthetőbbé tételében.

Mindezeken felül minden mozgásfejlesztéssel foglalkozó szakember számára hasznos lehet az elkészült anyag.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2022

Gál Ferenc, mesterpedagógus

Mesterprogramja meghatározó eleme az iskola jelmondata és hitvallása: „Teleki a jövő iskolája”. A mesterprogram terveiben az egyéni céljai és az intézményi célok egyértelmű, megalapozott és tudatos összhangját próbálta megteremteni. Ezen túl megpróbál mindenhol jelen lenni, ahol az iskoláért, a diákokért, a pedagógiai és mesterségbeli színvonal emeléséért lehet dolgozni. Energiáit a tantestületben és a tantestületért végzett munkába, annak tagjaként közösséggért hasznosítja, fontos célként az egész testületnek adva új és újabb lendületet a további sikerekért. Aki ismeri tudja, és tapasztalja: szakmai tevékenységében mindig is az újdonságokra való nyitottság, az intézményéért, a diákokért történő tenni akarás volt a mércéje.

A mesterprogram főbb elemei

1. A Teleki Blanka Gimnáziumba a zuglói általános iskolából, illetve a Közép-Pesti Tankerület iskoláiból bekerülő hátrányos helyzetű tanulók általános iskolai pályaorientációs programjainak és hatásmechanizmusainak vizsgálata.
 - Ennek során elemzés készítése arra vonatkozóan, hogy az általános iskolai pályaorientációs és beiskolázási programok hatékonyságát hogyan befolyásolja a tanulók hátrányos helyzete, szociokulturális háttere, esetleges sajátos nevelési igénye.
 - A gimnáziumi tanulók között végzett pályaorientáció hatékonyságának vizsgálata, amely megalapozza egy kidolgozásra kerülő modell program elemeit.
2. A **Teleki Tehetségprogram** – modell kidolgozása, amelynek fő elemei a tanulók egyéni mentorálásán, az aktív tanuláson, élményszerű tapasztalatszerzésen alapulnak.
 - A Teleki Tehetségprogram elemeinek kidolgozása keretében végzett folyamatos munka:
 - egyéni tanulási utak biztosítása a tanulók számára;
 - a gimnáziumi tanulók, illetve csoportjaik tehetséggondozása;
 - a tantestületen belül a tanári önfelkészítés támogatása;
 - 21. századi készségek fejlesztése a gimnáziumi tanulásban-tanításban.
3. Az iskola, illetve a pedagógusok által megszerzett nemzetközi tapasztalatok strukturált megosztása és tematikus összegző tapasztalat-gyűjtemény összeállítása a gimnáziumi nevelésben, tanításban megismert külföldi példák alapján.
 - Intézményi szintű továbbképzési program kidolgozása a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok alapján, amely illeszkedik a szervezet pedagógiai módszertani megújulásának stratégiájához.
4. A megszerzett és felhalmozott vezetői tapasztalat, tudás disszeminálása, bemutatása különböző iskolai, kerületi és országos programokon.

Dr. Mező Ferenc Általános Iskola

A magyar mint idegen nyelv (MID) tantárgy bevezetése és jövője kapcsán kezdeményezett inkluzív intézményfejlesztési program a Dr. Mező Ferenc Általános Iskolában **Fejlesztő innovatív mesterprogram**

Megvalósulás időszaka: 2020–2025

Gombár Erzsébet, mesterpedagógus

A program céljai: Vezetői innovatív tevékenységével, mesterprogramja megvalósításával fő célja, hogy hozzájáruljon a Dr. Mező Ferenc Általános Iskola együttneveléssel kapcsolatos eredményes és hatékony működéséhez, sokszínű arculatának megőrzéséhez, értékeinek megújításához. Tágabb értelemben olyan intézményfejlesztési program megvalósítása a célja, ahol a „sokféleség” (SNI, BTMN, tehetséges, jó módú, hátrányos helyzetű, más etnikumhoz tartozó, más anyanyelvű, más érdeklődésű, fenntarthatóság, „**Békés iskola**” projekt iránt elkötelezett, élsportoló) nem értékcsökkenést jelent, hanem egyénre alkalmazott nevelési elveket, pedagógiai módszereket, tárgyi feltételeket, egyéni támogatást, amire bármelyik tanuló számíthat, a pedagógusok, a szülők, a segítő szakemberek együttműködésével.

Az inkluzív intézményfejlesztő munka révén új szakmai alapokra helyezett tudatosabb, felkészültebb integrációs tevékenységet tervez az intézményen belül. A szerteágazó pedagógiai tevékenysége, futó projektje kapcsolódási pontjainak keresésével, célok azonosításával, erők összevonásával, rövid és hosszú távú célok megvalósításával, hazai és nemzetközi pályázatokon való részvétellel.

Pedagógusaink belső és külső továbbképzéseken képzik magukat, hogy felkészültek legyenek a nem magyar anyanyelvű és egyéb, SNI-s, BTMN-es tanulóink nevelése-oktatása során jelentkező különleges **bánásmód kihívásaira, módszerek alkalmazására**, kommunikációs nehézségekre, speciális értékelési módokra.

A szülői közösség és a **közvetlen lakókörnyezet befogadó, elfogadó attitűdjének erősítése** is kiemelt célja. Az intézményfejlesztésben partneri megállapodás alapján, a **Károli Gáspár Református Egyetem BTK Tanárképző Központ és a Közép-Pesti Tankerületi Központ** az együttműködő partnere. Közös céljuk, hogy az egyetem hallgatóinak gyakorló intézményévé váljanak, nagyobb lehetőségük legyen a tanárutánpótlásra, pedagógusaik folyamatos továbbképzésére, helyi és kerületi szakmai műhelyek **létesítésével megoszthassák tudásukat, módszereiket**.

Interkulturális nevelésük eredményeként egy szélesebb látókörű, nyitott, toleráns, erőszaktól, előítéletektől mentes közösséggé formálódjanak, ahol mindenki a helyén és jól érzi magát.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak 2020–2024

Gyenizse Zsuzsanna, mesterpedagógus

A Mesterpedagógus besorolási fokozatra irányuló 2019. évi minősítési eljárásban az elvárt követelményeknek megfelelt és 2020.01.01.-től Mesterpedagógus fokozatba lépett.

A Mesterprogram fő célkitűzései fejlesztő-innovátori tevékenységekre épülnek. A megjelölt 3 fő célkitűzés a következő:

1. A 2019–2020. tanévben induló 4 és 5 évfolyamos matematika tagozat helyi tantervének beillesztése az iskola Pedagógiai Programjába.

2020. szeptemberben az iskola honlapjára felkerült a Pedagógiai Program mellékleteként a matematika tagozat helyi tanterve.

2. Évfolyamfelmérő elkészítése matematikából

Az évfolyamfelmérő elkészítése folyamatban van, a 2020-2021. tanév végére elkészül a 12. évfolyam számára szóló, az éves tananyag legfontosabb részeit felölelő felmérő feladatlap.

3. Tanulmányi versenyre felkészítés, köztük OKTV, Mozaik Országos Internetes Tanulmányi verseny, Medve Szabadtéri Matekverseny

A 2020. tanév tavaszi időszakában belépő digitális oktatás megíúsította a Medve Szabadtéri Matekversenyt, azonban a szervezők Logirintus néven egy online egész napos versenyt indítottak, melyen az iskolából 3 csapat is részt vett.

A Mozaik Országos Internetes Tanulmányi versenyen matematikából az 5. forduló után Tóth Dániel, 9. osztályos tanuló a 23. helyezést érte el. A Sziporka Országos Matematika Versenyen tanítványa, Pálmai Márk Zefirosz 9.D osztályos tanuló 47. helyezést érte el. A Bolyai Matematika Csapatversenyen több tanuló is jól szerepelt. A 2020. őszi matematika OKTV-n Lévy Kristóf 12.B osztályos tanuló ért el jó eredményt, azonban pontszáma nem volt elég a 2. fordulóra való bejutáshoz. A versenyekre jelentkező diákok számára a felkészítő tanár folyamatos foglalkozásokat tartott. A digitális oktatás bevezetésével a konzultációk már online formában történtek.

A Mesterpedagógus a fő célkitűzések mellett több **részcél**t is megfogalmazott mesterprogramjában. Az Erasmus+KA2 pályázat Hum@net projekt koordinátoraként az iskola diákjait és tanárait mozgósítva minden hónapban a partnerországokkal közösen különböző, kreativitást, csapatban való együttműködést, angol nyelvtudást fejlesztő feladatokat oldanak meg és tesznek közzé a projekt és az eTwinning honlapján. 2020. januárban egy kollégájával és 4 tanulóval egyhetes látogatáson vettek részt Zottegem, Belgium, GO! Atheneum Középiskolájában.

A Határtalanul pályázat nyerteseként osztályával 2020. szeptemberben Felvidéki körúton vett volna részt, azonban a Covid vírus okozta helyzet nem tette lehetővé külföldi utazásukat.

**Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola,
Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény és Kollégium**

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2023

Gyurkovics Mónika, mesterpedagógus

Ebben az intézményben az „Egyéni anyanyelvi nevelés” tantárgy keretében valósítják meg a logopédusok, szurdopedagógusok a hallássérült, illetve beszéd fogyatékos gyermekek logopédiai terápiáját. Ez rendkívül összetett feladat, hiszen a tanulók életkora, hallásállapota és egyéni képességei, esetleges társuló részképességzavarai nagymértékben meghatározzák a fejlesztés irányvonalát.

A logopédiai munka módszertana döntő részben az ép halláson és a hallási differenciáláson alapul. A logopédiai terápiában a gyakorláshoz használható fejlesztő kiadványok, könyvek, munkafüzetek és még a szoftverek is erre alapoznak. Ezért ebben az iskolában sok időt áldoznak arra a kollégák, hogy megkeressék azokat a tananyagokat, melyeket használni tudnak. Szükség esetén az anyagokat átdolgozzák, adaptálják saját tanulóik igényeihez. Mivel az itt tanulók beszédfejlődése általánosságban késik és speciális jellegzetességeket mutat, így beszédük sokszor csak az alsó tagozaton jut el olyan szintre, hogy az artikulációs zavar terápiáját megfelelő hatékonysággal tudják végezni a gyógypedagógusok. Szókincsük legalább két-három éves elmaradást mutat az átlagos gyermekek szókincséhez képest, mely nem teszi lehetővé a már kialakított beszédhangok automatizálását, beépülését a spontán beszédbe. Csak olyan szóanyaggal hatékony a gyakorlás, melyet maguk a gyermekek is ismernek, hiszen ha minden szó jelentését

magyarázni kell, túlzottan lelassul a munka, kivitelezhetetlenné válik a hangok automatizálása. Nagy hangsúlyt kell fektetni a grammatikai rendszer kiépítésére, a helyes mondat- és szövegalkotás fejlesztésére is. Ezen a területen is csak a tananyagok, fejlesztő füzetek adaptációjával lehet sikeres munkát végezni, illetve saját készítésű feladatok, tananyagok létrehozásával.

Mindezek tükrében és az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott célokkal összhangban Gyurkovics Mónika fejlesztő-innovátori tevékenysége 3 fő területre vonatkozik:

1. Az artikulációs zavar terápiájában használatos logopédiai gyakorlóanyagok átdolgozása, adaptálása hallássérült és beszéd fogyatékos gyermekek számára is jól használható formába öntése.
2. Az interaktív számítógépes programokat, új interaktív programmal bővíteni, mely a már meglévő gyakorló, fejlesztő anyagokból hiányzó beszédhangok differenciálását, rögzítését, automatizálását teszi lehetővé.
3. Az intézményben tanuló gyermekek beszédállapotának felmérését és a részképességzavarok diagnosztizálását új, vagy még nem használt vizsgálati módszerekkel és tesztekkel bővíteni; a meglévő, jól használható, de elavult képanyagú tesztek képanyagát modernizálni.

*Zuglói Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Hammer Judit, mesterpedagógus

Bár a közoktatás minden szintjén találkozhatunk autizmussal élő tanulóval, mégis kevés az olyan tankönyv, illetve oktatási segédanyag, ami kifejezetten számukra készült volna.

A tanítás tervezése során számos szempontot szükséges figyelembe vennie az autizmussal élő gyermekkel foglalkozó pedagógusnak (beleértve a többségi iskolákban tanítóknak is):

- Hasznos tisztában lennie az autizmus kognitív hátterére vonatkozó tudományos tényekkel.
- Elsődlegesen a kommunikációs készségek, a társas kapcsolatok és a mindennapi életviteli készségek fejlesztésére kell fókuszálnia.
- Olyan tudást kell közvetítenie, ami a funkcionális tudást biztosítja.

Ha a hangsúly azon kompetenciák kialakításán van, amelyek az elsődleges fejlesztési célok megvalósulását szolgálják és a „hasznos tudás” közvetítésén, akkor elengedhetetlen a mindenkori tananyag adaptálása.

A Mesterprogram olyan természetismeret (biológia) munkatankönyv összeállítását tervezi 5-8. osztályig, ami figyelembe veszi az autizmussal élő tanulók szükségleteit és minimális adaptálást követően a pedagógusok szélesebb köre is használhatja.

Olyan munkatankönyvet kíván készíteni, melynek nyelvezete illeszkedik az autizmussal élő tanulók értési szintjéhez, mellőzi az elvont fogalmakat vagy magyarázatot ad rájuk, valósághű vizuális támogatást biztosít, kerüli a szociális megérintést kívánó tartalmakat, és fejleszti a szövegértést.

Az autizmusbarát munkatankönyv a tanuló számára biztosítani fogja, hogy önálló, aktív résztvevője legyen a tanulási folyamatnak. A többnyire valósághű vizuális információhordozók alkalmazása révén, valamint a módosított, ill. egyszerűsített tananyag alkalmazásával a megismerést fogja segíteni, továbbá támogatni a lényegre való fókuszálást. Összességében fejleszti majd a szövegértést, vagyis hozzá fog járulni a „hasznos” tudás megszerzéséhez.

A munkatankönyv könnyíteni fogja a pedagógusok munkáját is, hiszen az *autizmusbarát* tananyagot könnyebb lesz a mindenkori diákok individuális igényeihez igazítani.

Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Kutatótanári program

Megvalósítási időszak: 2022–2026

Horváth Gábor, kutatótanár

A megújító kutatótanári portfólió címe: A Szent István Király Zeneiskola Szimfonikus Zenekarának zenekarépítő munkája, egyéni tehetséggondozó tevékenysége hazai és nemzetközi szinten. E munkához nagy segítség az az 52 éves zenei és pedagógiai múlt, mely a zuglói zeneiskolát meghatározza. Kiindulási alap az iskolában meglévő együttesek egymásra épülő pedagógiai láncolata, ezek eredményeit, útjait a kutatótanár messzemenőig felhasználja.

Az ötéves tervhez alapul az a kialakult éves munkaterv szolgál, mely évek óta meghatározza az együttes mindennapi életét. Egy tanévre lebontva ezek: szeptemberi Tihanyi Nosztalgiaconcert, decemberi karácsonyi koncert, márciusi tavaszi koncert és júniusi évváró hangverseny. Ezt egészíti ki a július-augusztus fordulóján megvalósuló Tihanyi Zenei Tábor. Ezekben a stabil munkarendet adó koncertekben lehetősége nyílik a zeneirodalom sokszínű műfajaiból szabadon válogatva műsorra tűzni remekműveket, melyek bemutatása és előadása során igyekszik szélesíteni a tagok zenei műveltségét, teljesítményüket megosztja a nyilvánosság különböző rétegei előtt.

Tehetséggondozó aspektusa is van ennek a kutatásnak, hiszen fellépési lehetőséget szeretne adni az öt év során a zeneiskola vagy a szakgimnázium azon tanulóinak, akik hangszeres teljesítményük és szorgalmuk alapján ezt megérdemlik. Sikeres felvételiükhöz nagymértékben hozzájárulhat az a tapasztalat, amit a próbák és a koncert során átélnek. Ifjú dirigensek megnyilatkozását is támogatja, hiszen

egyedülálló lehetőség fiatal korban szimfonikus zenekar előtt állva kipróbálni ambícióikat, zenei megnyilatkozási szándékukat.

Ezt a biztos alapot fejlesztené tovább hazai szinten egy magyar egyesület, a KÓTA segítségével. Az egyesületben ő a zenekari bizottság elnöke, valamint sok éves kapcsolata Magyarország legnagyobb civil szervezetével talán biztosíték lehet arra, hogy országos rendezvényeken kaphasson együttese fellépési lehetőséget. Erre a múltban már többször volt példa, bízik benne, hogy a jövőben is nyílik koprodukcióra lehetőség.

Szeretné nemzetközi szinten is fejleszteni az együttes munkáját. Szándékában áll a lehetőségekhez képest többször is élni a nagy európai szervezet, az EOFed rendezvényeire való kijutással. Különböző fesztiválokon, workshopokon az amatőr együttesek egymást hallgatva, egymástól tanulva megélhetik a kultúra sokszínűségét, a zenei megoldások kulturális különbségeit. KÓTA-tagként lehetőségük nyílik több nemzetközi könyvtár zenekari anyagainak kölcsönzésére, azokhoz való hozzájutásra. Szerencsés lenne korábbi lipcsei partnerükkel a cserekapcsolat felújítása, az egymástól való tanulás lehetőségének megteremtése is.

A washingtoni One World Music Festival-ra való kijutás a legtehetségesebb zenekari tagok számára nagy lehetőség lenne. Biztos abban, hogy mind az utazás, mind az idegen nyelven való kommunikáció, mind az eltérő kultúrákból való szellemi táplálkozás életre szóló élmény lehetne számukra.

Budapest XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskola

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2015–2020

Ispán Katalin, mesterpedagógus

Kalandos matematika

A pedagógus kolléga számára nagy jelentőséggel bír a tehetséggondozás, a tehetségek kiválasztása, fejlesztése. Mindezek hatására döntött úgy, hogy ez irányba szakmailag is továbbfejleszti képességeit. Ennek érdekében rendszeresen részt vesz a témához kapcsolódó konferenciákon, továbbképzéseken, s ez irányban folytatta tanulmányait is. Fontosnak tartja azokat a tanulókat időben megtalálni, akik kiemelkedő matematikai képességüket illetően, majd annak érdekében, hogy a kimagasló képességeikben rejlő tehetségük ne vesszen el, véleménye szerint érdemes külön csoportban foglalkozni velük. Ennek a megvalósítására merült fel az ötlet 5 évvel ezelőtt egy intézményszintű 3-4. osztályos tanórán kívüli szakköri keretben megvalósítható matematikai tehetséggondozó program kidolgozására, mely egy megújult tevékenységformát jelentett a matematikában tehetséges diákok számára. Célul tűzte ki a 3-4. osztályos tanulók matematikai tehetségének felismerését és fejlesztését, illetve hogy az intézmény lehetőségeihez képest a diákoknak segítséget nyújtson fejlődésükben, tehetségük kibontakoztatásában.

Kollégánk szerencsés helyzetben volt, mivel a szakkört kreatív, a matematikára nyitott, érdeklődő gyerekek alkották. A program során remekül sikerült foglalkozásokat tudhat maga mögött a csoport. Reményei szerint tanítványai megfelelő ütemben, az általuk megtanulható maximumot tanulták olyan változatos munkaformákban, és olyan módszerekkel, ami egyéniségüknek leginkább megfelelt. Hiszen ily módon biztosítható legeredményesebben minden ember személyiségének optimális fejlődése, egyéni sajátosságainak, képességeinek kibontakoztatása. A program

eredményességének egyik mutatója, hogy a gyerekek a matematikai versenyeken jó eredményeket érnek el. Öröme adott okot, hogy ez az elmúlt 5 tanévben így történt, hiszen tanítványai nagyon szép eredményeket értek el mind megyei, mind országos, mind nemzetközi szinten is. (Zrínyi, Kenguru, Bolyai, Logika, Mozaik verseny) Az Oktatási Hivatal *MaTalent* matematikai tehetségazonosító online mérésbe való bekapcsolódást is nagyon hasznosnak tartja, mivel így reális kép rajzolódik ki a tanulók teljesítményéről.

Az eredményes tehetséggondozó munka záloga az együttműködés másokkal és a tudás megosztása. Fontosnak tartja a programban együtt dolgozó kollegák együttgondolkodását, tapasztalatcseréjét, ami segített az egységes szemlélet kialakításában. Ennek színterei az ötletbörzék, esetmegbeszélések, egymás foglalkozásainak látogatása volt. Programja keretében többször tartott a kerületi iskolák számára bemutató órát és szakmai délutánt is.

Idén márciusban pedig neve bekerült az Országos szaktanácsadói névjegyzékbe.

Kollégánk nagy jelentőséget tulajdonít a diákok pénzügyi-gazdasági ismeretei gazdagításának is, ezért pénzügyi szakkör keretében, illetve a PÉNZ7 rendezvényeihez való csatlakozással, valamint pénzügyi órák tartásával fejlesztette tovább az évek során a gyerekek pénzügyi kultúráját.

Böjte Csaba véleményével azonosul, mely szerint: „Mindен egyes gyermek egy csoda. Nem lehet tudni, hogy kiből mi lakozik... Ha ajtót nyitunk előttük, esélyt adunk nekik, hogy kibontakoztassák a személyiségüket, a tehetségüket. Nem kell hozzá mást tenni, csak egymásból a jót, kieszerezni”.

Szent István Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Jakab Katalin Edit, mesterpedagógus

Mentortanár, ECHA-diplomás tehetségfejlesztő szakértő, mentálhigiénés szakember.

A budapesti XIV. kerületi Szent István Gimnázium a Tehetséggondozás SZIG-ete, Kiválóan Akkreditált Tehetségpont, amelyben a magasszintű pedagógiai műhelymunka a munkaközösségek együttműködésének köszönhető. A tehetségazonosítás, a diákok egyéni és csoportos fejlesztése pedig nemcsak versenyfelkészítéseket jelent, hanem az erősségek mellett a gyengeségek feltárását és hatékony fejlesztését is a mentális egészség megőrzése érdekében. A SZIG bekapcsolódott a Békés Iskolák programba is, hogy a zaklatást kiküszöbölje, és fejlessze a tanulók közötti együttműködést. Ezen projektek anyagi háttérét különböző innovatív pályázatokkal biztosították.

Jakab Katalin Edit mesterprogramja ezen pályázati eredmények megőrzését és továbbfejlesztését viszi tovább a tehetséggondozás, a magyar mint idegen nyelv és az anyanyelvi nevelés terén. Az elért eredményeket közkinccsé teszi a mentorált ELTE, PPTE-tanárjelöltek körében. Az ötéves ciklusban három tervezett projektben olyan tevékenységek jelennek meg, amelyek összekapcsolódnak ezen innovatív irányokkal: a projektpedagógia adaptálásának folytatása, a biblio- és meseterápiás eszközök alkalmazása a magyartanári munka során és mentálhigiénés segítség intézményszintű lehetőségeinek feltérképezése, az iskolapszichológus, szociális munkás és a mentálhigiénés segítők munkájának harmonizálása.

I. A fejlesztő innovátor profil keretében előző mesterprogramjában

1. A projekt módszer adaptálását tűzte ki célul. Ennek alkalmazása, további finomítása, további projektek rendszeres és sikeres lebonyolítása team-munkában az új program része, amelyet tudásmegosztással a tantestület motiválására is bemutat.
2. Az önismeret és személyiségfejlesztés biblioterápiás és meseterápiás módszereit az előző program keretében el-sajátította. Új célkitűzése ezen módszerek alkalmazása és továbbfejlesztése, annak a folyamatnak az elősegítése érdekében, hogy a mentális egészség fejlesztése az iskolai pedagógiai programban is helyet kapjon.
3. A magyar nyelv és magyar mint idegen nyelvi egyéni és csoportos képzést az előző programban is sikeresen folytatta, így az új ötéves program újdonsága ezek mentálhigiénés újragondolása: a kreatív írás és a fogalmazás-tanítás online tananyagainak kidolgozása, adaptálása a digitális világra (pl. LEGO-story). Újszerű célkitűzése az iskolai mentálhigiénés fejlesztő önismereti kiscsoportok, és az egyéni segítő beszélgetés vezetésével segíteni a diákokat és a tanárjelölteket.

II. A fejlesztő támogató profil keretében:

1. Tehetséggondozás diákoknak.
2. Tanárjelöltek mentorálása és fejlesztése hosszú és rövid gyakorlatokon, a PPTE – magyar nyelv és irodalom, pedagógia szakos hallgatók mentorálása. Kapcsolattartás az egyetemekkel, közös kutatásokban való részvétel, tudásmegosztás a tanárjelöltek körében.
3. Kezdő tanárok: iskolai mentorálásában való részvétel.

Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Juhász Anikó, mesterpedagógus

Hallássérült gyerekeket oktató – nevelő intézményben dolgozik. A hallás sérülésének a következménye a verbális kommunikáció spontán kialakulásának a nehezítettsége, siketség esetén az akadályozottsága. A hallássérült tanulók gondolkodása konkrét, az elvont fogalmak, bonyolult összefüggések megértése számukra mindig nehéz. Esetükben a cselekvésből kiinduló információszerzés a fent leírtakat figyelembe véve alapvető fontosságú.

Mivel az intézmény nagy kerttel rendelkezik, kézenfekvő ennek bevonása az oktatási folyamatba. A mesterprogram témája tehát egy tapasztalati tanulásra építő jó gyakorlat, az iskolakertben végzett tevékenység kidolgozása, és szervezése. Fő célkitűzése a környezeti nevelés és az egészségnevelés céljainak – a környezettudatos szemlélet, magatartás, életvitel, egészséges életmód – megvalósítása.

A kerti tevékenység mindemellett még számos területet fejleszthet, hiszen a kert az élelem, az egészség és a szépség forrása, fejleszti a testet és a lelket. Élő szemléltetőeszközök tárháza, ahol nemcsak élőlényeket, tárgyakat ismernek meg

a tanulók, hanem folyamatokat, körforgást, okokat és következményeket is. A kert az a hely, ahol együtt, egymást segítve dolgoznak, ami terem, együtt fogyasztják el. A kert valóság a virtuális világgal szemben, lehet terápia egy sérült lélek, vagy pihenés a fáradt idegrendszer számára.

A célok megvalósulását segítik az alább felsorolt tervezett tevékenységek is:

- Az ötödik és hatodik évfolyamos természetismereti tananyag természetett növényekkel, illetve a hazai erdők élővilágával foglalkozó részeinek élménypedagógiai szempontú átdolgozása.
- Fűszerkert kialakítása, az alapvető fűszer- és gyógynövények megismerése.
- Tanösvény kialakítása az iskola parkjában, ahol számos lombhullató erdei fás szárú növény figyelhető meg.
- Kirándulások szervezése ősszel és tavasszal az érdeklődő tanulók számára.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Katzenbach Jolanta, mesterpedagógus

Intézményünkben nagy hangsúlyt kap a látássérült tanulók önálló életvitelre, munkavállalásra, családi életre való felkészítése és a társadalomba való beilleszkedése. Az önállóságra való nevelés és tanítás egy hosszú folyamat. A korai, csecsemő- és kisgyermekkorai fejlesztéssel kezdődik, az óvodai foglalkozásokon, valamint az alsó és felső tagozaton folytatódik, majd a szakiskola 12. osztályában ér véget. Az „életvitel és gyakorlat” tantárgy tanítása csoportos óra.

A Magyarországon forgalomban lévő „Technika és életvitel” tankönyvek éplátású tanulók részére készülnek, ezért csak részben nyújtanak segítséget a látássérült tanulók tanításában. Leginkább csak támpontot és viszonyítási alapot adnak abban, hogy az adott osztályfokon a látó gyermekeknek milyen tudást kell megszerezniük, illetve milyen kompetenciákkal kell rendelkezniük.

Mivel a látássérült gyermekek életvitel tanítása nagyban eltér a látó gyermekek tanításától – és intézményünk nem rendelkezik hagyományos életvitel és gyakorlat tantárgy tankönyvek adaptált változatával, a program tervezője szeretne létrehozni egy módszertani anyagot. Lefektetni a re/habilitációs jellegű, egyéni tanítás alapelveit, bemutatni a módszereit, a speciális technikákat és a legújabb speciális és adaptált eszközök használatát. Amiatt is, hogy egyre több halmozottan sérült tanulói érkezik az intézménybe és a rehabilitációs szakma is állandóan változik, fejlődik, így a mesterpedagógus programja első részében kutatást végez a hazai és a külföldi látássérült tanulók életvitel tanításának témájában.

A mesterprogram végső célja a re/habilitációs életvitel és gyakorlat tanításáról szóló módszertani anyag létrehozása, publikálása és népszerűsítése a hazai és külföldi re/habilitációs szakmában.

Berzsenyi Dániel Gimnázium

A digitális kultúra (informatika) tantárgy oktatásával kapcsolatos, a NAT 2020-hoz köthető újítások Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Kévés Rita, mesterpedagógus

Mesterprogramja céljának a digitális kultúra (informatika) oktatásával kapcsolatos újítások megvalósítását tűzte ki. Ezek egyrészt saját iskolája informatika oktatásának megújítását célozzák meg, de szélesebb körben, iskolán kívül is szeretné segíteni a kollégák munkáját.

A NAT 2020-ban az informatika tantárgy átalakult, az eddiginél nagyobb jelentőséget kapott. A megnövelt óraszámú tantárgy neve digitális kultúra lett, ami arra utal, hogy tartalma kibővült: az eddigi ismereteken túl nagyobb szerepet kaptak benne a digitális kompetenciák, melyek az információs társadalom változásaihoz történő folyamatos és alkotó alkalmazkodást segítik. Olyan ismeretek is bekerültek az oktatásba, melyek a tanulókat az információs társadalom sikeres és hasznos tagjává teszik, ezáltal képesek lesznek a felmerülő problémákat a digitális környezet eszközeivel hatékonyan megoldani.

A tantárgy oktatása során az eddiginél nagyobb szerepet kap a kreativitás, az együttműködés, a logikus gondolkodás és az algoritmizálás, valamint az, hogy a tanulók képesek legyenek a megszerzett ismereteket más tudományterületen is alkalmazni.

1. Digitális kultúra helyi tanterv létrehozása

Iskolája helyi tantervének átdolgozását a NAT 2020-nak és a kerettanterveknek megfelelően már a mesterprogram megvalósítási szakaszának kezdete előtt elvégezte.

2. A digitális kultúra tantárgy kapcsolódásainak megkeresése, javaslattevés a kapcsolódások megvalósítására

A digitális kultúra tudásterület felvállalt feladata a többi tudásterületen megvalósuló kompetenciafejlesztés támogatása is. A digitális kompetenciák – mint keresztntantervi kompetenciák – fejlesztése a NAT 2020-ban minden tantárgy feladatai között szerepel.

A nem informatika szakos kollégái közül sokan már eddig is beépítették tanítási módszereik közé a digitális kompetenciák fejlesztését, de többeknek segítséget jelentene, ha a tantárgyak közötti kapcsolatot erősítve megtalálnák a kapcsolódási pontokat, megvitatnák a közös megközelítési lehetőségeket, közös feladatokat, projektterveket dolgoznának ki. Ezek felkutatása, kidolgozása, dokumentálása mesterprogramjának második célja.

3. Online feladatgyűjtemény létrehozása a digitális kultúra tantárgyhoz

27 éve tanít informatikát, ezalatt nagyon sok témához készített saját feladatokat, a tantárgy folyamatosan fejlődő tartalmát és iskolája tehetséggondozó profilját figyelembe véve. Ezeket a feladatokat eddig is megosztotta több kollégájával. Az új témakörök megjelenése más jellegű feladatok létrehozását, új módszerek alkalmazását teszi szükségessé. Mesterprogramja harmadik, és egyben fő célja az, hogy a digitális kultúra (informatika) tantárgy oktatásához eddig használt és a jövőben elkészítendő feladatait rendszerezze, átdolgozza, bővítse, azokat intézményén kívüli kollégák számára is hozzáférhetővé tegye online feladatgyűjtemény formájában. Különös hangsúlyt fektet majd az új témakörökhöz kapcsolódó feladatok fejlesztésére.

Szent István Gimnázium

Kutatótanári program

Megvalósítási időszak: 2017–2021

Dr. habil. Kiss Gabriella, kutatótanár

A Szent István Gimnázium magyar nyelv és irodalom illetve dráma és tánc tanára most novemberben zárta le „Felhasználóbarát színházi nevelés” című projektjét, amely a KRE BTK Művészettudományi és Szabadbölcészeti Intézetének illetve az MTA Színház- és Filmtudományi Állandó Bizottságának szakmai partnersége mellett valósult meg. A drámapedagógia szempontjából módszertani fejlesztést, a színháztudomány szempontjából történeti és elméleti novumot jelentő munka egy mind előadáselemzésre, mind színházipedagógiai-diákszínjátszói tevékenységek reflexiójára alkalmas megközelítésmód kidolgozását vállalta. Az elmúlt években született magyar és angol nyelvű publikációk egyfelől az alkalmazott színház(tudomány) kontextusába illesztették a színházi nevelési előadásokat, másfelől lehetővé tették, hogy olyan előadás- és programleírások szülessenek, amelyek középiskolai tanárok irodalom- és drámatanári illetve diákszínjátszó-rendezői munkájuk során is haszno-

síthatók. A kutatótanári projekt gyakorlati eredményeinek középiskolai disszeminációjára elsősorban három fórumon került sor. Egyfelől a tankerület több pedagógusa ismerhette meg a magyartanárok és osztályfőnökök számára is izgalmas módszereket a Zuglói Pedagógiai Napok workshopjain. Másfelől öt önálló (az *Iskolakultúra* és a *Magyar Drámapedagógia Magazin* hasábjain publikált) drámaprojektrel gazdagította a Szent István Gimnázium projektpedagógiai programjának megvalósulását. Továbbá 2020-ban két színházipedagógiai projektproduktként készült és alkalmazott színházi előadásként színre vitt (március 15-ei és október 23-ai) ünnepi műsor színesítette az iskola diákszínjátszó hagyományát. S mindannyian kíváncsian várjuk annak a napokban zajló online drámaprojektnek az eredményét, amely ezúttal nem a Díszteremben, hanem az MS Teams és a ZOOM platformján, de ismét kilencedikes diákok ötleteiből „írja újra” a *Romeo és Júlia* című tragédiát.

Budapest XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskola

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Kiss Zsuzsanna, mesterpedagógus

Az intézményi előzmények tekintetében a fenntarthatóságra nevelés nagy és gazdag múltra tekint vissza a Herman Ottó örökös Öko Általános Iskolában. Ugyanakkor az elmúlt években keletkeztek újabb megoldandó problémák, igények, elvárások, melyek megoldásra, helyes és cselekvő válaszokra várnak. A mesterpedagógus tevékenységei fókuszában több évtizede a fejlesztő és innovációs tevékenységek különböző formái állnak. Mind intézményi közege, mind tágabb szakmai környezete is megnövekedett felelősséggel, és ráfigyeléssel tekint a fenntarthatóság globális- és lokális problémáira. Programjában az eddigieknél tudatosabb szemléletformálás érdekében, már meglévő iskolai zöld hagyományok, szokások újra gondolasát és megújítását tervezi. Az örökös öko – iskola kitüntető cím nem csak a múltnak szól, hanem a jelennek és a jövőnek is. Intézménye nem azért örökös öko – iskola, mert megörökölte ezt az állapotot, hanem mert örökké igyekszik beteljesíteni.

1. A Herman Nap megújítása

A Herman Napnak, mint tradicionális iskolai programnak a megújításával kíván hozzájárulni az intézménye Pedagógiai Programjában megfogalmazott környezeti nevelési célok (kiemelt környezeti nevelési és öko-iskolai program megvalósítása) eléréséhez. A Herman Nap komplex környezeti nevelési, fenntarthatósági projektté nőtte ki magát az elmúlt tanévek során. A jövőben a Herman Nap projektjébe az eddigieknél tudatosabban von be olyan külső szervezeteket, melyek hitelesen közvetítik a környezettudatosság alapértékeit. A projekt technikai lebonyolításánál sem felejtkezik meg az ökoságról. További fejlesztést jelent az intézménye

tágabb dolgozói körének bevonása, a technikai dolgozók megszólítása is. Velük együttműködve lehet és érdemes hiteles öko-iskolát csinálni.

2. Herman Ottó Felfedező füzet- és társasjáték alsós tanulóknak

Az alsós évfolyamokra járóknál a környezettudatosság fejlesztése érdekében, a már létező (2006 óta) Nyitott szemmel Herman Ottó útjain címet viselő, felsősöknek szánt felfedező füzet továbbgondolása. Majd annak mintájára, az alsósoknak is felfedező füzet és ismeretterjesztő társasjáték készítése. Mindezek évek óta fennálló hiányok pótlását szolgálják. Ennek az innovációnak a révén szándékszik a polihisztor Herman Ottó munkásságát megismertetni a kicsikkel, olyan tartalmakon keresztül, melyek igazodnak életkori sajátosságaikhoz, az új kihívásokhoz. Jól szolgálják a tanulási folyamat játékosításának fontos igényét ebben az életkori szakaszban.

3. A papírfelhasználás ésszerűsítése a pedagógiai munkában

Egy kollégával együttműködve tervezi a papírfelhasználás ésszerűsítését tanított csoportjaiban. Ez a részprogram a fenntarthatóság pedagógiájának és a pénzügyi tudatosságnak az összekapcsolásával, egymásra építésével valósul meg. Szeretne pontos képet kapni és adni arról, hogy innovatív javaslatai mentén haladva, az eddigieknél ésszerűbb papírfelhasználás mellett mekkora költségmegtakarítás érhető el. Ezt szakmai együttműködés által kívánja megvalósítani.

Berzsenyi Dániel Gimnázium

Fiktív világteremtés a nyelvoktatás szolgálatában Mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Kormos Mária, mesterpedagógus

A mesterprogram legfőbb célja, hogy a nyelvtanulás folyamatában a diákok megtapasztalják az alkotás, önkifejezés örömeit, hogy mozgósítsák alkotó energiájukat és képzeletüket. Az intenzívebb személyes bevonódással a nyelvtanulásuk is erőteljesebben fejlődik. Ezen célok eléréséhez egy, a francia nyelvtanításban kidolgozott módszer a „simulation globale” olasz nyelv tanításához való adaptálása vezet el. Olasz tanulmányaik során a diákok kitalálnak és két-három éven keresztül formálnak egy fiktív világot, a kisebb elemeket egy nagyobb rendező keretbe illesztve, a mozaikokat internetes felületen gyűjtve és összerendezve. Ez a teremtő tevékenység ugyanakkor beépül a tanulási folyamat tankönyvi egységeibe, igazodva az épp elsajátított szókincshez, nyelvtani ismeretekhez, nyelvi kompetenciákhoz. A diákok választhatnak a nyelvi szintjüknek leginkább megfelelő feladattípusok és a tehetségüknek leginkább megfelelő tevékenységformák között. Ilyen módon egyszerre valósulhat meg a különböző gondolkodási szintek közötti differenciálás, másrészt a különbözőképpen tehetséges diákok aktiválása.

Milyen fiktív világok képzelhetők el?

- Egy valós nagyváros (Róma, Nápoly, stb.) képzelt lakói és találkozásuk.
- Képzelt városka felépítése a lehetséges funkciókkal (iskola, rendőrség, könyvtár, edzőterem, park, bár, bank, stb.) problémákkal és karakterekkel (polgármester, orvos, pszichológus, tanár, építész, utcaseprő, kutyatulajdonos, taxis, házmaster, stb.).

- Hétköznapi szituációk (család, barátok, szerelem, a társadalmi együttélés helyzetei, generációs konfliktusok, közlekedés, egészségügy, stb.).
- A sci-fi elemei, bűnügyi és szerelmi szálak, hatalmi harc, rivalizálás, stb.

Természetesen ezek az elemek egymásra is építhetők: magukban rejtik az időbeli bonyolódás lehetőségét (hétköznapi szituációk felől a bonyolultabb történetépítés, párhuzamos szálak felé), másrészt a gondolkodási szintek szerinti egyidejű differenciálás lehetőségét is.

Milyen feladattípusok között választhatnak a párok, csoportok és egyének?

- Karakterek kitalálása, leírása, ábrázolása, eljátszása, Szituációk kitalálása, leírása
- Karakterek találkozásai, párbeszédei, konfliktusai
- Helyszínek kidolgozása és bemutatása
- Párhuzamos történetszálak kitalálása, bonyolítása, összekapcsolása
- Létrehozott anyagok összerendezése, keretbe illesztése, gondolkodási térkép
- Webes felület működtetése

Milyen tevékenységi formák működtethetők a képzelt világ megalkotása során?

- Filmkészítés, vágás
- Hangfelvétel, vágás
- Rajz, animáció. Plakátkészítés
- Szituációs játék, rögtönzés
- Prezentációkészítés
- Fotó

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekeotthona

Vezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2021

dr. Lakatosné Nagy Brigitta, mesterpedagógus

A Vakok EGYMI ellátásában részesülő fiatalok között megnövekedett a súlyosan és halmozottan sérült vak gyermekek, fiatalok aránya. Ellátásuk és a befogadó intézményeik megsegítése speciális tudást, ismereteket igényel. Ebből adódóan vezetői programja elsődleges céljaként olyan szolgáltatás biztosítását fogalmazta meg, amely a látás- és a társulási sérülésekből eredő hátrányok együttes kompenzálására irányul az optimális szintű szocializáció elérése érdekében, megteremtve ezzel a társadalomba való beilleszkedés, az önálló élet alapját.

Mesterprogramjában definiálta az általa vezetett Módszertani Központ elkövetkezendő 5 évének elsődleges feladat-tervezetét, amely a kollégák felkészítésére fókuszál a megváltozott gyermekpopuláció szakszerű ellátása terén.

Az utazótanárok ezirányú felkészítésére, illetve felkészülésére az alábbi lehetőségek állnak rendelkezésre. Kiemelendő, hogy ezek biztosítása jelentős kihívást jelent a szűkös anyagi és egyéb erőforrások miatt:

- Az anyaintézmény halmozottan sérülteket ellátó tagozatának pedagógusai által tartott belső, elméleti továbbképzéseket hirdetnek meg.
- Elősegítik utazótanáraik hospitálását a halmozott tagozat foglalkozásain.
- Utazó gyógypedagógusait a halmozottan sérülteket ellátó tagozat fejlesztő tanárai mentorálják.
- Támogatják az utazótanár és a halmozottan sérülteket ellátó tagozat mentortanára közös látogatását az integráló intézményben.
- Hospitálási lehetőséget biztosítanak a fővárosi fejlesztő iskolák tagozatain.

Mesterprogramja hangsúlyos részét képezi továbbá, hogy a tudomány és a technológia fejlődése nagyban meghatározza az EGYMI által a jelenben és a jövőben használt eszközök és módszerek tárházát, azonban a kedvező és széleskörű tapasztalatokkal bíró megoldásokat, módszereket és az ezen alapuló szolgáltatásokat tovább kell folytatni, szükség esetén fejleszteni. Ide tartozik

- a vak fiatalok közvetlen megsegítése: speciális taneszközökkel; kiscsoportos vagy egyéni rövidtávú fejlesztések biztosításával; „kamasztalálkozók” és nyári táborok szervezésével;
- a befogadó intézmények különböző képzettségi szinteken lévő pedagógusainak felkészítése és folyamatos segítése;
- kiemelt feladatként jelentkezik a látássérült tanulók családjával való kapcsolatfelvétel, és a szülők előzetes tájékoztatása az integráció várható problémáiról, a megoldás lehetőségeiről és a megsegítés módjáról.

A szakmai segítségadás rendszerét meghatározza a gyermek kora, képességei, az intézmény adottságai, szakember-ellátottsága, a pedagógus hozzáállása. Ehhez mérten kell megvalósítani az utazótanári feladatokat annak érdekében, hogy a gyermek képességeihez mérten kapja meg a fejlődéséhez szükséges támogatást.

Szent István Gimnázium

Kutatótanári program
Középiskolások mentális lexikonának átfogó vizsgálata
korosztályi tekintetben

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Dr. Libárdi Péter, kutatótanár

A kutatóprogram gimnáziumi (14 és 18-20) éves tanulók mentális lexikona (agyi szótára) mintázatának sokszínűségét kívánja átfogó vizsgálattal bemutatni. A kutatás a már korábban megkezdett vizsgálatsorozatot folytatja, a kutatótanár szándékában saját kísérleti eredményeinek mélyítése és kiegészítése áll. Izgalmas a téma egy olyan gimnáziumi magyartanár számára (ismerve a korosztályt), akinek fontos a tizenéves diákok nyelvi kommunikációs viselkedése, hiszen a nyelvi tudatosság erősödő tendenciája ebben az életszakaszban a legerőteljesebb, illetve a legsokoldalúbb. Betudható ez többek között annak, hogy a társadalmi hatóerők sokszínűsége mellett az intézményi oktatás színtere a leginkább befolyásolja a megértéshez szükséges szavak mennyiségi és minőségi alakulását. Az ifjúság nyelvhasználata számos egyéni eltéréseket mutatva az intézményi hatás által viszonylagos homogenitást is tartalmaz. Ennek a kettőségnek a lehetőség szerinti megismerésére és elemzése a cél szóasszociációs teszt kitöltésével írásban (30-30-30 fő közreműködésével) iskolatípusonként (tehetséggondozó gimnázium, szakgimnázium, szakiskola viszonylatában).

A kutatótanár nem titkolt szándéka a megnevezett korosztály szóelőhívási és szóismereti vizsgálatával a pszicholingvisztika tudományterülete eddigi ismeretanyagának bővítése, amellyel a jelzett korosztályok tekintetében hiánypótlást indikál. Ezért a vizsgálat időszerűnek, aktuálisnak

mondható, a köznevelés és a helyi (konkrét középiskolai közegek) gyakorlat számára érvényes problémát jelöl ki.

A kutatás jellegéből adódóan más tudományterület szakmai-tudományos ismeretanyagának elméleti bővítéséhez is hozzájárul (pedagógia, pszichológia, szociológia, családi nevelés,...), illetve van gyakorlati, a köznevelés számára értelmezhető eredménye. A levont következtetések számos szakmódszertani és/vagy pedagógiai-nevelési szempontból értelmezhetők, és beépíthetők a mindennapi tanítási folyamatba (magyar- és idegennyelvi, ehhez köthetően a fonetika, a beszélt nyelvi grammatika, a diskurzuselemzés, a retorika, a textológia,... is meríthet belőle).

Az alapkutatói szándékon kívül a vizsgálati eredmények elemzése a helyi társadalmi világ bizonyos szempontú megismerésére is ráirányíthatja a figyelmet, hiszen a tanulók szóelőhívásait (szóasszociációit) a körülöttük lévő világ inspirálja, általuk a bennük leginkább motoszkáló aktualitások kerülnek megnevezésre. A kutatásnak tehát feltáró-értelmező jellege is van, ami információkkal szolgálhat a diákok mentális állapotáról.

Prezentálásként konferencia-előadás(ko)n és tudományos publikációk megjelentetésével, visszacsatolásként pedig az eredmények megosztásával kívánja a kutatótanár tájékoztatni az érintett intézmények szakembereit és a kísérletben résztvevő adatközlői csoportokat egyaránt.

Szent István Gimnázium

Matematikatanári mesterprogram: A matematikai gondolkodás fejlesztése stratégiai társasjátékok segítségével

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Magyar Zsolt, mesterpedagógus

A Szent István Gimnázium az országos ranglisták élmezőnyébe tartozik hosszú évtizedek óta. Az ide járó diákok elég nagy terheltségnek vannak kitéve, ezért a matematikaoktatásba különleges színfoltként illeszkedik Magyar Zsolt tanár úr mesterprogramja. A program azon felül, hogy a matematikai gondolkodást fejleszti, a diákok motivációs szintjét is növeli, ezáltal nemcsak a matematika, hanem a többi tantárgy munkáját, tanulását is segítve.

A program előzménye, hogy komoly oktatási szakértők szerint a jövő oktatásában a társasjátékok nagy szerepet fognak játszani. A társasjátékok alkalmazásának egyik lehetősége a tanulási folyamatba (matematikai ismeretek átadása, bővítése, feladatok kitűzése és megoldása) a társasjátékokból ismert mechanizmusok integrálása, de a gyakorlati megvalósítás során a tapasztalat azt mutatta, hogy ez a módszer a várt eredményességet nem hozta meg azoknál a tanulóknál, akik nem motiváltak, továbbá okos, gyors fel fogású gyerekeknél inkább lassítja, semmint katalizálja a tanulási folyamatot.

Ehelyett Magyar Zsolt tanár úr mesterprogramjában a stratégiai társasjátékok mint önálló tanítási egységek jelennek meg az oktatási folyamatban, a segítségükkel szimulálva és gyakorolva a tanulási folyamat minden egyes lépését.

A program lényeges elemei

1. Csoportos, szervezett foglalkozás keretében közös játék stratégiai társasjátékokkal – mindenki ugyanazzal a játékkal játszik, egy-egy játékból 4-5 darab áll rendelkezésre.
2. A közös játék közös szabályismertetéssel, szabálytanulással kezdődik.
3. A közös játék során a tanár aktív szerepet vállal a szabályok helyes használatának ellenőrzésében és kontrollálásában, az azokban elkövetett hibák javításával.
4. A tanár menet közben elemzéssel segíti a gyerekek gondolkodási folyamatainak fejlődését.
5. Rövid összefoglalás a játékok végén.
6. Rendszeresség. Havonta egy alkalommal kerül sor ilyen foglalkozásra – mindig másik játékkal, hogy a diákok a teljes tanulási folyamaton ismételtén átmenjenek.

A programban megfogalmazott és kitűzött általános, hosszú távú célok

- a diákok összetett logikai gondolkodásának fejlesztése
- szociális kompetenciák fejlesztése, az együttműködés, egymásra figyelés terén a diákok érzékenyítése
- a diákok lexikális memóriájának fejlesztése, a tanulási folyamatok ezirányú részének támogatása
- a logikai összefüggések és kapcsolatok felismerési készségének fejlesztése, az ok-okozati viszonyok feltárási képességének javítása
- a diákok iskolával és tanulással kapcsolatos motivációjának növelése
- a diákok tanulmányi eredményességének javítása
- a diákok szövegértési és elemző olvasási készségének javítása

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2022

Majoros Katalin, mesterpedagógus

Az innovátori mesterprogram a szülők intézménnyel kapcsolatos elégedettségének vizsgálatát szolgálja. A szülők, mint partner véleményének megismerése segítheti a pedagógusi munkát, hiszen a velük való partneri kapcsolattartás alapvető fontosságú és minden területre kiható tény az iskola életében. Az intézmény többcélú feladataival, kiterjedt alkalmazotti közösségével, több ponton is találkozik a szülői igényekkel és/vagy visszajelzésekkel. Ezen észrevételek tudomásul vétele, illetve korrekciós jelleggel való használata elengedhetetlen a minőségi és hatékony munkavégzés eredményessége szempontjából.

A kérdőív mérési eredményei hozzájárulhatnak a halmozottan sérült tanulók és a mögöttük álló, sokszor igen nehéz helyzetben élő család problémáinak empatikus kezeléséhez. Távolabbi hatása a családok teherviselésének megsegítése, teljesebb bizalom kiépítése.

A cél tehát az intézmény működésével való elégedettség vagy elégedetlenség mértékének a vizsgálata, esetleg igényeknek a feltárása. Az elégedettség kimutatásával további cél a pozitív megerősítés, a hiányosságok és igények feltárásával pedig a változások irányának, területeinek meghatározása.

*Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium
és Alapfokú Művészeti Iskola*

**Intézményvezetői mesterprogram
Mentori támogatás a szakgimnáziumi
fúvós tanszak tanulóinak**

Megvalósítási időszak: 2017–2022

Makovecz Pál, mesterpedagógus

A szakgimnázium tanulói 13-14 évesen választanak pályát, ami – lássuk be – nem igazán életszerű helyzet a korukat tekintve. A felvételi eljárás során kétségkívül megállapítható a hangszeres adottságok és az alapvető kompetenciák megléte, de tudomásul kell vennünk, hogy ezek a fiatalok éppen a kamaszkor előtt állva még jelentős fizikai és szellemi fejlődésen, átalakuláson mennek keresztül, éppen a nálunk töltött évek során. Így elképzelhető, hogy a megállapítható pályaalakulási ellenére ezen évek alatt érdeklődése másfelé fordul, vagy fejlődése megreked.

Kb. 15 évvel ez előtt az iskola előző igazgatójával, Záborszky Kálmánnal közösen dolgoztuk ki azt a mentori rendszert, amely egyes, nagyobb felelősséget készséggel vállaló kollégák bevonásával, a tanulókat szakmai szempontok alapján felosztva, a teljes szakgimnáziumi hallgatói létszámot lefedve, mentori rendszert, segítséget rendszeresített.

A rendszer szerint a hozzám tartozó csoport valamennyi tagjával (mintegy nyolcvan fő) évi rendszerességgel konzultálva, tanulmányaikat napi szinten követve, kollégákkal együttműködve adok támogatást a pályaválasztás felelősségteljes döntésében, de a szakmai fejlődés útján egyaránt.

Ezek a fiatalok zenekarom tagjai is egyben, így heti rendszerességgel van lehetőségem követni szakmai fejlődésüket. Vizsgálom, tanszaki hangversenyeiket meghallgatom. A képem hangszeres fejlődésükről teljes.

A továbbtanulás szempontjából viszont a főtárgy teljesítményen túl ezek a fiatalok kétszörös terhelésnek kell megfeleljenek: Míg egy átlagos gimnáziumi tanuló az érettségi évében, tudva továbbtanulási céljait az érettségi vizsgán keresztül teljesíti a felvételihez szükséges követelményeket, addig ezek a fiatalok az érettségi öt tantárgyán túl öt egyéb felvételi-készségtárgyból készülnek azokban a hónapokban. A terhelésük tehát valóban kétszörös.

Rendkívüli jelentősége van annak, hogy a képességeik és teljesítményük alapján a felvételi évébe reális célokkal érkezzenek. A mentori kapcsolat leginkább ebben nyújt segítséget egy olyan együttműködés alapján, amely bár teljeskörűen tájékozott a tanulóval kapcsolatban, mégis némi objektív távolságtartással képes kezelni a helyzetet – mindenképpen objektívebben, mint a tanulóhoz szorosan közel álló szülők, vagy főtárgytanárok.

A rendszer hatékonyságát bizonyítja az iskola gyakorlatilag 100%-os beiskolázási sikeressége, amelynek mintegy 85-90%-a jelent zenei továbbtanulást, a többi pedig sikeres, időben végrehajtott pályamódosítás eredménye.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram Gyermekek, tanulók fejlődésének a támogatása

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Merczné Erdős Mária, mesterpedagógus

1. Tevékenység (országos matematika versenyre felkészítés)

A Teleki Blanka gimnázium a 2016-17-es tanévben hirdette meg először a matematika-fizika tagozatot, amelyet a szakmai munkaközösség nagy érdeklődéssel várt. A korábbi években az iskola nem képviseltette magát országos szintű matematika versenyeken. Ezt pótlendő a diákoknak házi versenyeket szerveztek, amelynek a feladatsorait a szaktanárok állították össze. A mestertanár a matematika iránt érdeklődést mutató diákokat a házi versenyen kívül **országos szervezésű versenyek feladatainak a megoldási módszereivel** is szeretné megismertetni. Mesterprogramjában az **Arany Dániel matematika versenyek népszerűsítését, a diákok tervszerű felkészítését** tűzte ki céljául. Első lépésként nagyon fontos a tanulók érdeklődésének a felkeltése az elvont gondolkodást igénylő, nehéz matematikai feladatok iránt. A versenyekre való felkészítés során témakörök szerint taglalják a korábbi évek feladatait, elemzik a különböző megoldási módszereket. Ezt elősegítendő összeállítja a tematikus feladatgyűjteményt, amely a korábbi évek Arany Dániel Matematika versenyének feladataira épül. Az elkészült feladatgyűjteményt az interneten mások számára is elérhetővé teszi. (<https://adftsz.weebly.com/>).

2. Tevékenység (diákok pénzügyi kompetenciájának a fejlesztése)

Napjainkban egyre fontosabbá válik a fiatalok pénzügyi ismereteinek, pénzügyi kompetenciáinak fejlesztése. A mestertanár célja a Teleki tanulóinak figyelmét a pénzügyek

felé irányítani. Az a terve, hogy az érdeklődést mutató diákokat felkészíti és nevezi a különféle pénzügyi szervezetei által meghirdetett szakmai versenyekre. Arra törekszik, hogy diákjai pénzügyi ismereteinek, befektetési kompetenciáinak fejlesztésével felkészítse őket arra, hogy felnőttként tudatos pénzügyi döntéseket hozzanak. Kapcsolatot tart különböző pénzügyi szervezetekkel, (OTP Fáy András Alapítvány, PénzSztár) és támogatásukkal pénzügyi tréningeket szervez diákjainak. A Covid 19 vírus okozta járványra reagálva különböző digitális oktatóprogramokat adaptál, amelyek alkalmazásával távoktatásban is lehetővé válik a diákok pénzügyi ismereteinek bővítése. Az e-learning tananyagon kívül a szakemberek által kimondottan fiatalok számára kifejlesztett mobil alkalmazásokra is felhívja figyelmüket. Erre a legjobb példa az OTP Fáy András Alapítványa által készített PlatyPlus ingyenes, kvizekkel egybekötött mobil alkalmazása.

3. Tevékenység (pedagógus jelöltek mentorálása)

A leendő pedagógusok olyan képességeit fejleszti, amelyek a pedagógus munkakörben szükséges feladatok magas szintű ellátásához szükségesek. Tudatosítja a jelöltekben, hogy a tehetséges **diákok versenyeztetése** rendkívül hasznos, semmi mással nem helyettesíthető. Támogatja őket abban, hogy átfogó képet szerezzenek a **matematika versenyekre való felkészítés** módszereiről, és gyakorló tanításuk során aktív részvevői legyenek a versenyfelkészítésnek, segítsék a tehetséges gyerekek ösztönzését. A jelöltekben tudatosítja az **innovatív tevékenységek** fontosságát.

*Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Intézményegység-vezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2022

Nagyné Fatalin Andrea, mesterpedagógus

A Mozsásjavító a mozgáskorlátozott gyerekek nevelésével, oktatásával, és emellett azzal a törekvéssel is foglalkozik, hogy az Általános Iskolai intézményegységének szervezete valódi tanulói szervezetté váljon, ahol érték az innováció, a rendszerben történő gondolkodás, ahol a szervezetfejlesztés módszerei javítják a kollégák, a tanulók és magának a szervezetnek a teljesítményét, hatékonyságát. Az ötéves ciklusban olyan tevékenységek jelennek meg, amelyek a belső szervezetfejlesztés mellett hasznosak az együttnevelő intézmények számára is, munkájukat könnyítő, adapálható jó gyakorlat lehet.

1. Pályairányítási protokoll

A mozgáskorlátozott gyerekek, fiatalok iskola- és pályaválasztása szempontjából a tapasztalatok alapján a társadalmi elvárások és vágyak nem koherensek. A lehetőségek, a sérült populáció tudásai, alkalmasságai nem ismertek. Elkészül egy pályairányítási protokoll, amely megvalósítása során tanulói és szülői szinten a munka világával kapcsolatos tájékozottság bővül, az énkép (önreflexió, identitás, érdeklődés) a realitásokhoz közelít, szociális, kommunikációs készségek erősödnek, a célmeghatározás és megvalósítás (problémamegoldás, megküzdés, gondolkodási mód,) gördülékenyebbé válik. A tanulók pályaválasztásával foglalkozó kollégák hatékony, megvalósítható leíratot kapnak a kezükbe, mely jó gyakorlatként megosztható lesz a mozgáskorlá-

tozottakkal foglalkozó szervezetekkel, legyen az alapítványi, civil, vagy köznevelési intézmény.

2. Osztályfőnöki protokoll

A pedagógusok mindennapi problémái, kritikája nap mint nap helyet kap a médiában. Számtalan problémához, sőt intézményi és személyes drámához vezethet, hogy lényegében tisztázatlanok az osztályfőnöki tevékenység konkrét „sikerkritériumai”. Az osztályfőnök, mint a nevelés minde- nese, közvetlenül érez meg minden – az intézmény életét befolyásoló – változást diákjai, s az ő szülei révén. Az osztályfőnöki tevékenységrendszer (protokoll) tartalmazza az osztályfőnöki tevékenységeket, kapcsolatrendszereket, elvárásokat, ezáltal a pedagógus nem feltevések alapján végzi munkáját, kiegyensúlyozotttá válik, javul a szervezeti kultúra, a légkör, kiemelkedő szerephez jut a szinergia.

3. Tanulói mérés-értékelés rendszere

A tudás mérése a súlyosan mozgáskorlátozott tanulók körében erősen szubjektív. Fontossá vált egy olyan mérési rendszer kidolgozása, amelyben egyértelműen meghatározottak a mérés módjai, amelyek megfelelnek a mérésmetodika szabályainak. Az értékelő személyéből fakadó szubjektív szándékokat, részrehajlásokat kiküszöbölendő önálló feladatmegoldás, melyhez szükséges eszközök, módszerek megkeresése a digitális világ előnyeinek kihasználásával.

Berzsényi Dániel Gimnázium

A speciális matematika tagozaton szerzett tehetséggondozó tapasztalatok megosztása Fejlesztő támogató mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Nemecskó István, mesterpedagógus

A Berzsényi Dániel Gimnázium 2008 óta Tehetséggondozó Középiskola cím birtokosa, 2011 óta a Nemzeti Tehetségutáncs által Akkreditált Kiváló Tehetségpont. A tanórai tehetséggondozás mellett a tanórán kívüli tehetséggondozásnak is fontos szerepe van.

A kiemelkedően tehetséges diákok egyéni felkészítésben is részesülnek. A tanórán kívüli tehetséggondozás fontos pillérei a szakmai táborok. Nemecskó István a több mint 15 éve működő Matektábor vezetője.

A Berzsényi Dániel Gimnáziumban több mint 50 éve, 1963 óta működik speciális matematika tagozat, 1993-tól hatosztályos képzési formában.

Nemecskó István 1992-től tanít a Berzsényi Dániel Gimnáziumban. 1994-től kezdődően tanít speciális matematika tagozatos osztályokban. A matematika tagozaton folyamatosan szükség van a tanórai differenciálásra, illetve a kiemelkedően tehetséges diákokkal való külön foglalkozásra.

A mesterprogramja végrehajtása során célja, hogy segítséget tudjon nyújtani matematikai tehetséggondozással foglalkozó kollégáknak. A tanórai és a tanórán kívüli tehet-

séggondozáshoz szükség van olyan tananyagok összeállítására, amelyek túlmutatnak a középiskolai követelményeken. Az így összeállított, kipróbált feladatsorok, tananyagok, módszerek megosztása hasznos minden matematikai tehetséggondozással foglalkozó kolléga számára.

Mesterprogramjának fő célkitűzései:

1. Matematikai tehetséggondozásban felhasználható tanítási anyagok, feladatsorok létrehozása, megosztása
2. A tehetséggondozó anyagok bemutatása bemutatóórákon, pedagógusoknak tartott szemináriumokon, továbbképzéseken
3. Tehetséggondozó foglalkozások tartása más iskolák diákjainak is

A megjelölt célok szorosan összefüggenek egymással. Az összeállított feladatsorok, tanítási anyagok minden egyes kipróbálással formálódnak. A foglalkozások elemzése, a visszajelzések, reflexiók mind alakítják azt.

Németh László Gimnázium

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2023

Németh Ferenc, mesterpedagógus

Intézményünkben az 1983-84-es tanév óta tanít testnevelést, és 2010 óta intézményvezető-helyettes. Vezetőként a kiemelt feladatai közé tartozik az iskolában használt elektronikus felületek (e-Kréta, munkaidő-nyilvántartás, NETFIT, stb.) rendszergazdai kezelése. Minden iskolai rendezvény felügyeletét is ellátja. Mesterprogramja is e feladatok köré épült. A 2019-2023 időszakban az új kihívásnak számító digitális kompetenciák megismerése és megismertetése az érintettekkel nagyon komoly feladatot ad a tanár úrnak. Az utóbbi időben felmerült a szülők, tanárok és diákok részéről pár iskolai hagyományos rendezvény újragondolása. Az igények felmérése, az új ötletek megvalósíthatósága és kivitelezése is a programja része lett.

1. Előzetes tudásmegosztó, segítő tevékenység

Az elektronikus napló és nyilvántartások indulása óta résztvevője az országos, budapesti és tankerületi konferenciáknak. Az ott szerzett ismereteket megosztja a kollégáival, a szülői közösséggel és a diákokkal. Az átállás így a naplózás, az e-ügyintézés területén is zökkenőmentesen megtörtént iskolájában. A gimnázium elektronikus tantárgyfelosztásának (e-TTF) felügyelete is feladatai közé tartozik, a tankerülettel együttműködve sikeresen használják a rendszert. Ezeknek a nagy rendszereknek a folyamatos működtetését, az újdonságok követését, a szerzett tudás

megosztását vállalta mesterprogramjában. A felhasználók állandó segítségre szorulnak, visszajelzésre várnak. Testnevelőként a NETFIT rendszer működésének segítése is programjának része.

2. Tudatos szakmai fejlődés

Mesterprogramjában fellelhető a tudatos, új ismereteket szerezni akaró vezetői elszántság. A felvázolt elképzelések és az eddigi megvalósulás igazolja, hogy vezetői kompetenciái a képzések, azok gyakorlatba való adaptálása által fejlődnek, képes az újdonságokat gyorsan elsajátítani és megosztani az érintettekkel. Az iskola évtizedes hagyományait a javaslatok elemzése és átgondolása után a tanárok, szülők és diákok bevonásával korszerűsíteni akarja, mely megvalósulóban van.

3. A tehetségek támogatása

A Németh László Gimnázium a nyolcosztályos képzés és a beiskolázás révén kiemelten foglalkozik a tehetséggondozással. Az iskola minden tanárának ez fontos feladata, ebből adódik, hogy az intézmény vezetőinek irányítania, felügyelnie kell a folyamatot. A mesterprogram egyik fontos része a tehetségek felfedezésének, felkészítésének, versenyeztetésének segítése. Nagyon fontos a munkában jól szereplő tanárok, diákok elismerése, jutalmazása.

*Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium*

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2026

Némethné Szelle Krisztina, mesterpedagógus

Az integrációs törekvések erőteljes érvényesülése következtében jelentősen megváltozott az intézményben tanuló hallássérült gyermekek összetétele. Közel 30 évvel ezelőtt olyan ép értelmű nagyothalló gyermekeket oktattak, akik a speciális szurdopedagógiai módszerek segítségével viszonylag könnyedén tanultak a többségi iskolák számára készült tankönyvekből. Az ilyen képességű nagyothalló gyermekek ma már integráltan tanulnak, míg ebben az iskolában egyre több azoknak a tanulóknak a száma, akiknél ép vagy alsó határeset jellegű intellektus mellett egyéb társuló tanulási, magatartási problémák is előfordulnak. Egy 2014-es felmérés szerint a tanulók 28%-a diagnosztizáltan diszfázia. Az utóbbi két évben a pedagógusok azt tapasztalják, hogy az általuk vizsgálatra küldött tanulókat mind nagyobb számban menti fel a FPSZ Hallásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Intézménye egyes tantárgyak értékelése alól, de főleg a Magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkoztatva jellemző ez. Ezeknek a gyermekeknek a nyelvi állapota még a speciális módszerek alkalmazásával sem teszi lehetővé, hogy a tankönyvpiacon lévő tankönyveket használni tudják. Az azokban használt szóanyag még a betűtanítási szakaszban is a tanulók szóincse felett van. A gyógypedagógusok mindennapi munkájuk során kevésbé támaszkodhatnak tehát a többségi iskolák számára íródott tankönyvekre.

Krisztina az első és a megújító mesterprogramjában is arra vállalkozott, hogy a tanulók számára nélkülözhetetlen oktatási segédanyagokat elkészíti.

1. A hallássérült tanulók olvasástanulását és szövegértő olvasását segítő oktatási segédanyag

Olvasólapok címmel készült el az a színes, gyermekbarát, a leghatékonyabb betűtanítási sorrendet szem előtt tartó, változatos feladatokat tartalmazó „olvasókönyv”, melynek segítségével sikeresen válnak olvasóvá a fent jellemzett tanulók. Kipróbálták, működik!

2. Magyar népmeséket tartalmazó irodalmi szöveggyűjtemény két nyelvi szinten

Színes mesék lett a címe ennek az oktatási segédanyagoknak, melyben 7 magyar népmese került átalakításra hallássérült tanulók számára, kétféle nyelvi szinten. A mesék feldolgozását feladatok segítik, szintén két nehézségi fokon.

3. Oktatási segédanyag a hallássérült tanulók történelem tanulásához az 5. és a 6. évfolyamon

A megújító mesterprogramban egy alacsonyabb nyelvi szinten íródott történelem segédanyag elkészítésére vállalkozott azon osztályok/ tanulók számára, akik képtelenek tájékozódni az időben, hétköznapi gondolataikat is nehezen fejezik ki, nem ismernek fel ok-okozati összefüggéseket, nem tudnak elvonatkoztatni.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

**Fejlesztő innovátori mesterprogram
IKT tananyagok által támogatott játékalapú értékelés
bevezetése a kémia oktatása során**

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Palyáné Berki Éva, mesterpedagógus

Szakmai célkitűzései

Az új kerettantervvel újra csökkent a középiskolai kémia órák száma, de ezzel együtt a tananyag mennyisége nem változott jelentősen, ugyanúgy meg kell tanítani az alapokat, megalapozni az esetlegesen választott érettségit. Ezek az elvárások folyamatosan nagy kihívás elé állítanak minden alkalommal nemcsak őt, hanem a kollégáit is. Eleinte megpróbált keresni olyan mobiltelefonnal elvégezhető feladatokat, amelyek az érettségi követelményeknek is megfelelnének, de nem mindig talált, illetve nincsenek kategorizálva, így nehezen illeszthetőek be a tanórába. A kémiának mind a három része, amit a középiskolában tanítanak – az általános kémia, a szervetlen és szerves kémia – elég száraz a diákok számára. Évek óta folyamatosan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy hogyan lehetne minél élvezetesebbé, és szerethetőbbé tenni a kémiaórákat. A mesterprogramja 5 éve alatt a következő célokat szeretné megvalósítani:

- 1. cél: Játékalapú értékelés bevezetése a kémia oktatásban.**
- 2. cél: IKT tananyagok összeállítása és megosztása**

A célok indoklása: A hagyományos értékelés (dolgozatok íratása, szóbeli feleltetés) tapasztalata szerint nem éri el azt a célt, amit szeretne, hogy a diákok folyamatosan tanuljanak és építsék tudásukat. A többségük nem tanul óráról órára, ha kihívja felelni, akkor sokan ki sem mennek, és beletörődnek az elégtelen osztályzatba, ami természetesen komoly konfliktushelyzet minden résztvevőnek. A dolgozatokra kampányszerűen tanulnak, ami mindenképpen hiányos alapokat jelent számukra. A játékalapú értékelés, pontgyűjtési rendszer bevezetése kevésbé stresszes, jobban épít a diák folyamatos feladatvégzésére, rugalmas és több önállóságot, ugyanakkor felelősséget is ad a kezükbe. Ehhez szükségesek interaktív tananyagok, amelyek összeállítása és megosztása mesterprogramja egyik része.

A mesterprogramja tervezése alatt még nem volt előre látható az online oktatás, de annak során ez a módszer tökéletesen megfelelő mind az oktatás, mind a számonkérés során.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Kutatótanári program
Innovatív tanulási módszerek és technikák a szókincs
elsajátításának folyamatában német nyelvórán. Empirikus
vizsgálatok magyar anyanyelvű 15-18 éves tanulók körében

Pappné Dr. Forgács Edit, kutatótanár

Az oktató-nevelő munka egyik legfontosabb feladata a tanulási folyamat minél eredményesebbé tétele, így a tanulás hatékonyságának növelése, a kompetenciák sokrétű fejlesztése. Azonban időről időre tapasztalható a mindennapi pedagógiai munkában, hogy a gondosan megtervezett tanóra nem éri el célját, nem sikerül a tananyagot az előzetes elvárásoknak megfelelően feldolgozni, illetve a tanultakat a későbbiekben megfelelő pontossággal felidézni és hatékonyan alkalmazni. Nyelvórai megfigyelések alapján ez a megállapítás különösen igaz az új szavak memorizálására, a megtanultak tárolására és előhívására, tehát a szókincs fejlesztésére, holott a lexikai tudás egy idegennyelv elsajátításának igen fontos szegmense, és fontos előfeltétele az idegen nyelven való kommunikációnak.

A hatékony tanítás-tanulás kérdéskörének vizsgálata az első kutatóprogramnak is fontos részét képezte, minek során az elméleti (neurotudományos, szaktudományi, tantárgy-pedagógiai) és gyakorlati (empirikus) kutatások eredményei többek közt arra a felismerésre vezettek, hogy a hatékony pedagógiai munka fontos előfeltétele annak belátása, hogy a tanulás (így az előző program vizsgálatának középpontjában álló nyelvtaniném / *Genus* elsajátítása is) egy egyedülálló individuális folyamat. Az információfeldolgozás nem uniformizálható, hiszen nincs két úgymond „egyforma” agy. Tehát minden tanuló egyéni és egyedi módon dolgozza fel a beérkező információkat. A feldolgozás folyamatát számos tényező befolyásolja, így például az előzetes ismeretek, egyéni szükségletek mellett a domináns érzéleti preferencia és az egyéni tanulási stratégia is.

A megújító kutatóprogramjában az előző program ismereteit és eredményeit felhasználva további vizsgálat tárgyát képezi az információfeldolgozás agyi mechanizmusának megértése. A kutatás középpontjában annak tanulmányozása áll, hogy az általános biológiai törvényszerűségek mellett milyen egyéni kognitív és emotív tényezők befolyásolhatják a tanulási folyamat – jelen programban a német szókinccsel-sajátítás, így a memorizálás – hatékonyságát, milyen egyéni vonások figyelhetők meg az információfeldolgozás folyamatában, és ezeket az ismereteket hogyan lehet hasznosítani a pedagógiai gyakorlatban. Ennek megértéséhez fontos részletesebben megismerni az agy működésének azon törvényszerűségeit, amelyek befolyásolhatják a beérkező információk feldolgozását, és a memorizálást. Szükséges továbbá annak vizsgálata, hogy a szakirodalomban milyen módszerek és technikák (elsősorban mnemotechnikák) léteznek a hatékony szókinccsel-sajátítás támogatására, és hogy ezek valóban elég hatékonyak-e, és hogy hogyan lehet ezeket a módszereket az egyéni információfeldolgozás törvényszerűségeivel összeegyeztetni és effektív módon felhasználni. Így az elméleti ismeretekre alapozva, azok eredményeit szem előtt tartva empirikus vizsgálatokon át történik a szótanulás egyéni vonásainak, a memorizálásnak az individuális tanulási stratégiákkal, preferenciákkal való összefüggéseinek megismerése. Az empirikus vizsgálatok alapján megfogalmazott következtetéseket felhasználva lehetőség nyílik egyéni tanulást támogató módszerek és technikák kidolgozására, valamint a megszerzett ismereteket és tapasztalatokat összefoglalva, innovatív tananyag létrehozására.

Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2018–2022

Pálkás Katalin, mesterpedagógus

A Hunyadi mindig is értéknek tartotta a tudást, szorgalmat, a tehetségek segítését, a sokoldalú személyiségfejlesztést. Az iskolát Kodály Zoltán avatta fel, és a kodályi elvek azóta is meghatározzák a működését. Az ének-zene oktatás mindig magas színvonalon folyt, országos szinten is elismerik. A tehetséggondozás nemcsak a zenére vonatkozik, ez minden kolléga kiemelkedő feladata. Pedagógiai programjuk is célként fogalmazza meg az interaktív tanulási eljárások alkalmazásával az egész életen át tartó tanulás igényének kialakítását. Ehhez kapcsolódnak Pálkás Katalin törekvései, hogy hagyományaikat, értékeiket megőrizve, a megváltozott környezetben is magas színvonalon, korszerű keretek között tudják átadni a tudást, fejleszteni tanulóik képességeit, személyiségét. Olyan formák, keretek kialakítására törekednek, amik a tudásmegosztás, a tapasztalatok, új kutatási eredmények megosztására, innovatív eljárások kidolgozására alkalmasak. Először a társadalomtudományi munkaközösségen belül vezette be ezt a tudásmegosztó, innovatív, támogató rendszert.

1. Feladatbank és linkgyűjtemény létrehozása

A mesterprogram első pillére egy feladatbank és linkgyűjtemény létrehozása volt. A tanári szoba egyik számítógépén hozott létre egy elkülönített mappát, ahol összegyűjtik a saját készítésű feladatokat, feladatlapokat, óravázlatokat, más tanulási segédleteket. Első lépésként saját szaktárgyával, a történelemmel kapcsolatos anyagok kerültek fel a gépre, rendszerezve. Ide kerültek az egyes tananyagré-

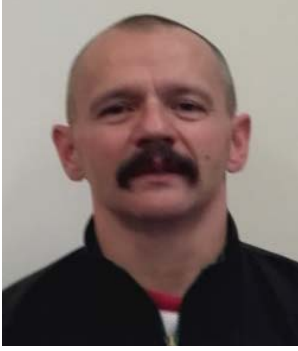
szekkel kapcsolatos kiegészítő anyagok, képek, források, érdekességek. A linkgyűjteményben minden, az oktatással kapcsolatos linket gyűjtik a feladatszerkesztő, gondolattérkép-készítő oldalaktól, az elektronikus könyvtár elérhetőségén keresztül a különböző rejtvényt szerkesztő oldalakig, ami színesíti, érdekessé teszi a tanítási órákat, motiválja a tanulókat.

2. Belső továbbképzések

A mesterprogram második pillére a belső továbbképzések elindítása. Intézményvezető asszony rendszeresen látogatja kollégái óráit, melynek során rengeteg értékkel találkozik, amit szeretne közkinccsá tenni. A munkaközösségek az éves munkaterveikben meghatározzák, hogy abban a tanévben ki tart bemutató órát, amelyet óramegbeszélés követ. Az intézményi önértékelési rendszerrel is összekapcsolódik ez a projekt.

3. A tanárok digitális kompetenciáinak fejlesztése

Mesterprogramja harmadik eleme digitális kompetenciák fejlesztése, mely tárgykörbe több minden beletartozik. Egyrészt az IKT eszközök használatának ismerete, és ezek alkalmazása a tanítási órákon, másrészt a tanulók megtanítása, hogy a virtuális világot a helyén kezeljék. Arra buzdítja kollégáit, hogy a házi feladatok feladásakor is éljenek az IKT eszközök adta lehetőségekkel. Ebben a járványnak igen fontos szerepe volt, mert egy pillanat alatt minden pedagógus a virtuális térben való munkálkodásra kényszerült.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Mentor program, tananyagkészítés

Megvalósítás időszak: 2020–2024

Páni Róbert, mesterpedagógus

Fontos számára, intézményének gyakorlatvezetési és mentor protokolljának tervezésében, megvalósításában való aktív részvétel. Mentorként kollégáinak szakmai megújulását kívánja elősegíteni a program segítségével, illetve a pedagógusjelöltek és a pályakezdők számára életerős, innovatív pályáivet kíván mutatni. Elgondolásaival mindenekelőtt a leendő gyógypedagógus, valamint más pedagógiai területen képzésben részt vett hallgatók, új munkatársak szemléletét, pályaszocializációját, elkötelezettségét szeretné segíteni, illetve kívánja erősíteni.

Célja olyan többcélú módszertani segédanyag, tananyag írása a csörgőlabdáról, annak tanításáról, mely egyrészt segíti a sportág fejlődését, másrészt kellő általános és speciális információval szolgál pályakezdő, illetve a csörgőlabdával ismerkedő szakemberek számára.

1. Gyakorlatvezetői tevékenységével az intézményi célok megvalósítását, a hallgatók minél gyakorlatorientáltabb, többretegű megfigyelési és tudatos, önreflektív tapasztalatait kívánja elősegíteni tematikus tervek, óravázlatok, önfigyelési szempontok hangsúlyos kiemelésével.

2. A gyakorlati színterek kibővítése kettős célú, egyrészt a hallgatóknak szeretné minél inkább segíteni kompetenciáik kiszélesedését, míg intézménye mozgásfejlesztő munkacsoportjai számára a folyamatos konzultációt biztosítani, ezzel is mélyítve a hasonló profilú, de más-más tagozatokon dolgozó szakemberek munkakapcsolatát.
3. Az általa összeállított tananyagot könyv formájában kívánja közreadni, melynek címe: „Csörgőlabdázás”. A könyv által szeretné az ezzel a sportággal kapcsolatos szakirodalmi hiányt pótolni, a sportág edzés módszertani ismeretanyagát bővíteni
4. Mentorként szeretné segíteni a fiatal pályakezdő kollégái elhelyezkedését mind intézményében, mind ezen a pályán. Célja intézménye mozgás-szekciójának széles körű megismertetése, infrastruktúrájának bemutatása, szakmai műhelymunka kialakítása munkaközösségi és intézményi szinten, a tanulói diverzitás okozta kihívásokra adható válaszok okán.

Középiskolai Leánykollégium

Pedagógus mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2016–2021

Pentz Erika, mesterpedagógus

Amikor 2002-ben közgazdásztanárként visszatért a versenyszférából, azt látta, hogy bár a tanulók egy-egy tárgy keretében kapnak némi ismeretet a pénzről, készségeik, tudatos pénzügyi magatartásuk fejlesztése elmaradt. Ezért tantermen kívüli, élményalapú, játékos módszerekkel, gyakorlatias tartalmakkal és programok szervezésével hívta fel a figyelmet a gazdasági-pénzügyi környezet fontosságára.

Az aktivitásokat bemutató pályázatával az intézmény 2008-ban a Pénziránytű Iskolahálózat alapító tagja lett. Az MNB szakmai támogatásának köszönhetően a hálózatban tanulás, a tudásmegosztás mellett workshopok, konferenciák fejlesztették tudását.

2009-ben részt vett az Európai Bizottság DOLCETA pénzügyi, fogyasztóvédelmi online oktatási programjának hazai disszeminációjában. Komoly elismerés volt, hogy gyakorló tanárként a 3 fős magyar küldöttség tagja lehetett a program bécsi konferenciáján.

2010-ben egy patinás londoni iskolában tanulmányozhatta a brit szak- és felnőttképzést, és emellett pénzügyi edukációs tartalmakat figyelt meg, melyek Angliában már 5 éves kortól elérhetők. Angol nyelvű tananyagot is készített pénzügyi témakörben.

A tananyagfejlesztést több hazai projekt után 2013-ban a Consumer Classroom, az Európai Bizottság új on-line fogyasztóvédelmi edukációs portáljának tesztelésével folytatta.

Évtizedes munkája elismeréséül 2015-ben a Mester- és kutatótanár pilotban az elsőként szerezte a mesterpedagógus fokozatot. Innovációs programjában intézményi kereteken túlmutató pénzügyi edukációs fejlesztések gyakorlati alkalmazásának más iskolatípusokban való megosztását, kollégákkal való megismertetését tűzte ki célul.

2016 óta pedagógusminősítési szakértőként is dolgozik.

2020-ban az Uzsoki utcai Középiskolai Leánykollégium innovatív csapatába kerülve a fejlesztett digitális tartalmak alkalmazása nem csak a járványhelyzet hozta kényszerűséget jelentette. A kollégiumi életforma sajátosságaihoz, időbeosztásához, „békeidőben” is remekül alkalmazhatók a professzionális online tartalmak, segítve, hogy az otthonuktól távol levő diákokban is kialakuljon a mindennapi pénzkezelés, gazdálkodás, öngondoskodás képessége és szemlélete.

Miért is mestertanár?

Az infláció fogalmát, fajtáit és okait „leadni” az órán egyszerű. Motiváló, változatos módszerekkel megtanítani már szakmai felkészültséget kíván. De Inf Lászlót tárgyalótermi helyzetben vádlottak padjára ültetni, az egész osztályt ügyészi, védői, bírói szerepben vagy épp tanúként vitára bírni, s közben rendezői és más feladatokban egyéni és társas kompetenciáikat fejleszteni – ez már kihívás, s egyben tanárnak-diáknak évekre szóló élmény. A mesterpedagógus számára ezen felül – és az elvárásokon túl – indíttatás, hogy joggyakorlatát szélesebb körben is megismertesse. A kollégákkal való reflektív megbeszélések pedig állandó inspirációt és fejlődést jelentenek.

Zuglói Munkácsy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Pintér Sarolta, mesterpedagógus

23 éve a Zuglói Munkácsy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusa, 2014-től intézményvezető-helyettes.

A mesterprogramja megmutatja a hivatása, a vezetői munka iránti elkötelezettségét, a folyamatos innovatív törekvéseket.

Mesterprogramjának céljai

- Az országos mérések, a kerületi- és iskolai mérések eredményeinek hatékonyabb felhasználásának támogatása. Fontos, hogy az intézmény keresettségében ne történjen visszaesés, ezért is lényeges az erősséget mutató kompetenciamérések eredményeinek megtartása. A program segíti az országos mérések, a kerületi- és iskolai mérések eredményeinek hatékonyabb felhasználását.
- A mesterprogram másik fő szakmai célja szorosan kapcsolódik a szülők, a tanulók igényeihez, amit egy XXI. századi iskolától, egy digitális pedagógustól várnak, elvárnak. A mai „modern” iskolában az IKT eszközöknek az oktatás, a nevelés szerves részévé kell válnia, hozzájárulva a digi-

tális kompetenciák fejlesztéséhez, az oktatás minőségének javulásához. Meg kell jelennie az okos mobil eszközök használatának a pedagógus és a diák munkájában is. Ennek elérését a belső és külső továbbképzések, a tudásmegosztó fórumok szervezésével támogatja.

- A mesterprogram kiemelt feladata a szervezetfejlesztés, a szervezeti klíma, a szervezeti kultúra fokozása. A humán erőforrás-fejlesztés célja az eredményes, értékteremtő munkaerő képzése, foglalkoztatása. Kiegyensúlyozott, innovatív, jól együttműködő tantestülettel lehet eredményeket elérni. Ahhoz, hogy a tantestület erre alkalmas legyen, sikerorientált munkavégzésre, nyugodt alkotó légkör biztosítására, pedagógiai szabadságra, lelkes, a közösségért dolgozó pedagógusokra van szükség. A szakmai professzió alappillére a jó, biztonságos tantestületi légkör, ahol gyakorlata van a tudásmegosztásnak, ahol a változásokra rugalmasan reagáló pedagógusok örömmel dolgoznak. A siker záloga maga a szervezet. A csapatépítést, a közösségformálást elősegíti a közösen vállalt feladatok teljesítése, az együttműködés, a megfelelő információáramlás biztosítása, szakmai nyitással egymás munkája felé.

Váci Mihály Kollégium

Intézményi mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2024

Poharánszki Magdolna, mesterpedagógus

„VMK – lépések” BUDAPEST megismeréséért című mesterprogram

A program célja, hogy a vidéki tanulók – tanulmányaik ideje alatt – megismerjék a főváros történelmi nevezetességeit, természeti szépségeit. A cél érdekében minden hónapban különböző budapesti programokon vesznek részt a diákok.

A hagyományos program – a 3 napos Gólyatábor – Budapesthez kötődő része

1. nap hajókirándulás, 2. nap Zugló és a Városliget, 3. nap a Zenélő szökőkút meghallgatása.

A „VMK-lépések” útjai a múltban és a jövőben

Szeptember a kirándulások hónapja: – séták a Margitszigeten, Elek Apó Kútjánál emlékezés az '56-os forradalom gyermekáldozataira, séta a Gellérthegyen, a Filozófusok kertjében „egymás jobb megismeréséért!”. Sportolóink öröme a megújult Városligeti Sportcentrum kipróbálása.

Október az emlékezés hónapja, a lépések a Kossuth térre vezetnek.

December az ünnep hónapja – nézelődés a Karácsonyi Vásárban, részesei a Bazilikára vetített háromdimenziós fényfestéstnek, utazás a fényvillamoson.

A novemberi, januári, februári és áprilisi hónap útjai a gyönyörű épületek belső tereibe vezetnek: FSZEK; OSZK; Szépművészeti Múzeum; Magyar Nemzeti Galéria; Ország-ház; Terror Háza; Magyar Olimpiai és Sportmúzeum.

Márciusban 100 lépcsőfokon lépegetés a Kertvárosi Kilátó tetejére.

Május a hajókirándulás hónapja, valamint az év zárása is, a Budai Várban tett hosszú sétával.

Az intézmény névadójára, Váci Mihályra is minden évben emlékezik a kollégium: az író születésnapján az otthonánál lévő emléktáblánál, halála évfordulóján a Farkasréti temetőben.

A „VMK-lépések” 2 és fél év alatt – 29 valóságos és 7 virtuális – utat járt be mindenki öröme.

Sajnos a jelenben, a vírushelyzet miatt az utak ismét az „online világba” vezetnek, nagyon várva, hogy a veszély elmúltával ismét „lépegethessünk” a valóságos világban is!

Budapest XIII. Kerületi Gárdonyi Géza Általános Iskola

Kutatótanári program

Megvalósítás időszaka: 2021–2025

Radnainé Ilyés Éva, kutatótanár

A komplex fejlesztőpedagógiai program a személyre szabott tanulási folyamat és a differenciált oktatás-nevelés megvalósításának lehetőségeit kutatja és fejleszti. Innovatív megoldásokat ajánl és valósít meg az iskolai fejlesztőpedagógiai területek fejlesztése által. A program céljaiban szervesen kapcsolódik az intézmény kiemelt fejlesztési célkitűzéseihez, a differenciált személyiségfejlesztés és a szociális kompetenciák fejlesztéséhez, ide sorolva a személyre szabott tanulás-tanítás lehetőségének megalapozását, a tehetséggondozást és a felzárkóztatást az iskola külső és belső kommunikációjának javítását, a szülői elégedettség szint növelését, az iskolai pedagógiai-módszertani kultúra megújítását.

1. A program felméri a fejlesztőpedagógiai igényeket és lehetőségeket, amely magában foglalja a tanulók, pedagógusok, szülők és az intézmény elvárásainak feltérképezését. Különleges figyelmet fordít az alsós (1-4. évfolyamos) tanulók, különösen az első osztályos gyermekek igényeinek, szükségleteinek felmérésére, valamint az alsó és felső tagozat átmeneti időszakára, az 5-6. évfolyamra, különösen az ötödik osztályra, a minél sikeresebb tagozatváltás érdekében.
2. A pedagógusok részére szakmai segítségnyújtást fogalmaz meg több pedagógiai folyamatban is, az egyénre szabott tanítás-tanulás megvalósulását támogatja. Segítséget nyújt a BTMN/SNI tanulók részére a szaktantárgyi egyéni fejlesztési tervek elkészítéséhez. Az intézményi jógyakorlatok összegyűjtése közös informatikai felületen, a tudásmegosztást segíti.
3. A tanulók részére tervezett fejlesztő program a képesség-készségfejlesztő, tanulást támogató program, elsősorban az ötödik évfolyamon, amely az írássebesség (figyelemösszpontosítás), műveleti sebesség (matematikai alpműveletek), memoriter tanulása (emlékezet) és a stratégiai játékok (logikus gondolkodás) rendszeres alkalmazását tartalmazza.
4. A program a szülők részére is tervez a kölcsönös kommunikáció javítását szolgáló fejlesztéseket.
5. Az intézmény működésében tervezett fejlesztés az iskola tehetségponttá szervezése, amely fejlesztő munka már az előző tanévben elkezdődött. és az idei tanévben is folytatódott az ötödik osztályos tanulók tehetségmérésével a Nemzeti Tehetség Központ szervezésében.

Szakmai partnere az Eötvös Loránd Tudományegyetem.

Budapest XIV. Kerületi Németh Imre Általános Iskola

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Ronkay László mesterpedagógus

Az alsó tagozatos testnevelés oktatás felelőssége óriási. A kognitív funkciók, az értelmi fejlődés, a mentális egészség fejlődése kéz a kézben járnak a fizikai aktivitással.

Kisiskolás gyermekeknél – ebben a kimondottan szenzitív szakaszban – a rendszeres testmozgással, a mozgásfejlesztéssel, minőségi, tevékeny életet alapozza meg. Olyan szocializációs értékeket, normákat ad a gyermekek kezébe, melyek a társadalmi beilleszkedés elengedhetetlen feltételei. Beilleszkedés, konfliktuskezelés, kooperáció, kommunikáció, alkalmazkodás, nyitottság, szabályok betartása – azok a készségek, melyek a tanulási, együttműködési folyamatok alapjainak tekinthetők.

A mozgáskészségek nem fejlődnek maguktól. Nem tartoznak a velünk született képességeink közé. Céltudatosan, tervszerűen szükséges fejleszteni.

A szakirodalom tárházában leginkább a testnevelés tananyagát lehet felfedezni. Módszertani utalásokhoz, ajánlásokhoz, gyakorlatokhoz lehet hozzáférni. A tananyag tanórai megjelenése kevesebb szakmai támogatást tudhat magáénak.

A mestermunkában folyamatosan fog váltakozni az információgyűjtés, a katalogizálás, a gyakorlati tapasztalatszerzés és a tudásmegosztás.

A mesterprogram fő célja, hogy intézményünk alsó tagozatos diákjai színes és széles körű alapozó testnevelésben részesülhessenek. Azt a nevelési folyamatot fogja segíteni, melyben elérhető közelségbe kerülhet a legmagasabb tanítási cél, amikor az elsajátított mozgáscselekvések összehangolódnak a társas cselekvésekkel, egy-egy közös tevékenység és a játék keretében.

A mesterpedagógus munkájában egy óratervgyűjtemény fog megszületni, melyet az intézmény valamennyi testnevelést tanító tanára elérhet. A gyűjteményt használó pedagógus kész óratervet kap, amit azonnal beépíthet a során következő tanítási órájába. A gyűjtemény helyszín és téma szerint fogja katalogizálni az óraterveket.

A gyűjtemény hasznosulásától az várható, hogy az óratervek nagyobb kedvet és bátorságot fognak adni a testnevelés órák megtartásához. A tanítók céltudatosabb, színesebb, részletekre kiterjedő, szélesebb alapot építő testnevelésórákat tudnak majd tartani.

Budapest XIV. Kerületi Liszt Ferenc Általános Iskola

Pedagógus mesterprogram

Magvalósítás időszaka: 2020–2024

Dr. Ruzsásné Sebestyén Emília, mesterpedagógus

Fő célja, hogy a művészeti nevelés területén, szakmai fejlesztő-támogató tevékenységen keresztül erősítse a Liszt Ferenc Általános Iskola fő profilját, az emelt szintű ének-zene oktatást, bemutassa szakmai feladatainak mester szintű el-látását. Személyes elhivatottságával szeretné megőrizni és továbbfejleszteni az előtte járó kollégák által megteremtett gazdag zenei pedagógiai értékeket, mert a zenei tehetség-gondozásnak az iskolájában 1968 óta gazdag hagyományai vannak.

Az ötéves ciklus fő területei

1. Tehetséggondozás

Az ének-zene oktatásának alapja Kodály Zoltán zenepeda-gógiai koncepciója.

Feladata az érdeklődés felkeltése az iskolát választóknak a nyílt napokon, bemutató órák tartásával, majd a kis tehet-ségígéretek kiválogatása a zenei képességvizsgálat során. Az énekórákon és az ahhoz kapcsolódó kórusfoglalkozáso-kon olyan zenei élményhez juttatja tanítványait, amelyek-nek maguk is aktív részesei. Alsó tagozatos tanulókból álló kórusában a Campanella Kicsinyek Kórusában alakítja ki és tanítja meg a kórusmunka alapjait. Az életkori sajátosságo-kat figyelembe véve igényesen tervezi a repertoárt: Magyar népdalokkal, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Karai

József kicsinyeknek írt műveivel ismerkednek meg a kórus tagjai. Tanítványait rendszeresen készíti fel a népdaléneklési versenyekre.

2. Szakmai, ének-zenei nevelési-oktatási feladatokban támogatás

Munkájában nagy hangsúlyt kap az új ének-zene szakos kolléga, vagy főiskolai hallgató nevelő-oktató munkájának segítése, a művészeti munkaközösségen belül a kollégák munkájának fejlesztő célú támogatása. Segítségadása szak-mai beszélgetések, óralátogatások, hospitálások alkalmával valósul meg.

3. Kóruszereplések szervezése, kórusok támogatása

Célja olyan szereplések szervezése az ének-zene profilú is-kola kórusai számára, amelyek elégedettséget váltanak ki a zenei programokon résztvevő tanulókból, szülőkből és természetesen az iskola dolgozóiból. Kiemelkedő szervezé-sű, hagyományos iskolai hangversenyei: Emlékkoncert Liszt Ferenc születésének tiszteletére, Karácsonyi hangverseny, májusi Liszt Gála hangverseny. Rendszeresen szervezi és felkészíti a Campanella Kicsinyek Kórusát a KÓTA által szer-vezett minősítő hangversenyekre, a Kaposvári Kicsinyek Kó-rusa Fesztiválra és az iskolai hangversenyekre.

Dr. Mező Ferenc Általános Iskola

Fejlesztő támogató mesterprogra

Megvalósulási időszak: 2020–2024

Sándor Gizella, mesterpedagógus

Az intézmény szellemiségének, célkitűzéseinek megfelelően a mesterprogram megvalósulása támogatja az iskola szakmai munkájának és a pedagógusi közösség identitásának megerősítését.

1. Szakmai, módszertani segítségnyújtás a szakmai munkaközösségben

A leghatékonyabb tanulási módokat, munkaformákat, tanulás-szervezési eljárásokat szeretné megismertetni a munkaközösségben. Szakmai munkamegbeszéléseken megvitatják, hogyan lehet beépíteni az elméletet a napi gyakorlatba. A hospitálások és a bemutató órák lehetőséget adnak a bevált jó gyakorlat átadására. A munkacsoportban az iskolában dolgozó fejlesztő pedagógusok és pszichológus aktív közreműködésére is számít. Fontos számára, hogy a diákok funkcionális szövegértése fejlődjön. Képesek legyenek a problémamegoldó gondolkodásra. Írásban és szóban összefüggően, logikusan ki tudják fejezni gondolataikat.

2. A fejlesztő támogató tevékenység kiterjesztése az alsó és felső tagozatra

A mesterprogram második szakaszában (4-5. évben) a tervezett tevékenységekkel igyekszik hozzájárulni ahhoz, hogy az iskola pedagógus közössége nyitott legyen az analizá-

ló tevékenységre, a fejlesztésre, a jó gyakorlat példájának alkalmazására. Ennek alapja az igényes, értékes szakmai együttműködés. Szeretné ösztönözni a kollégáit az innovatív gondolkodásra és a reflektivitásra. A meglévő „Módszertani feladatbank”, a „Link gyűjtemény”, továbbá mérőeszközök és egyéb szakmai/módszertani segédanyagok bővítését, frissítését tervezi.

3. A pályakezdő és új kollégák támogatása

A mesterprogram további fontos eleme a pályakezdő, illetve a pályán nem kellő szakmai gyakorlattal rendelkező kollégák segítése a pedagógiai folyamatok tervezésében. Mentorként mellettük állni a napi feladatok megoldásában. Konkrét segítség a szakmai és egyéb anyagok összeállításában. A tervezett tevékenységek célja, hogy a kolléga a nevelőtestület fontos tagjának érezze magát. Azonosulni tudjon az intézmény nevelési-oktatási céljaival, és a hagyományok megtartása mellett az innováció is fontos legyen számára. A mesterpedagógus hospitálási lehetőséget biztosít az osztályfőnöki és a szakóráin. Az óramegbeszélések alkalmat adnak a nevelési és szakmai kérdések megbeszélésére, és további hatékony megoldások keresésére. Továbbá lehetőséget teremt annak szemléltetésére, hogy a tanítás hatékonyságát hogyan javítja a reflektív gondolkodás.

*Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2021

Sárközi Judit, mesterpedagógus

Szomatopedagógiai szakterületen dolgozó gyógypedagógusként sok éve foglalkozik nemcsak a mozgáskorlátozott gyerekek nevelésével, oktatásával, hanem azzal a törekvéssel is, miszerint a terület minden résztvevője számára kölcsönösen hozzáférhetővé kell tenni azt a tudást, ami egy-egy szakmai műhelyben, illetve egy-egy speciális szakterületen megjelenik. Jelenlegi ötéves mesterprogramjának fő iránya a gyerekek egyéni különbségeinek inkluzív szemléletű megközelítése, nevelésükhöz, oktatásukhoz, a tanulásban való aktív részvételükhöz szükséges speciális ismeretek, információk, tapasztalatok átadása saját intézményében, valamint az integráció, inklúzió folyamatában részt vevő intézmények, pedagógusok, pedagógusjelöltek, szülők és gyerekek számára a következő három tevékenység megvalósításával.

1. Tudásátadás a hospitálási/óralátogatási rendszer működtetésével, bemutató órák, foglalkozások elektronikus rögzítésével

Óralátogatásokkal, szemléltető filmek készítésével az intézményi kereteken túlmutató tudásmegosztási, támogatási lehetőségek kiterjesztésével tágabb szakmai közösségek számára is lehetővé igyekszik tenni a Mozgásjavító EGYMI intézményében megjelenő tudás megosztását.

2. Pályakezdő gyógypedagógus kolléga – mentorált – gyakornoki programjának támogatása, koordinálása

Programjának második elemeként, a gyakornoki folyamatok támogatása mellett a pályakezdő munkatársak felkészülését, fejlődését segítő videofelvételkészítés protokolljának kidolgozásában vállal aktív szerepet. A tevékenység kipróbálása és felülvizsgálata után a folyamatot bevezeti az intézményi gyakorlatba.

3. Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai kar hallgatóinak gyakorlati képzése, szomatopedagógia (nappali és levelező) szakos hallgatók tanítási- és terepgyakorlatának vezetése

A pedagógiai és terepgyakorlatok hallgatói számára lehetőséget ad az általános iskola osztálytermi színterén elérhető közvetlen tapasztalatszerzésre, egyre nagyobb önállóság mellett szakmai felügyeletet biztosít szomatopedagógiai tevékenységükhöz. A gyakorlatvezetés intézményi folyamatainak minőségbiztosítása érdekében strukturált hallgatói interjúkat készít, melynek visszajelzéseit beépíti gyakorlatvezetői tevékenységébe.

Szent István Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram A komplex gondolkodás fejlesztése a földrajzi információs rendszer két alkalmazása során

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Seregély Ildikó, mesterpedagógus

Matematika-földrajz-számítástechnika szakos tanár, mentortanár.

Mostanában egyre többször hallani, hogy az iskolának a mindennapi életben jól hasznosítható tudást kell közvetítenie. A tanár szerepe is egyre inkább megváltozik, az egyirányú ismeretközlés helyett a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására, a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly. A mai erősen változó világban, amikor kompetenciákat, készségeket kell fejleszteni, aktív tudásszerzésre kell ösztönözni, tanulásközpontú módszereket kell alkalmazni, akkor adott a feladat, hogy a mesterprogram célja olyan módszerek megismerése, bevezetése, továbbfejlesztése legyen, amelyek a komplex gondolkodást erősítik.

Elsőként a földrajzi információs rendszer tanítása, annak gyakorlati alkalmazása a fő tevékenység, hiszen ebben, mint egészben, a diák komplexen látja, hogy mit tanul a földrajzórák folyamán. Kiemelt szerep jut a projektmódszernek, amely során az együttműködés kerül előtérbe. Így mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá

a csoport eredményességéhez. A hetedik osztályosok egyszerűbb térképes feladatain keresztül lehet eljutni a tizedikesek komplexebb feladataihoz.

A Szititour – Ismerkedés Budapesttel tájékozódási csapatverseny továbbfejlesztése az alkalmazás másik területe, ami először 2011 őszén került megrendezésre a gimnáziumban, s azóta is minden évben nagy sikernek örvend. A versenynap programját az iskolából kiinduló, Budapest tíz, a szervezők által kijelölt pontján végighaladó útvonal jelenti. Útközben a versenyzők megismerik az egyes helyszíneket, összefüggéseket keresnek, olyan élményeket szereznek, amilyeneket egy átlagos budapesti városnéző nem feltétlenül él át a kapcsolódó feladatok specifikus jellegéből adódóan.

További cél még az intézmény szakmai munkájában való aktív részvétel, ami a program ideje alatt folyamatosan valósul meg: ilyen például az iskola magas szintű tehetséggondozásában a mesterpedagógus aktív tanári részvétele, az OKTV-re és egyéb tantárgyi versenyekre való intenzív felkészítés szakkör keretében, témavezetés a projektnapokon, egyetemi hallgatók gyakornoki mentorálása.

Budapest XIII. Kerületi Vízafogó Általános Iskola

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2025

Sipos-Kovács Marianna, mesterpedagógus

Digitális transzformáció a Vízafogó Általános Iskolában

Felgyorsult világunkban gyakran alakul ki 'hadiállapot' az iskolában a tanárok és a diákok között. Nem azért, mert a gyerekek nem akarnak tanulni. Nem is azért, mert a tanár nem akarja ebben segíteni a növendékeit. Még csak nem is a nem megfelelő tananyagot okolhatjuk. Sokkal inkább abban rejlik a probléma gyökere, hogy az alkalmazott módszerek nem közelítenek megfelelően a tanítványaink felé.

Ebből adódik, hogy szemléletet kell váltania a pedagógus társadalomnak. Nehéz megértetnünk kollégáinkkal, hogy bármennyire is ódzkodunk tőle, meg nem állíthatjuk korunk digitális átalakulását. Éppen ezért nekünk kell lépéselőnyre szert tennünk ezen a téren, hogy irányítani, formálni tudjuk e fiatal nemzedéket, hogy tudatosan és okosan éljenek a 21. század adta technológiákkal. Az okos eszközök iskolai használata lehetőséget biztosít számunkra, hogy megújulva ismét a diákok számára inspiráló, motiváló, modern keretet adjunk nevelő-oktató munkánknak.

A változások bevezetése mindig hosszabb folyamat, mely akkor lehet sikeres, ha kellően kis lépésekben, alaposan előkészített és megalapozott módon végezzük. A mesterprogram elsősorban az új szemléletmód intézményünk működésébe történő beágyazódására, a nevelőtestület mind szélesebb körében való alkalmazására és a diákok motiválására fókuszál.

1. A digitális transzformáció fontosságának nevelőtestületi elfogadtatása. Új kommunikációs felület használatának bevezetése a nevelőtestület körében.

A vírus okozta rendkívüli helyzet felgyorsította a kezdeti lépéseket. A változás szükségességét maga az élet igazol-

ta. A mesterprogram a digitális oktatás színteréül a Teams alkalmazást választotta. Ehhez megvoltak az alapok, már saját felhőrendszerrel rendelkezett az intézmény regisztrált Office365 felhasználóként.

2. Digitális munkacsoport létrehozása és működése.

Az okos eszközök bevonása a tanítás folyamatába.

A nevelőtestületben a változásokra legkönnyebben reagáló kollégák összefogásával a program működtetni készül egy digitális munkacsoportot, melyben dolgozva cél, hogy pilot programban az iskola elindítsa a 7. évfolyamon a digitális tankönyvből való oktatást önkéntes alapon. Erre épülve tervként szerepel egy **projektoktatást támogató terem kialakítása**.

3. Digitális továbbképzések támogatása.

Mentorprogram indítása.

Bízva abban, hogy egyre többen csatlakoznak majd a lelkes csapathoz, a vállalkozók megsegítésére támogatói rendszer kiépítését tervezi a program.

4. Kompetenciafejlesztés. Az iskolai kommunikációs felület kiterjesztése a szülők körére.

Jelenleg a szülőkkel több fórumon keresztül zajlik a kommunikáció az intézményben. Ennek egységesítésére **törekszik a mesterprogram**.

5. Hatástanulmány. A program eredményességének mérése, a továbbfejlődési út kijelölése.

A program sikerességét és a továbblépés útját a Selfie nemzetközi mérésre támaszkodva fogja a mesterpedagógus értékelni és kijelölni a mesterprogram lezárásaként.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermeekotthona

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Somorjai Ágnes, mesterpedagógus

Intézményünk legnagyobb kihívása a halmozottan fogyatékos gyermekek számának jelentős növekedése. Az utóbbi évek számadatai alapján az óvodájukba jelentkező gyerekek közel 80-90 %-a nem csupán látássérült, hanem többszörösen összetett problémával, értelmi-, mozgás-, hallás-, látássérüléssel küzd. Ezeknek a gyerekeknek a megfelelő ellátása óvodai programjuk átalakítását már magával hozta, de ez a tendencia kihatással van a többi területre, az iskolai, szakiskolai munkájukra is.

Az ötéves ciklusban ezen fő kihívás fókuszán túl három tervezett projektben olyan tevékenységek jelennek meg, amelyek nem kizárólag a vakság természetéből eredő kihívások, de megoldandó problémák, illetve azok kompenzálására reflektáló feladatok is.

1. A kompetenciamérések „vakosított” adaptációjának elkészítése

Az Országos Kompetenciamérésen való részvétel – gyógypedagógiai intézményként – a törvényben leírtak alapján számukra nem kötelező. Ugyanakkor, elsősorban a szülők, de maguk a tanulók, és a pedagógusok is szeretnék tudni, hogy növendékeik hol állnak, tudásuk milyen szintű az ép látású, többségi iskolában tanuló diákokéhoz képest. Előző mesterprogramjában is célul tűzte ki az országos mérésekbe való bekapcsolódást, melynek eredményeként a NETFIT mérés részbeni adaptációja megtörtént. Saját kezdeményezésük, hogy adaptálják a kompetenciamérések matematika és szövegértés feladatlapjait is általános iskolásaik számára.

2. Gyermekbiztonság

Előző mesterprogramjában nagy hangsúlyt kapott a biztonságos közlekedés megtanítása. Gyermekbiztonság témakörén belül mesterprogramja második elemeként a biztonságos internethasználat megtanítását, az áldozattá válás elkerülését jelölte meg. Olyan komplex csomagot szeretne kidolgozni, ami tudatosabbá teszi a médiahasználatot a tanulásban és a mindennapi életben is, segítséget nyújt a gyerekeknek és a szülőknek egyaránt. Célja, hogy ezáltal kamaszaik nagyobb biztonságban legyenek az online térben, ne legyenek/lehessenek kitéve zaklatásnak (cyberbullying) és áldozattá válásuk, verbális vagy fizikális abúzusuk, súlyosabb esetben prostituálásuk elkerülhető, megelőzhető legyen.

3. Kézműves tevékenységek katalógusának elkészítése, tananyagfejlesztés

Mesterprogramja harmadik eleme a szabadidő értelmes eltöltésének témaköre, amely elsősorban az értelmileg sérült gyermekek, fiatalok esetében kap hangsúlyos szerepet.

Hazai és külföldi, fogyatékosokat ellátó intézmények meglátogatását tervezi, és gyakorlataik összegyűjtésére vállalkozik, amiből egy olyan típusú kiadványt szeretne összeállítani, ami fotókkal illusztrálva mutatja be az adott tevékenységet, kategorizálva anyagszükséglet, alapanyag ár, időigény, bonyolultság, gyakorlottsági fok szerint is.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Mesterprogram

megvalósítási időszak: 2021–2025

Soproni Theodóra, mesterpedagógus

A mesterprogramjának címe és fő szakmai célja

Német filmek feldolgozása egy nem hagyományos filmklub keretén belül, amely hozzájárul a kompetenciaalapú nyelvtanításhoz, ezáltal segítve a sikeres érettségi vizsga és/vagy középfokú német nyelvvizsga letételét.

Gimnáziumában a német nyelv második idegen nyelvként van jelen, ugyanakkor kiemelt jelentősége van annak, hogy minél több diák érettségizzen közép, illetve emelt szinten és/vagy legalább B2 szintű nyelvvizsgát tegyen. Mesterprogramja iskolánkon belül is egy hiánypótló szerepet tölt be. E program jelentősen hozzájárul, hogy tanulóink nyelvtanítása során mind a 4 készség fejlesztése megvalósuljon. A programban megvalósítandó feladatok a tanulók fejlődésének, fejlesztésének támogatására irányulnak az intézményi érdekeket figyelembe véve.

Programja során megvalósítandó célok: a tanulók általános műveltségének bővítése a német történelem, kultúra, filmművészet megismerésének segítségével. Érdeklődés

felkeltése az idegen nyelvű szakirodalom olvasásához, *önálló véleményalkotási készség fejlesztése, átfogó, komplex ismeretszerzés biztosítása, metakogníció és célorientáció fejlesztése a tanulóknban, a tanulók produktív és reprodukív szókincsének fejlesztése, csoportra szabott együttműködés fejlesztése, az érzelmi intelligencia fejlesztése.*

A projekt megvalósítása során nemcsak a tanulók nyelvi kompetenciája fejlődik, hanem látóköriük is szélesedik. A tervéhez kapcsolódnak külföldi utazások, külföldi intézményekkel kapcsolatfelvétel, tapasztalatcsere. Tervében a filmek megtekintése előtt alapos kutató munka segítségével dolgozzák fel a mondanivalót, melyhez feladatlapokat készítenek, amelyeket az iskola honlapján más iskolák számára is elérhetővé tesznek. Az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése mellett hangsúlyt helyez a területspecifikus kompetencia fejlesztésére, a sztereotíp sémáktól eltérő helyzetekre, szituációkra történő érzékenyítés kiemelt szerepet kap a filmek összeállítása során. Néhány film a listából: Das Leben des Anderen, Honigfrauen, ERbsen auf halb 6, Sophie Scholl, Die Fremde.

Szent István Gimnázium

Kutatótanári program
A tanulók kémiai részecskékkel kapcsolatos ismereteinek
feltárása, fogalmi fejlődésük vizsgálata

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Dr. Sumi Ildikó, kutatótanár

Számos felmérés, kutatás támasztja alá, hogy a tanulók természettudományos tantárgyi attitűdje az iskolában eltöltött évek alatt folyamatosan csökken. Közöttük a kémia és a fizika népszerűsége a többi tantárgyétól is elmarad.

A hetedik évfolyamon elkezdődik a különböző kémiai részecskék megismerése, így a részecskeszemlélet kialakítása, a részecskemodellek tanítása. A részecskék világa nagyon nehezen megfogható a kémiai tanulmányok kezdetén. A tanulók már az oktatásba való bekerülés előtt is rendelkeznek természettudományos ismeretekkel, amelyek főként a mindennapi tapasztalatokon alapulnak. Ezek az iniciális modellek gyakran szembekerülnek az iskolai oktatás során megismert tudományos modellekkel. E kettő keveredése vezethet tévképzetek kialakulásához.

A kutatása során a hetedik évfolyamtól a tizedikes évfolyam végéig vizsgálja azt, hogy a tanulók mennyire tudták elsajátítani az egyes alapvető kémiai fogalmakat, mennyire értik és tudják azokat egyszerű feladatokban alkalmazni, valamint milyen mértékben változott, fejlődött az egyes fogalmakkal kapcsolatos ismeretük.

A kutatási kérdések a saját sokéves kémiatanári pályafutására alapozva fogalmazódtak meg. Munkája során folyamatosan azzal szembesül, hogy a diákok kezdeti lelkesedése a kémia iránt a kilencedik évfolyamra csökken, és ez a folyamat még intenzívebbé válik a tizedik évfolyamra. A probléma fő oka, hogy a kémiai részecskéket, azok alapve-

tő tulajdonságait, a köztük levő kölcsönhatásokat nem tudják értelmezni, nehezen vagy nem értik meg a folyamatok lényegét, így a kémia a továbbiakban nehezen tanulhatóvá válik számukra. A kilencedik évfolyam tananyaga alapvetően a részecskékre épül. Ez nem véletlen, hiszen ezzel megalkalmazható a tizedikes évfolyam kémia ismeretanyaga is. Ha megértés nem történik, az alapos tudás nem áll rendelkezésre, akkor a szerves kémia terén és biológiából is nehézségek adódnak.

A kutatásához kapcsolódó kérdések két csoportba oszthatók. A kérdések első csoportjának megválaszolására egy tudásszintmérő tesztet alkalmaz a kilencedik és a tizedik osztályt kezdő tanulók adott mintájára. Közöttük budapesti és vidéki gimnáziumok diákjai is vannak. Célja annak feltárása, hogy a minta populáció tagjai milyen bemeneti tudással rendelkeznek a tanév elején a részecskék egyes tulajdonságaira, alapvető fogalmakra nézve. A többi kérdés azt vizsgálja, hogy az egyes évfolyamokon tanuló diákok (hetedikétől kezdve) milyen mértékben sajátították el az adott fogalmakat, ezek milyen átalakuláson mentek keresztül és milyen tévképzetek terhelik leggyakrabban a gondolkodásukat.

A kutatása eredményeit szükségesnek tartja szélesebb körben is megosztani. Kémiatanár kollégáin kívül tudományos konferenciákon, valamint kémia szakos egyetemi hallgatók körében is ismerteti a tapasztalatait.

Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021-2025

Szabó Csilla, mesterpedagógus

Az intézmény Rákospatak utcai általános iskolájában különböző mértékben hallássérült gyermekeknek tanít magyar nyelvet és irodalmat.

Pályakezdetétől foglalkoztatja a kérdés: Hogyan tehetné az olvasást, az irodalmi művek megismerését élménnyé a tanítványai számára?

Már a pályája kezdetén szembesült azzal, hogy az olvasott szöveg megértése igen nagy erőfeszítést kíván a tanulóktól. Hallássérülésük következményeként szókincsük jóval szűkebb, mint halló kortársaiké, különösen az elvont fogalmak területén. Hibásan alkalmazzák a magyar nyelvre jellemző nyelvi szerkezeteket. Mindez nehezíti számukra a szövegértést.

Szembesült az ellentmondással: a hallássérült gyermekek szókincsbeli hátrányukat az olvasás útján csökkenthetnék legeredményesebben. Ezen az úton bővíthetnék a számukra nehezen megközelíthető, elvont fogalmak körét, különösen a jellemvonásokat, érzelmeket, szándékokat, motivációkat kifejező szókincs tekintetében. Erre az „érzelmi szókincs” pedig mindenképpen szükségük van, hiszen csak ennek birtokában tudják megosztani érzéseiket, és azonosulni mások érzéseivel. Ez az empátia és a társas kapcsolatok építésének alapja. A társadalomba való beilleszkedésük feltételét jelenti.

Ezekből a felismerésekből született meg mesterprogramja, annak fő célkitűzéseivel:

1. Egy mai ifjúsági regény átdolgozása 6. -7. osztályos hallássérült tanulók számára

A regény kiválasztásának két fontos szempontja: a nyelvezte és a mondanivalója.

A témája legyen alkalmas a hallássérült kamaszok érzelmi intelligenciájának fejlesztésére.

A könyv szereplőiben magukra ismerhessenek, érezzék, hogy az elmesélt történet akár a saját történetük is lehetne.

Az átdolgozás folyamata olyan részfeladatokat igényel, mint az egyes fejezetek kisebb egységekre tagolása, az összetett mondatok tagmondatokra bontása, a kiválasztott részletek saját megfogalmazású összekapcsolása, a megértést segítő szótár és a megértést ellenőrző – támogató feladatsorok összeállítása.

2. Irodalmi segédanyag 7. -8. osztályos hallássérült (nagyothalló) tanulók részére

Az új NAT gyógypedagógiai irányelveinek ismeretében az alkotó él a szűkítés, válogatás, adaptálás lehetőségeivel. Egyszerűen megfogalmazott magyarázatokkal, minél több képi ábrázolással teszi érthetővé a prózai és lírai műveket. Kreatív, ugyanakkor a speciális, hallássérült – pedagógiai módszereket követő feladatokkal segíti az értelmi, érzelmi feldolgozást. Ez utóbbit az irodalomterápia eszköztárával is megtámogatja.

Budapest XIII. Kerületi Hegedüs Géza Általános Iskola

Mesterprogram a művészeti irányvonal erősítésére, és művészeti projektek megvalósítására

Megvalósítási időszak: 2016–2020

Szabó Emese, mesterpedagógus

Iskolája Pedagógiai Programjában a tehetséggondozás jelentős szerepet kap. Ennek a fontos területnek a megerősítésére és egyben megújítására írta meg mesterprogramját, mely iskolai rendezvényeken megvalósítható projektekből állt.

Programjával iskolájában a művészeti irányvonalat elméleti és gyakorlati téren kapcsolta össze, tervezőként és megvalósítóként egyaránt. Összehangolta a művészeti területen dolgozó munkatársak tevékenységét, elvállalta a hagyományörző munkaközösség vezetését. Terveinek megvalósítása során a tehetséges tanulók, a tanáraik, és a zenében tehetséges szülők aktív részvétele jelentősen növekedett az iskolai rendezvényeken. Innovatív tevékenysége széleskörű, és az egész tanévet átívelő feladatok megvalósításából állt:

Zenei szakkörökön, énekkaron, furulyaórákon színvonalas felkészülést biztosított tanítványainak az iskolai műsorokon való részvételre. Vezetésével az iskolai Kiskórus minden iskolai rendezvényen szerepelt.

Felkészítette iskolája kiskórusát a kerületi Éneklő Ifjúság kórusversenyeken való eredményes szereplésre, ahol több évben is arany minősítést szereztek.

Kórusának jutalmazására évente kóruskirándulást szervezett. Ezeken az alkalmakon budapesti helyszíneket látogattak meg, és zenei előadásokon vettek részt a kórustagok.

Iskolájával bekapcsolódott a MÜPA Partneriskolai Programba, melynek során a két intézmény a művészeti és közönségnevelés területén megfogalmazott közös célokat valósított meg.

Iskolájában a népdaléneklési versenyek szervezését vállalta. Sikeresen felkészítette tehetséges tanítványait a ke-

reületi népdaléneklési versenyekre, melyeken rendre arany minősítést szereztek.

Hagyományteremtő kezdeményezésként szervezte meg minden októberben a Zenei Világnapot. Az előadásokon az iskola tanulói, és a szülők is zenéltek.

Az énekórák kompetencia alapú szervezésében segítséget nyújtott iskolájában a fiatal, illetve a tárgy iránt érdeklődő kollégáinak. Zenei mentorként énekórákat látogatott, és házi bemutató órákat tartott. 2017-ben kerületi szintű, ének-zene bemutatóóra tartását vállalta a XIII. kerületi Pedagógiai Napok keretében, ahol a ritmikai eszközök sokoldalú használatát mutatta be tanulóival.

Nevéhez fűződik a hagyományteremtő Nyáresti koncertek szervezése az iskolájuk udvarán, melyen az iskola tehetséges tanulói szerepeltek. Vendégművészek, volt tanítványok és szülők fellépése színesítette a rendezvényt.

Mesterprogramja részeként összefogta az évenként szervezett Hegedüs-gálák, köztük az iskola fennállásának 60. évét megünneplő műsor rendezését. A műsorokban a szervezésen kívül a gyermekkart és a tanárokból álló felnőtt kórust is vezette.

Felvette a kapcsolatot iskolája volt tanítványaival, és megszervezte intézményében az Anima Musicae Kamarazenekar előadását. A vonósenekar tagjai missziójuknak tekintik a klasszikus zenei kultúra megismertetését és átadását a felnövekvő ifjúság számára.

A mesterpedagógus mesterprogramjának megvalósítása során minden alkalmat megragadott, hogy intézményében értékes zenei lehetőségeket teremtsen.

A szívügyének érzi, hogy a gyerekekhez eljuttassa a klasszikus zenét.

Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Szalai Bernadett, mesterpedagógus

Szalai Bernadett 1989 óta az Ady Endre Gimnázium tanára, tizenöt éven át volt az iskola igazgatóhelyettese, 2013 óta igazgatója, második vezetői ciklusát tölti.

Aktív, alakító szerepet töltött be az intézmény profiljának, szellemiségének, közös értékeinek kialakításában, és részt vett minden olyan alapidokumentum elkészítésében, melyek ezt tükrözik.

Az elmúlt évtizedekben arra törekedett, hogy a köznevelési rendszer változásainak következtében kirótt kötelezettségeket teljesíteni tudja az iskola, és emellett a szervezeti megújulásnak, fejlődésnek is mindig teret adott. Saját szakmai fejlődését, továbbképzéseit, intézményen kívüli szakmai kapcsolatait mind szaktanárként, mind vezetőként e cél szolgálatába állította.

Szalai Bernadett a 2013-ban benyújtott intézményvezetői pályázatában kitűzött vezetői célok megvalósítása után úgy látta, hogy az iskola 30 éves fennállása alatt végzett munka folytatása nehézségekbe ütközhet, ha a szakos ellátottság hiánya fenyeget, illetve ha nem kapnak elég támogatottságot az innovatív ötletek, azaz a kollégák egy részén a kifáradás, kiegész jelei tapasztalhatók. A külső és belső kockázatok szubjektív észlelését adatokkal, elemzésekkel is alátámasztotta.

Az intézményvezetői mesterprogramban az alábbi célokat határozta meg:

1. Az Ady Endre Gimnáziumot érő kihívások, változások felmérése, elemzése. **A tantestület** prognosztizálható és szükségszerű **átalakulásának**, kicserélődésének stra-

tégiai és operatív **irányítása**. A szakos ellátottság biztosításán kívül törekszik a tantárgyfelosztás stabilitására is. Meggyőződése, hogy a gimnáziumot nem csak az iskola-választó tanulók és szüleik előtt kell vonzóvá tenni, hanem a leendő kollégák előtt is.

A Gimnázium **szellemiségének, értékeinek megőrzése**, a minőségi oktatás-nevelés biztosítása, a tantestület egységes szervezatként való megtartása, a Pedagógiai programban foglaltak megvalósítása, a várható személyi változások (pl. nyugdíjba vonulások) ellenére.

A **tanárképző intézményekkel** való együttműködési megállapodások, tanárjelöltek fogadása ennek a folyamatnak része.

2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka minőségének további növelése érdekében a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezések, különösen a **mesterpedagógus-programot megvalósító kollégák fejlesztő innovátori tevékenységének támogatása**, a szervezet egésze általi elfogadottságának, az iskolai erősségek, értékek körébe való beépülésének lehetővé tétele. Fontos vezetői feladatának tartja ebben a folyamatban, hogy hatékonyan menedzselje az idő- és erőforrás-szükségleteket.

A **belső tudásmegosztás** tereinek, alkalmainak programszerű megteremtése.

Szalai Bernadett elkötelezett amellett, hogy támogassa a kollégák szakmai fejlődését, hiszen az egyéni ambícióknak az intézményi célokhoz való illeszkedése az intézmény egészének fejlődési lehetőségét jelenti.

Budapest XIII. Kerületi Vízafogó Általános Iskola

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2023

Szállási Zsuzsanna, mesterpedagógus

A mesterprogram címe: Egészségprogram a Vízafogó Általános Iskolában

A modern, felgyorsult világban az értékrend változása és az életvitel labilissá válása következtében extrém mértékben megszorodtak a civilizációs betegségek és azok veszélyeztető tényezői. A felnőttek, gyerekek sokkal több időt töltenek zárt helyeken, valamint a számítógép az okos telefon, okos eszközök és a TV rabságában. Egyre kevesebbet mozognak a szabadban, mennek együtt kirándulni, keveset alszanak, gyorsételeket fogyasztanak, gyakoriak a túlsúly, a testtartási, mozgásszervi és idegrendszeri problémák, valamint az immunrendszer gyengesége. Ennek következtében többet hiányoznak az iskolából, gyakran váltanak munkahelyet. Konfliktusaikat, stresszhelyzeteiket sokszor nem megfelelő módon kezelik.

A mesterprogram a pedagógia hatékony eszközével segít újszerű, innovatív lehetőségeket, ismereteket felkínálni, az iskola életébe beépült jó gyakorlatokat továbbfejleszteni, közvetíteni, szervezett, tematikus formában, testi-lelki egészségmegőrzésük érdekében.

A pedagógusok mentálhigiénéjének ápolása is a mesterprogram céljai között szerepel. A napi tanítás során számos

stresszhelyzet, frusztráció éri a pedagógusokat, melyet ki-ki a maga módján, habitusának megfelelően kezel. A nevelőtestületek átlagéletkora és a szakmában eltöltött évek miatt fenyegető veszélyként jelenik meg a kiégés problémája.

A mesterprogram megvalósításának célcsoportja közé tartoznak a szülők is. Nekik segítve, szülői kompetenciájuk fejlesztéséhez opcionális alternatívákat kínál fel az 5 éves program.

Ebbe lehetőség szerint szakembereket von be. (pl. iskolapszichológus, védőnő, külsős szakemberek)

Sikerkritériumként nem kevesebbet tűz ki célként, mint a mesterprogram megvalósítását szolgáló programok beágyazódását az iskolai életbe, testileg-lelkileg egészségesebb, boldogabb, kiegyensúlyozottabb résztvevőkkel.

Néhány tematikus program:

- Előadások szülőknek, pedagógusoknak
- Boldog Iskola Program
- Öko hét
- Vivicitta –Sulicitta futás
- Egészség hét
- Zöld szombat

Gyengénlátók Általános Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2021

Szászné Kiss Magdolna, mesterpedagógus

A Gyengénlátók Általános Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma a gyengénlátók nevelés-oktatásának hazai központja. Mint az ország egyetlen ilyen típusú oktatási intézménye, küldetésének tartja, hogy felhívja a figyelmet a gyengénlátó gyermekek speciális igényeire és a segítségnyújtás korszerű lehetőségeire. A mesterprogram fő irányvonala a tudásmegosztás, melyet négy területen kíván megvalósítani.

1. Pedagógusjelöltek szakmai gyakorlatának vezetése

Az intézmény megalakulása óta az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának gyakorlóiskolai partnere. A tanítási gyakorlatok alatt a hallgatók tapasztalatokat szerezhhetnek a gyengénlátó tanulók életkori sajátosságaihoz igazodó oktató-nevelő munka sajátosságairól. Munkájuk objektív és szakmai szempontú értékeléséhez egy önértékelési szempontsor készült, mely a hallgatók szakmai szempontú önreflexiójához nyújt segítséget.

2. Az EGYMI munkájának a segítése, részvétel az integráló pedagógusok továbbképzésében

Az intézményben folyó szakmai munka fontos eleme a látássérült tanulókat integráló pedagógusok szakmai megsegítése. E munka havi rendszerességgel ún. „Nyílt napok” formájában valósul meg. A program két fő része a nap

témájához kapcsolódó bemutató órák megtekintése, és a hozzájuk kapcsolódó szakmai előadások meghallgatása. A mesterprogram részeként az alsó tagozatos matematika oktatás módszertani sajátosságairól szóló rész került kidolgozásra.

3. Az iskola és a szülők közti hatékony együttműködés elősegítése

Az oktató-nevelő munka eredményének hatékonyságát a család és az iskola, a szülő és a pedagógus közti együttműködés segíti elő. Különösen igaz ez a sérült gyermeket nevelő családok esetében. A mesterprogram célja a bizalmon alapuló partneri viszony kialakítása, és a szülői kompetencia pedagógiai tanácsadással történő megerősítése.

4. IKT eszközök tanórai alkalmazásának lehetőségei

A Gyengénlátók Általános Iskoláját megalakulása óta folyamatos szakmai fejlődés jellemzi. Az elmúlt időszak egyik legnagyobb kihívását éppen a digitális tananyagok hatékony alkalmazása, illetve adaptálása jelentette. Éppen ezért a program egyik fő célkitűzése az IKT eszközök iskolai használatának elősegítése. Ennek keretében a pedagógus olyan digitális anyagokat próbál ki és gyűjt össze, melyek a gyengénlátó tanulók oktatásában a tanórai keretek között is megfelelően használhatók.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Látássérült gyermekek, fiatalok szexuális nevelése – tananyagfejlesztés

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Szemerei Éva, mesterpedagógus

„A szexuális nevelés mindazoknak a feladata, akinek feladata a nevelés”.

Dr. Szilágyi Vilmos

A szexuális nevelés az egyik legfontosabb nevelési terület. Az emberi szexualitás, tágabb értelemben pedig az emberi kapcsolatok, az intimitás alapvetően határozzák meg az életminőséget. Mégis elhanyagolt terület ez az iskolákban, számtalan zavar, háritás övezi. Ahogy az oktatás, nevelés más területein, a szexuális nevelésben is vannak szempontok, amiket a látássérültek esetében máshogy kell megközelíteni. A mesterpedagógus erre a területre fókuszálva az alábbi célokat szeretné elérni a következő öt évben:

Tudásbázis létrehozása a szexuális nevelés témakörében:
Szakirodalmi bibliográfia összeállítása: a témával kapcsolatos irodalmak, kutatások, publikációk, bibliográfiájának

közzététele. Másik oldalról azoknak a gyerekeknek íródott, tanórákon felhasználható felvilágosító könyveknek irodalomjegyzéke, amik látássérültek számára is használhatók, vagy adaptálhatók, hogy a kollégák napi rutinjukba be tudják ezeket emelni. A nagyobb gyerekek számára szexedukációs ifjúsági könyvek akadálymentesítése.

Célja, hogy szakmai párbeszéd induljon el a szegregált intézményben. „Szex-team”-létrehozása, induljon el egy csapatmunka, a szexuális nevelés alapelveinek lefektetése, majd beemelése a helyi tantervbe, az ép értelmű, tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott tanulókra vonatkoztatva mind általános iskolai, mind szakiskolai szinten. Ehhez használni fogják a más iskolákban, intézményekben bevált jó gyakorlatokat, tapasztalatokat (kitekintve a nemzetközi vakügyi intézményekre is).

Fontos szempont, hogy a szülőket és az integráltan tanulókat is megsegítsék ebben a kényesnek tartott témában.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2021

Székelyné Kárpáti Ildikó, mesterpedagógus

A látássérülteket ellátó köznevelési intézmény részeként működő különleges gyermekotthoni egység szakmai vezetője. Munkája során a gyermekvédelmi és gyógypedagógiai tevékenység összhangját szükséges megvalósítani. Mesterprogramjának 5 éves feladatai két határozott pólus köré csoportosíthatók. A gyerekek állapotában intézményi szinten megfigyelhető változásokat a gyermekotthonba kerülő gyerekek körében is tapasztalják. Míg 2007-ben a gondozottak 20%-a volt halmozottan sérült, 2016-ban már ez az arány 50%-ra emelkedett. Az utóbbi években a gyermekotthonban elhelyezett gyerekek mindegyike halmozottan sérült. Mivel a szakmai dolgozók gyermekvédelmi szakirányú képzettségűek, ezért fontos a speciális gondozási és nevelési feladatokra való felkészítésük.

1. Ennek megfelelően mesterprogramjának első projektje: A gyermekotthoni dolgozók felkészítése a halmozottan sérült, nevelésbe vett gyerekek gondozására-nevelésére, valamint az infrastruktúra ennek megfelelő átalakítása.

A projekt megvalósítása során az óvodai egységben halmozottan sérült gyerekcsoportokat vezető gyógypedagógusok gyakorlatorientált belső továbbképzés keretében ismereteket nyújtottak látás-, és értelmi sérülés, mozgásfejlesztés, kommunikáció és önkiszolgálás fejlesztése témakörben a gyermekotthoni dolgozók részére. Ezt követően a szakmai dolgozók hospitáltak az óvodai csoportokban az elméleti képzés tematikus egységeinek megfelelő foglalkozásokon. A problémákra fókuszáló esetmegbeszélések eredményeként a gyermekotthoni keretek között megvalósítható, és

a hétköznapi életbe ágyazott fejlesztés lehetőségeihez igazodó tervek készültek. Emellett létrejött a gyermekotthoni tevékenységek során használható speciális eszközök, és lehetséges szabadidős tevékenységek gyűjteménye CD formájában.

2. Mesterprogramja második projektje:

Az utógondozói munkakör megszűnése ellenére a felnőtt fiatalok képességeikhez mért önálló életre felkészítésének, intézményi elhelyezésének, utánkövetésének megszervezése.

A folyamatosan növekvő utógondozói létszám és ezzel együtt az utógondozói munkakör megszűnéséből adódó nevelői többletfeladatok elosztása megköveteli a munkaszervezés átalakítását. Ezért a projekt során megvalósul az utógondozói feladatok megosztása a lakásotthoni csoportokban dolgozó kollégákkal és a gyermekotthonon kívüli szakemberekkel való együttműködés útján. A projekt lényeges momentumai az utánkövetés is, amikor a fiatal ugyan nem szorul szociális intézményi elhelyezésre, de egy ideig valamilyen mentori támogatásra igen, amelyet a rendszer jelenleg nem biztosít. Megtörtént a befogadó szociális intézmények feltérképezése, a kiválasztott intézményekben szakmai látogatások szervezése, majd ezek alapján adatbázis létrehozása a lehetséges befogadó intézményekről a gyermekotthonból kikerülők megfelelő intézményi elhelyezése érdekében.

Mesterprogramja tükrözi, hogy annak végső célja a gyermekotthonban élők sérüléseiből adódó hátrányainak minél teljesebb körű kompenzálása.

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekotthona

Innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2024

Dr. Szombati Zsigmondné, mesterpedagógus

Az AtoMol molekula-modellező eszköz továbbfejlesztése

Gyógypedagógusként évtizedek óta gyűjti a tapasztalatokat a vak és aliglátó tanítványok tanulási, megértési és fogalomalkotási folyamataira vonatkozóan. A kémia tantárgy tanítása során szembesült a tanulók nehézségeivel. Egy olyan modellező taneszközt készített, mely érthetővé teszi, hogy az atomok hogyan épülnek fel, valamint érzékletesen, taktilisan mutatja a molekulákat és annak kötéseit.

Az általa fejlesztett AtoMol 2015-ben került szabadalmi oltalom alá. Az azóta eltelt idő rávilágított a kezdeti hibáira, melyet a mesterprogram első szakaszában kiküszöbölt.

A készlet alapanyaga filc, az atommagot, illetve az elektron-pályákat vékony zsinór választja el egymástól. Az atommagban levő protonokat gyöngy helyettesíti, az elektronokat gomb, míg a szabad elektron helyeket gomblyuk szemlélteti. Az atomok molekulává válását a gombok és gomblyukak összekapcsolásával lehet modellezni. A kötések így valamennyi tanuló számára értelmezhetővé válnak. Az atomokat tároló egység a periódusos rendszernek megfelelően van ellátva zsebekkel, melyeken sík- és Braille-írással van jelölve a csoportok és az atomok neve. A készlettel

való munka fejleszti a tanulók figyelmét, logikai gondolkodását, kreativitását is.

A következő változtatásokat eszközölte

A könnyebb leolvasás érdekében a protonok ábrázolásánál kétféle gyöngyöt használ a tízesek és egyesek esetében. A vegyértékelektronoknál a páros elektronokat eltérő gombfelület szemlélteti, a páratlan elektronok viszont eltérő tapintásra és színre is. Az atomok darabszámát növelte a kiscsoportos foglalkozás igényeihez. A kivitelezés megtörtént, a tesztelése folyik a tanítási gyakorlatban.

Az eszköz bármely iskolatípusban használható, fogyatékosságtól függetlenül. A látássérült fiatalok is együtt tudnak dolgozni látó társaikkal, így az AtoMol egyetemesnek mondható.

Meggyőződése, hogy a találmány sok fiatal érdeklődését felkeltheti a tantárgy iránt, ezáltal tudásuk biztosabb alappokra helyeződhet.

Az AtoMol film bemutatja a You Tube-on, hogy a fent leírtak hogyan igazolódnak a pedagógiai gyakorlatban.

<https://www.youtube.com/watch?v=Q4f7XoWNQSc>

Szent István Gimnázium

Mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Tamás Beáta, mesterpedagógus

Mentorálás egy motivált, pozitív attitűddel rendelkező tanár generációért

„Mindenki, aki visszagondol a saját oktatására, tanárookra emlékszik, nem módszerekre vagy technikákra. A tanár a szíve az oktatásnak.”

(Sidney Hook)

1. Iskolán belüli tevékenység

- Mesterprogramját elsősorban a tanári pályára készülő tanárjelöltek mentorálására építi.

Tapasztalatával, szaktárgyi tudásával, elhivatottságával készíti fel a tanárjelölteket választott pályájukra, indirekt módon is irányítva módszertani kultúrájuk kialakítását, elmélyítését. Emellett aktívan segíti a gimnáziumba kerülő, pályakezdő tanárok, gyakoronokok beilleszkedését mind szakmai, mind pedagógiai területen. (szaktárgyi témák megbeszélése, osztályfőnöki tapasztalatok megosztása stb.)

- Egyik vezetője az intézmény mérési értékelési csoportjának. Tevékenysége magában foglalja a kétévenként megvalósuló tanárok értékelési kérdőívek felülvizsgálatát, megújítását, az évenkénti kompetenciamérések eredményének értékelését, az eredmények ismeretében a további célok meghatározását és a szülői, diák, tanár elégedettség mérésének szakmai vezetését.

- Felvállalta a nyolcadik osztályosok továbbtanulását segítő, változatos feladatokat tartalmazó matematika feladatgyűjtemény összeállítását. Ezt megelőzően a hatodik osztályosok számára készített egy jól használható, felvételi sikerességét segítő feladatgyűjteményt.
- Egyik vezetője az iskolánkban formálódó témahét rendszerének kidolgozását végző csapatnak. Az általa vezetett munkacsoport olyan program kialakítását végzi, amely az iskolánk tanulóinak érdeklődésén alapul, tekintettel van a világban történő gyors változásokra, ugyanakkor a programban a gimnázium által felvállalt értékek is megjelennek.

2. Iskolán kívüli tevékenység

Előző mesterprogramja az innovációs tevékenységéhez kapcsolódott. A matematika tankönyvírás mellett tankönyvi lektorálások, az értékeléshez szükséges feladatsorok, helyi tantervek elkészítése is jelzi előző mesterprogramját. Az innováció ennek a mesterprogramnak is szerves része. Részt vesz egy munkacsoportban, amely feladata az új NAT-hoz kapcsolódó egyik felső tagozatos matematika tankönyvcslád megújítása, az ehhez kapcsolódó tanmenet elkészítése, és az ehhez kapcsolódó felmérők összeállítása. Ha a matematikatanárok részéről igény lesz, szerzőtársaival módszertani továbbképzéseket is tart.

*Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény*

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Tapa Gergely, mesterpedagógus

A Mozsásjavító egy több mint száz éves múltra visszatekintő, szakmailag egyedülálló, folyamatosan meghatározó intézménye oktatási rendszerünknek. Belső struktúrája nagyon összetett, a lehető legtöbb irányból igyekszik elérni a célját, biztosítani a legkorszerűbb sérülésspecifikus nevelést-oktatást, a különböző terápiákat, az egész napos mozgásnevelést, gondozást, egészségügyi és kollégiumi ellátást óvodás kortól a középiskola befejezéséig. Céljaink elérése érdekében minden támogató területnek többé-kevésbé egyfelé kell hatnia. Ugyanakkor az évek óta megfigyelhető nagyfokú fluktuáció komolyan megnehezíti az egységes szemlélet kialakítását. Elemi érdek, hogy az új dolgozók minél hamarabb beletanuljanak munkakörükbe, interiorizálják a közös célokat, ezáltal segítsék a komplex fejlesztést. Nem elhanyagolható az a szempont sem, hogy otthon érezzék magukat a Mozsásjavítóban, hátha ezáltal csökkenthető az elvándorlás. Az egységes szemlélet kialakításának alapja a belső tudásátadás kell, hogy legyen. Hiszi, hogy a Mozsásjavító ereje abban rejlik, hogy nyitott az újításokra, szakmailag sokszínű, és hogy képes a belső tudásmegosztásra. A mesterprogram ezeket a területeket hivatott támogatni.

A kolléga tervezett mesterprogramja támogatja az intézménybe érkező kollégák szakmai fejlődését, segíti pályaszocializációjukat, intézményi beilleszkedésüket, növeli elkötelezettségüket. Erősíti a folyamatos és tudatos szakmai fejlődés igényét az intézményen belül. Képzésekkel támogatja az innovációs folyamatokat, a kollégák folyamatos előrelépését. A mesterprogramjában a következő területek megreformálását tűzte ki célul:

1. Belépő Csomag

Ez egy digitálisan átadott dokumentumgyűjtemény, aminek az átdolgozása a mesterprogram meglátása szerint égető kérdés, mert csak kevés információval rendelkeznek, hogy ténylegesen mire is van szükségük az új dolgozóknak, és csak futólag vizsgálták, hogy milyen hatékonysággal működik az ilyen típusú információátadás. Jelenleg többnyire a száraz tényekre fókuszál csupán, a szemlélet formálásában nem tűnik elég hatékonynak.

2. Tudásmegosztás

Belső Továbbképzésünk nagyjából az intézmény rekonstrukciójával egyidős, de mára céljaiban, feladatait tekintve jelentősen átalakult fóruma a szakmai tudásmegosztásnak. Jelenleg inkább Belépő Képzésnek kellene hívni, hiszen az intézménybe érkező új dolgozók érzékenyítése, szemléletének formálása, és mindennapjaik hatékony támogatása a fő célja. A képzés reformjára van szükség, mert bár mindig igyekezett reagálni ez előző év tapasztalataira, de ez teljesen esetleges volt, ezért szükségszerűnek érzi az igényeket felmérni, az elégedettség mérését kidolgozni és bevezetni. Nyilvánvalóvá vált, hogy az intézmény különböző területein dolgozóknak más segítségre van szükségük az első időszakban, melyre a mesterprogram szerint a tudásmegosztás differenciálásával lehetne hatékonyan reagálni. A mesterprogram elhivatott abban a tekintetben, hogy szeretné a tudást azok számára is újra elérhetővé tenni, akik régebb óta dolgoznak náluk, és szívesen csatlakoznának egy moduláris rendszerű képzéshez, felfrissítve, megújítva ezzel ismereteiket.

Németh László Gimnázium

Fejlesztő támogatói mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2017–2021

Tóth Zsuzsanna, mesterpedagógus

A mesterprogram **fő tevékenységfókuszaként** az egyéni összefüggő szakmai gyakorlatot végző tanárjelölt hallgatók mentorálását jelölte és valósította meg az első négy év folyamán.

A mesterprogramban vázolt főbb szakmai céljai

1. cél: A tanárjelölt hallgatók szakmai gyakorlatának vezetése, tapasztalatszerzésük irányítása, a gyakorlat fejlesztő értékelése.

A cél elérése érdekében tervezett tevékenységek megvalósultak; a pedagógusjelöltek szakmai gyakorlatának előkészítése – az intézményvezetővel és a képző egyetem képviselőivel egyeztetve megtörtént. Ezt követte a gyakorlat megtervezése és levezetése; a hospitálási, tanítási és tanításon kívüli tevékenységek figyelemmel kísérése, majd a pedagógusjelöltek szakmai munkájának elemzése, kompetenciáik diagnosztikus és fejlesztő értékelése.

2. cél: Az eddigi mentori munka továbbfejlesztése, új elemekkel történő bővítése: a pedagógusjelöltek előzetes elvárásainak felmérése, valamint tanulói visszajelzés kérése a tanárjelölt munkájáról a tanítási gyakorlat végén.

3. cél: Az iskolai gyermekvédelmi munka koordinálása; a pedagógusjelöltek bevezetése az iskolai gyermekvédelmi munkába.

A gyermekvédelmi munka fontosságának megismertetése a tanárjelölt hallgatókkal több szinten is megtörtént:

- az általa, illetve más kolléga által mentorált, iskolánkban tanítási gyakorlatot teljesítő pedagógushallgatók részére – a mentor vagy a hallgató kérésére – egyéni vagy kiscsoportos tájékoztatást tartott az iskolai gyermekvédelmi munkáról;
- a képző egyetem felkérésére a Pázmány Péter Katolikus Egyetem pedagógia szakos csoportjának kihelyezett szakmai napot szervezett iskolánkban, melyen a tanárjelölt hallgatók megismerkedhettek az iskolánkban folyó gyermekvédelmi munkával.

Ezen kívül részt vett az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Intézetében folyó, mentori (tanítási gyakorlatvezetői) munkáról szóló kutatásban, melynek eredményeként született tanulmány megjelent Európa legjobb, a világ második legjobb mentorálással foglalkozó szaklapjában. A publikált tanulmány címe, amely 12 mentortanár és 14 pedagógusjelölt bevonásával készült: The use of audio diaries to support reflective mentoring practice in Hungarian teacher training.

Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium

Fejlesztő innovátori mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Törökné Karakas Marianna, mesterpedagógus

Az Ady Endre Gimnáziumban fontos, hogy az iskolának nemcsak oktatni, nevelnie is kell. Cél, hogy a tanulók értsék környezetük jelenségeit, a diákok sikeres érettségi vizsgát tegyenek, s a tenni akaró diákok számára minden lehetőség adott legyen a problémamentes átmenetre a felsőoktatásba.

A diákok egyre többet használják eszközeiket (számítógép, mobiltelefon, tablet). A mesterprogram előtérbe állítja a digitális eszközöket, épít arra a motivációs erőre, melyet ezen eszközök hozhatnak. Fontos az IKT eszközök által biztosított lehetőségek kihasználása, az IKT-val támogatott tanulás módszertanának szem előtt tartása mellett.

1. Kompetenciamérésre való felkészítés folyamatának fejlesztése

A kompetenciaméréssel kapcsolatos feladatok koordinálása, az eredmények kiértékelése lehetővé teszi a rálátást a folyamatokra, eredményekre. A mesterprogram célja megvizsgálni a felkészítési folyamatot, hogy a rendelkezésre álló tárgyi és személyi erőforrások felhasználásával minél sikeresebb lehessen a diákok kompetenciáinak fejlesztése, s az eredmények javuljanak. A mesterprogram célja online feladatlapok fejlesztése, melyeket folyamatosan lehet alkalmazni, a diákok eredményei követhetők, láthatóvá teszi a hibák okait, ez által célzottan lehet a fejlesztést végrehajtani.

2. Tehetségfejlesztés

A tehetségfejlesztés projekt kitékint a gimnáziumból. Lehetőséget biztosít, hogy Karakas Marianna egy nagyobb szakmai közösség, az Informatika és Számítástechnika Tanárok Egyesületének munkájába bekapcsolódjon. Fontos, hogy az ott folyó munka eredményei hasznosuljanak, az ott jól működő technikai lehetőségek a napi oktatási folyamatban is megjelenjenek. Az Up2University projekthez kapcsolódó tevékenység kimondottan az informatika iránt érdeklődő diákok fejlesztését tűzi ki célul. Olyan távoktatási tananyag elkészítése a cél, mely az informatika órán nem feldolgozható, de a sikeres továbbtanuláshoz szükséges tudáselemeket tartalmazza, és segíti a motivált diákok felkészítését az emelt szintű informatika érettségire.

3. Tanösvény projekt

Fontos cél, hogy az elsajátítandó tananyagot a diákok képesek legyenek eszközként, készség szinten használni. Az informatikai tudás kialakítása során a feladatok nem lehetnek öncélúak, meg kell mutatkozzanak az összefüggések más tudományterületekkel.

Az ökoiskola cím is jelzi a környezeti nevelés fontosságát. A mesterprogram célja az iskolaudvaron kialakított tanösvény digitális változatának kialakítása a diákok és a biológia szakos kollégák segítségével.

Városligeti Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Fejlesztő innovátori mesterprogram Mérés- értékelés rendszerének kidolgozása az iskolában

Megvalósítási időszak: 2018–2023

Turányi Zsuzsanna, mesterpedagógus

A tanulók teljesítményének rendszeres mérése, értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe, végigkíséri az oktatási-nevelési folyamatot, s az egyes képzési szakaszokat. Motiválja a tanulót, visszacsatol a szaktanár számára, jelzést küld a szülő felé, s folyamatosan segíti az iskola ellenőrzési rendszerét.

Ahhoz, hogy az értékelés külső és objektív legyen, az **iskolában méréseket kell végezni**, a tantervi követelményeknek megfelelően. Ahhoz, hogy megállapításokat tehesünk a változásról (a hozzáadott értékről), arra van szükség, hogy a mérés ne egyszeri alkalom legyen, és az értékelés eredményei összekapcsolhatók legyenek, vagyis követnünk kell a teljesítményeket.

A mérések célja, hogy pontos képet kapjunk arról, melyek az iskolai munkánk erősségei, fejlesztendő területei, valamint feltárják, milyen területeken mutatkoznak hiányosságok, és milyen fejlesztési irányokba kell haladnunk.

Turányi Zsuzsanna mesterprogramjának fő profilja a fejlesztő, innovátor profil, mely három tevékenységben valósul meg.

1. A mesterprogramban elkészített, a mérések eredményeit feldolgozó Excel munkafüzet.

A mérések, dolgozatok kiértékelésénél nem elég csak az átlagokat kiszámítani, hanem más mutatókat (szórás, kvartilis...) is szükséges megmutatni az objektív értékelés el-

éréséhez. Ennek érdekében a leíró statisztikai eljárásokat használta. Mivel a hosszú **számolásokat el akarta kerülni**, ezért az Excel programot, és a statisztikai függvénytárat vette igénybe. Olyan **Excel munkafüzeteket** hozott létre, amelyben a mérési eredményeket beírva azonnal megjelenik az értékelés. A mai korban az adatokat **digitálisan** kell feldolgozni, illetve tárolni. A mérés-értékelés feldolgozása így gyorsabbá, egyszerűbbé és felhasználóbaráttá vált.

2. A mesterprogram másik fontos tevékenysége:

Az OKM mérés adatainak feldolgozása a FIT elemző szoftver segítségével.

A mérési eredmények mátrix táblázatát (mely nehezen kezelhető) úgy alakította át, hogy az eredmények gyorsan elérhetőek legyenek. Az OKM mérés feladatait **sajátos szempont szerint** csoportosította, így egy olyan feladatbankot készített, amely a felzárkóztatást segíti. Ebben az előző évek feladatait a gondolkodási műveletek és tartalmi területek szerint válogatta szét, természetesen mindezt a jövő oktatásához igazodva, digitálisan. **A Zuglói Pedagógiai Napok keretében előadást, foglalkozást tartott**, ahol megosztotta bevált módszerét a kerületi kollégákkal is.

3. Feladatbank létrehozása szakköri feladatokból, versenyfeladatokból a tehetséggondozás érdekében.

Ezeket matematikai feladattípusok szerint csoportosította, és digitálisan is megosztotta a kollégáival.

Németh László Gimnázium

Intézményvezetői mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2023

Varga Attila, mesterpedagógus

Az intézményvezető elmondása szerint 1983 óta a gimnázium dolgozója. 2007-től vezetőként dolgozik. Mesterprogramjának megírásával az volt a célja, hogy bemutassa:

- az intézményi célok és a saját céljainak összehangolását;
- a vezetői feladatok ellátása iránti elkötelezettségét;
- az iskola és környezete pedagógiai tevékenységének megújítását szolgáló ötleteit;
- a gimnázium eredményességét vizsgáló-feltáró terveit;
- az összegyűjtött anyagokra vonatkozó megosztási szándékát a pedagógusokkal.

Programjában több szakmai célt, megvalósítandó feladatok tűzött ki:

- A beiskolázáshoz kapcsolódó marketing tevékenység kiszélesítését, a szóbeli átdolgozását;
- A nyelvtanulást segítő külföldi cserekapcsolatok megújítását;
- Németh László szellemi örökségének ápolását, az író alkotói tevékenységének helyi bemutatását;
- Az iskola környezetének és az IKT eszközparknak a megújítását;
- Tanárképzés segítségét.

Következzen néhány kiragadott részlet az alaposan kidolgozott programjából.

1. A beiskolázáshoz kapcsolódó marketing tevékenység kiszélesítése, a szóbeli átdolgozása

Pályázatában a beiskolázáshoz kapcsolódó megvalósítandó marketing tevékenységek közül a következőket preferálja:

- Az intézményt bemutató hirdetés megjelenítése a helyi újságban (Hírnök).
- A nyolcosztályos képzés népszerűsítése a helyi TV-ben (TV13 – képiújság).

- Intézményvezetői tájékoztató fórum a beiskolázásról a szülők, érdeklődők részére évente.
- A megújított molinó, beiskolázási plakát kihelyezése közterületekre, valamint az intézmény bejáratához. Nyílt nap színvonalas (évenkénti) megszervezése.

2. A nyelvtanulást segítő külföldi cserekapcsolatok megújítása

Tényként ismerteti, hogy már több évtizede kiválóan működő, három németországi iskolával tartja az intézménye a kapcsolatot. Elképzelése szerint a meglévő kapcsolatok ápolása nagyon fontos, ugyanakkor újabb szomszédos ország iskolájával tervezi a paletta bővítését.

3. Németh László szellemi örökségének ápolása, alkotói tevékenységének bemutatása

4. Az iskola környezetének és az IKT eszközparknak a megújítása

Terveiben megfogalmazta a szaktantermek, a laborok állagának megőrzését és javítását. Célul tűzte ki az iskola honlapjának folyamatos felülvizsgálatát és fejlesztését.

5. Tanárképzés segítése

Úgy gondolja, hogy a régi hagyományokat ápolni kell, egyben újabb kapcsolatokat kell kiépíteni. Iskolája három tanárképzéssel foglalkozó egyetemnek partnere (ELTE, PPKE, KRE). A gyakorlóiskolák mellett egyre több kiváló oktató-nevelő tevékenységet folytató iskolában szorgalmazzák az egyetemek a tanárjelöltek gyakorlati felkészítését. Az irányítása alatt működő iskola nevelőtestületének közel 20%-a végezte, vagy végzi a mentortanári szakképzést. Tervei szerint további (vidéki) egyetemeket is be szeretne vonni az együttműködésbe.

Budapest XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskola

Pedagógusi mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2019–2024

Vágóné Tóth Éva, mesterpedagógus

A Herman Ottó Általános Iskola a XIII. kerület és a főváros egyik legszebb helyén, a Margit híd és a Szent István park között található. Az iskola 1994. március 1-től viseli Herman Ottó, a híres természettudós, polihisztor nevét. 2002-ben lett az ökoiskolai hálózat tagja, majd 2012-ben elnyerte az Örökös ÖKO-ISKOLA címet. Számos program szolgálja az intézmény kiemelt nevelési célját, a környezeti nevelést. A tanulók környezettudatos viselkedésének kialakítását támogató programok közül kiemelkedik a Herman- nap megrendezése, de ezt segítik az évenkénti „Zöld nap”-i programok.

A mesterprogram fő célja: ötleteket adni a környezeti nevelést szolgáló programok megújításához. A tapasztalatok azt mutatják, hogy egy idő után minden iskolai program ellaposodhat. A program szeretne két „legyet ütni egy csapásra”: új formákat találni a hagyományok megtartásához, valamint erősíteni a szülők kötődését az iskolához.

Az ma már természetes, hogy az iskolai honlap rendszeresen beszámol a mindennapi élet eseményeiről, de fontos célkitűzés, hogy a szülők ne csak olvassanak/halljanak az intézményben folyó munkáról, hanem igyekezzünk őket becsábítani az intézménybe.

Így kerül majd sor az őszi szezonban a családi sportszombat helyett az 'Ökoszombat'-ra, majd októberben az Állatok Világnapját ünnepli a közösség. Ezen a napon a hermanosok évek óta kirándulásokon vesznek részt. Természetesen ezt a napot is meg lehet reformálni, hiszen az időjárás kesztyűhúzhatja a terveket!

Egy projekt keretében számos új program megvalósítható. Egy kis ízelítő: „Kedvenceink” családi fotópályázat, rajzpályázat, vers-és prózamondó verseny 'állatos' irodalmi alkotásokból, vers-és meseíróverseny, kézműves foglalkozások (origami, kesztyűbábok) híres állatok (Süsü, Frakk ...) plüssfiguráiból kiállítás, találkozás segítő állatokkal (vakvezető kutyák, terápiás kutyák és pónik), az iskola környékén található kisállatkereskedések bevonásával előadások tartása a felelős állattartásról, kedvencek szépségversenye, 'Mozi az iskolában' keretében animációs filmek vetítése... Természetesen a tanórákban is számos lehetőség rejlik: szövegértési feladatok, állatos történetek dramatizálása, közmondások, szólások gyűjtése, természetismeret/biológia órákon ismerkedés a WWF fajvédelmi tevékenységével, memóriajáték készítése informatika/technika órákon, gyerekek által tervezett plakátok/köszönő oklevelek készítése...

A projekt csúcspontja pedig kirándulási lehetőségeket kínál a diákoknak a szüleikkel együtt. A kiválasztott helyszínekre online formában lehet majd jelentkezni, nem kell ragaszkodni az osztálykirándulás keretéhez. Tervezett helyszínek: Fővárosi Állat-és Növénykert, Tropicárium, veresegyházi Medvepark, Rex Állatsziget, Népszigeti Kutyasuli, a budakeszi Vadaspark ...

A projekt zárása egy kiállítás a diákok által készített munkákból. A leírtakból kiderül, hogy mindez nem egyszemélyes projekt, szükséges a kollégákkal és a szülőkkel való hatékony együttműködés is. A program megvalósulása utáni visszajelzések alapján tovább lehet bővíteni az ötlettárat, a kirándulási helyszíneket.

Váci Mihály Kollégium

Kitekintő mesterprogram

Megvalósítási időszak: 2020–2024

Vámosi Irén, mesterpedagógus

A tanárnő „Kitekintő” mesterprogramját a Váci Mihály Kollégiumban valósítja meg. Ez a program azon diákok önbizalom erősítésére szolgál, akik kikerülve a vidéki iskoláikból, családi és baráti környezetükből, bizonytalannak, néha hitevesszetteknek érzik magukat. Naponta szembesülnek azokkal a lemaradásaikkal, amelyeket be kell viszonylag rövid időn belül hozniuk. Ez a feladat gyakran kedvetleníti el őket, talaj- és reményvesztetteknek érzik magukat... A kollégium nyújtotta biztonságos közegből nehezen mozdulnak ki, hogy hátrányaik leküzdésén dolgozzanak, félénken „tekintgetnek” a külvilág felé...Ezért értük született meg a „Kitekintő” mestertanári program, hogy segítséget nyújtson a külvilág megismerésében, új, inspiráló emberi kapcsolatok kialakításában.

A program keretében olyan, a saját pályájukon, szakmájukban sikeres személyeket hív meg a tanárnő egy kötetlen beszélgetésre a kollégistáinkhoz, akik maguk is nehéz körülmények közül kerültek ki, sok-sok hátránnyal indultak, küzdöttek, ám volt szorgalmuk, kitartásuk és hitük abban, hogy amiért dolgoznak, harcolnak, annak sikerülnie kell!!

A meghívottak között voltak világutazók, kutatók, az MTA tagjai, sakknagymester és numizmata, festőművész és hadtörténész, népi iparművészek és egykori titkosszolgák, migrációs szakember és gyöngyfüző, zenészek és írók/költők, múzeumtulajdonosok és hegymászók, a lehető legszélesebb körből kikerülő emberek, akik elmondhatják: az álmuk valósággá lett.

A „Kitekintő” program külön érdekessége, hogy a meghívott vendégek az anyaországon kívül a Kárpát-medence különböző régióiból érkeznek hozzánk – Felvidékről, Délvidékről, Erdélyből és Kárpátaljáról.

Minden találkozót kiállítással egészít ki a meghívott vendég a programgazda, Vámosi Irén tanárnő segítségével. Örömmel tapasztaljuk, hogy az előadásokba, amennyiben erre lehetőséget kapnak, kollégistáink is örömmel kapcsolódnak be (vers- és prózamondók, zenészek, táncosok, stb.), sőt, már arra is volt példa, hogy kollégistánk tartott diáktárasai előtt értékes, bőven illusztrált előadást nyári élményeiről. A kollégium honlapján követhető a program.

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Filmművészet és társadalom klub

Megvalósítási időszak: 2021–2025

Zdravkova Elena, mesterpedagógus

A Tehetséggondozás az Intézmény profiljának lényeges eleme, azt folyamatosan továbbfejlesztjük, gazdagítjuk. A tanulók differenciált fejlesztéséhez tartozik a kevésbé formális, és informális közegben való munkálkodás, ahol szabadabban tudnak kommunikálni, kifejezni gondolataikat, saját döntésük alapján vállalnak feladatokat. A program tartalma eredeti angol nyelven készített filmművészeti alkotások megtekintése, elemzése, megvitatása, továbbá történelemmel, társadalomismerettel kapcsolatos kutatások, kreatívírási feladatok, nyelvi játékok és egyéb készséget fejlesztő feladatok megoldása. További cél a társas kompetencia, együttműködési készség és konfliktuskezelés fejlesztése különböző, a filmek által ihletett szocializációs ügyek, erkölcsi problémák megvitatása folyamán. Az **infokommunikációs, multimédiás eszközök** széleskörű bevonása: edpuzzle, a Kahoot, a Learning Apps (tankocka) és más online applikációk segítségével a tanulók aktív alkotó szereplőként vesznek részt a foglalkozásokon.

A **program elméleti alapját** a tehetséggondozás irodalmában ismert Gardner-féle *Többszörös Intelligencia* képei. A program elősegíti többféle kompetencia fejlesztését: vizuális, társas, intraperszonális, nyelvi, logikai, akusztikai, kinestetikus, környezeti.

Fejlesztés informális közegben: Tanulmányi kirándulás

Az Egyesült Királyságban 2022 tavaszi-nyári időszakban megvalósítandó tanulmányi út alkalmat ad anyanyelvi környezetben való nyelvgyakorlásra, lényegesen hozzájárul a tanulók kulturális tájékozottságához, a kezdeményező készségükhöz és társas kompetenciájuk fejlesztéséhez. A program alatt alkalom nyílik jobban megismerni Shakespeare életét, munkásságát, illetve a brit történelemmel kapcsolatos helyszíneket.

Impresszum

Felelős kiadó: dr. Házlinger György,
a Közép-Pesti Tankerületi Központ igazgatója

